

150 ГОДИНА ДИПО

1855
DRVNA INDUSTRIJA PODGRADCI

ДОДАТАК

АНТЕНА

Свим православним вјерницима,
пословним партнерима,
корисницима наших услуга
и свим грађанима Републике Српске
желимо срећну и успјешну нову годину!

Будућност је са нама!

СРЕЋНА НОВА ГОДИНА!

Društvo sa ograničenom odgovornošću "IET" Testište
INTERNACIONAL
ENGINEERING
TEAM

Adresa: Aleksandra Rajkovića ATC / 46, 74270 Teslić, RS, BiH
Telefon: ++ 387 53 410 350 Faks: ++ 387 53 410 353
www.iet.ba kontakt@iet.ba

Развојна
Банка

ВАШ ПАРТНЕР ЗА РАЗВОЈ

www.razvojnabanka.com

CERTIFIKAT
CERT-služba izdavanja certifikata
RWTUV Systems GmbH

ЖАХОРИНА
ОСИГУРАЊЕ А.Д.

grand
КАФА

**НАЈВЕЋА
НАГРАДНА
ИГРА!**

ЗА САМО
500 g
КАФЕ!

A. C. Banja Luka
prodaja i servisiranje
Opel vozila

Trive Amelice 1b,
tel. (051) 332 500, 332 511
fax (051) 332 599

SREDSTVA ZAŠTITE NA RADU
D.O.O. HTZ oprema

Fidato
BANJA LUKA

Braće Podgornika br.2 tel/fax: 051/311-344
(u krugu gradske Cistoće) tel.: 051/311-355
fidato@teol.net

СВИМ ЧИТАОЦИМА
И ПОСЛОВНИМ ПАРТНЕРИМА
ЖЕЛИМО СРЕЋНУ И УСПЈЕШНУ
СРПСКУ ПРАВОСЛАВНУ
НОВУ, 2005. ГОДИНУ

НЕДЈЕЉНИ ДОДАТАК

БИВШИ ПРЕДСЈЕДНИК СКУПШТИНЕ ОПШТИНЕ ШЕКОВИЋИ РАДИ КАО КОНОБАР

ПЕТАР ТОЧИ, ПЕТАР СЛУЖИ...

Ђукановић је био матичар, службеник у општинској пореској управи, директор Комуналног предузећа и председник општине. Сада је конобар у кафани Клуба пензионера

ШЕКОВИЋИ - Доскорањњи председник Скупштине општине Шековићи Петар Ђукановић сада је, заиста, „слуга народа“: као конобар кафане Клуба пензионера свакодневно служи госте.

По повратку у завичај Петар је доbio посао матичара. Вјенчавао је и младе и старе у три мјесеца заједнице и свугдје је био омиљен међу људима, јер је био ведрог духа, уљудан и сваком на услузи. После прелазни у општинску пореску управу,

ска у Савез независних социјалдемократија, а одатле је отишао у Партију демократског прогреса.

Ни у Партији демократског прогреса Петар се није дуго скрасио. Пред локалне изборе обукао је „дрес“ Партије економског просперитета. Она га је одвела из фотеље и довела до - условно речено - конобарске блузе.

- Замјерају ми људи да сам за 12 година промијенио четири странке, а ја њима кажем да доброг играча траже сви клубови. Ја се ни једној партији нисам нудио, увјек су оне мене звале. У нашим усло-

вима, мислим, постаје досадно ако се ништа не мијена - објашњава своје ставове четрдесетшестогодишњи Петар Ђукановић.

До последњих, октобарских, избора редовно је бирао за одборника. Али, прелазак у Странку економског просперитета показвао се као лош потез, што и сам признаје. Ипак, Петар свој политички бројолом не приписује својој новој партији. По њему, одлучила је „помало чудна худ бирата“.

Свој политички пораз Петар је претворио у стихове у којима каже да је по-

Петар Ђукановић: Прошлост и садашњост

сподавац му је нико други до његов старији син Дејан, који држи кафану у просторији у којој се окупљају најстарији становници Шековића.

- Тако је то када залуташ у политику, никада не знаш гдје ћеш и како завршити. Промашии пред изборе и сто те на ледини. Тако је, нажалост, схваћена демократија код нас - започиње своје казивање бивши председник Скупштине општине Шековићи.

Овај средњовековни човјек са средњом управном школом прошао је добро кроз живот, не рачунајући годину дана коју провео у Словенији радећи на гравевици.

Мало је било веселија на која Петар није био позиван, а још мање оних на која се није одазивао. Ни жалости није избјегавао, јер је, каже, људима тада био потребнији него у радостима.

Такав Петар, па још склон говору у стиховима, постао је омиљен код народа. Оно што је видно и доживио, брзо је претварало у стихове. На трибинама пред октобарске изборе своје политичке ставове је - декламовао.

Када су настали вишепартијски избори Петар је, као и већина осталих, постао члан Српске демократске странке. Најичу српску партију је напустио због прелаз-

НОВА ШАНСА

- Прониће и ово. Доћи ће нови избори и нова шанса за мене. Сада сам много иницијативе и мање лаковеран. Од матичара, службеника у пореској управи, преко мјеста директора Комуналног предузећа и председника Скупштине општине, дошао сам до конобара. Спавао сам да носим тацне. Мислим да су многи, који то нису смјели, заборавили добро које сам ми учинио - каже Петар Ђукановић.

До нових избора или новог посла, Петар ће свакодневно до точи и служи. Да ли му и колико за фотељом „срце тужи“, нека остане тајна.

литика „пува лажи, када неко побједи, само себе тражи“.

Четири године су дуге, али Петар није разочаран. Вјели да је и дошло вријеме да се мало одморим и стекне ново искуство. А за нови посао, опет у шали каже да је срећа што нема много гостију у кафани, јер ко зна икако би се и као конобар провео. Да их је више, можда би и за „шанком могао да изгуби изборе“ и дочекао да буде смијељен.

Они који су научили на његово друштво долазе да их послужу „председник“, а онда му у шали „приговарају“ што многог радног времена проводи у кафани. ■ Б. Мљ.

Нова Бањалучка Банка а.д.

КУРСНА ЛИСТА

број 008

Курсеви из ове листе примјењују се од 13.1.2005. године
Курсеви у конвертибилним маркама (Б.А.М.)

Земља	Шифра валуте	Ознака за девизе и ефект, валуту	Јединица за девизе	Куповни за девизе	Средњи за девизе	Продајни за девизе
ЕМУ	978	EUR	1	1.955830	1.955830	1.955830
Аустралија	036	AUD	1	1.126019	1.128841	1.131663
Канада	124	CAD	1	1.219566	1.222623	1.225680
Данска	208	DKK	1	0.262206	0.262863	0.263520
Хрватска	191	HRK	100	25.749710	25.814246	25.878782
Норвешка	578	NOK	1	0.238094	0.238691	0.239288
Словенија	705	SIT	100	0.813672	0.815711	0.817750
Шведска	752	SEK	1	0.215454	0.215994	0.216534
Швајцарска	756	CHF	1	1.259646	1.262803	1.265960
В. Британија	826	GBP	1	2.787456	2.794442	2.801428
САД	840	USD	1	1.484847	1.488568	1.492289
Србија и Црна Гора	891	CSD	100	2.451115	2.457258	2.463401

SDR (Special Drawing Rights) = USD 1.52484

78000 Бања Лука, Марије Бурсаћ бр. 7; телефон: централна (051)243-200 и (051)212-140, телефакс (051)212-830, информације 217-487, SWIFT: BLBABA22 E-mail: info@novabankbanka.com Web: www.novabankbanka.com

ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД

Прогноза времена

Наоблачење ће у четвртак најприје захватити сјеверозападне крајеве, а током дана и остале дијелове Републике. Могућа слаба киша, сушељина и снјега. У петак се очекује промјенљиво облачно и знатно хладније са снјежним мјестимично. Слично вријеме биће у суботу и недјељу.

РИЈЕЧ гана

- Оно што је цунами за Азију, то је високи представник за Републику Српску. Руши све редом!

- Живко Вујић.

ДРАГАН ЧОВИЋ
Криза још дубља?

САРАЈЕВО - Члан Председништва БиХ Драган Човић оцијенио је у сриједи да би се криза власти у Републици Српској продубила, уколико Перо Букејловић на сједници Народне скупштине не би био изабран за председника Владе Српске.

- То је оно што ја лично не бих прижељкивао, иако много чињеница говори да ћемо се дуже вријеме задржати на питању кризе власти у БиХ - рекао је Човић новинарима.

Он је, јавила је Срна, навео да ће заједнички органи БиХ прихватити евентуални избор Букејловића за новог премијера Републике Српске.

- Ако Перо Букејловић буде изабран, онда ће он за нас у заједничким органима БиХ бити премијер Републике Српске. Не видим разлог да он, нити било ко други, представља било какву сметњу за нормалан рад заједничких органа - рекао је Драган Човић.

ПРЕДСЈЕДНИК НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ ДУШАН СТОЈЧИЋ
Влада, па остало

БАЊА ЛУКА - Председник Народне скупштине Републике Српске Душан Стојичић изјавио је у сриједи да постоји криза у раду Савета министара БиХ.

- Очито је да постоји криза у Савету министара БиХ, иако се она у једној фази прикривала или другачије називала - рекао је Стојичић.

Он је казао да се најприје мора изабрати нова Влада Српске, а то ће одредити и

политички приступ у рјешавању кризе у раду Савета министара.

- Савет министара се не може састати, што није нимало добро. Мислим да из садашње позиције, која се може назвати и губљење времена, што прије морамо изаћи. То је интерес Републике Српске и БиХ - нагласио је Стојичић.

Његов став је да се криза може ријешити и постављањем питања повјерења Савету министара и његовом председавајућем Аднану Терзију.

- У политичкој комбинацији, ко ће, како и с ким, у овом тренутку је право говорити, али је чињеница да то питање не може бесконечно бити отворено - истакао је председник републичког парламента Душан Стојичић.

Он очекује да се тај процес, пошто постоје реалне претпоставке да ће бити изабрана нова републичка влада, може завршити у оптималном року.

■ Д. З.

ДА ЛИ СЕ ГЕНЕРАЛ РАТКО МЛАДИЋ ЗАИСТА КРИО У ЦРНОЈ РИЈЕЦИ

КАЗНЕ ЈАВНЕ, ДОКАЗИ - ТАЈНИ

Међународни званичници и даље крију наводне доказе на основу којих, између осталог, заврђу руку Републици Српској

УМЈЕСТО да три пута мјере, а једном сјеку, међународни званичници у БиХ се веријетно понашају обрнуто: најрије одрежу, па се онда прихватају мјера.

У последњем случају, Републици Српској су „одрезали“ низ мјера - од смјенивања девет људи до гашења Министарства одбране и најаве да би слична судбина могла да задеси и Министарство унутрашњих послова.

Један од разлога због којих се високи представник Педи Ешдаун латио „мача“ јесу „кривци докази“ да је Војска Републике Српске сакривала хакинг оптуженика генерала Ратка Младића у Црној Ријеци код Хан Пијеска. „Метар“ - истрага о овом случају - потегнут је послје изрицања казни.

Истражни тим Министарства одбране БиХ, предвођен главним инспектором генералом Ризом Плехом - задужен да спроведе истрагу - утврдио је да нема доказа да се Младић прошле године заиста крио у Црној Ријеци и у њој славио Видовдан.

Канцеларија високог представника и Еуфор нису оклејивале чим је Министарство одбране БиХ саопштило налазе свог истражног тима, портпароли међународних званичника су изјавили да остају при својим наводима.

Доказе о наводном сакривању Ратка Младића у Црној Ријеци нису објелодавили, као што их нису доставили ни министру одбране БиХ Николи Радовановићу.

Портпарол Еуфора Бриџет Роуз у сриједи је за наш листи поновила да информације не размјену са домаћим органима да би заштитили своје изворе, на основу чијих података се заврће рука Републици Српској.

Командант Еуфора британски генерал Дејвид Лики је у уторак је у Бањој Луци рекао да не може коментарисати извјештај истражног тима Министарства одбране БиХ, јер га није прочитао.

Ни генерал Лики није желио да одговара на питања новинара о Хан

Дејвид Лики: Није прочитао извјештај

Пијеску образложили свој поступак ријечима да не може дати више детаља о информацијама с којима Еуфор располаже из „потпуно очигледних разлога“.

Тако ни овај пут, као ни у бројним ранијим случајевима, „кредитилни докази“ на основу којих се лавина оптужби, затим и казни високог представника Педија Ешдауна, сручила на поједине Србе и Републику Српску, нису изнесени у јавност.

Да ли се иза оваквог понашања међународних званичника крије на-

Крстан Симић: Ешдаун одређује правила

примјењује. Он истиче да они могу да не саопште наводне доказе на основу којих кажњавају Републику Српску и њене званичнике.

Нама правила понашања одређује високи представник Педи Ешдаун. Најлутни се па каже да се мора реформисати војска, па прича да неће наметати рјешења у вези са реформом полиције, али при том изнесе своје жеље о том питању. Ако се, на примјер, ја супротставим, тражи рјешење за које вјерујем да је добро, Педи Ешдаун ће рећи да дјелу-

СУДОВИ

- Ми никада не бисмо ускратили доказе било којем међународном суду и у прошлости смо их, у складу са њиховим захтјевима, достављали. То ћемо чинити и будуће. Али, ми у сваком случају можемо задржати безбједносне информације које с другима дијелимо у веома ограниченим потребама - казао је генерал Дејвид Лики.

јем „антидејтонски“. Затим ће ме снјијени - рекао је Крстан Симић.

А у одлукама о смјенивању, високи представник обавезно напише да се на њих не могу улагати жалбе, нити се оне могу оспоравати пред било којим судом у БиХ. Демократски, нема шта.

■ М. ЦЕПИНА

2005 2005 2005 2005 2005 2005 2005 2005 2005 2005

HYPO
ALPE-ADRIA-BANK

SREĆAN BOŽIĆ I NOVA GODINA

www.hypo-alpe-adria.ba

РЕПУБЛИЧКИ САВЈЕТ ЗА ДЕМОГРАФСКУ ПОЛИТИКУ

ДА КОЛИЈЕВКЕ БУДУ ПУНЕ

У периоду од 1996. до 2003. године просјечна стопа наталитета у Српској била је 9,2, а морталитета 8,7 промила, тако да је стопа природног прираштаја у просјеку око 0,5 промила

ПОСЛИЈЕ првог, републички Савјет за демографску политику почиње са изградом другог дијела студије „Политика развоја становништва у Републици Српској“.

Други дио односи се на будућност, дакле на оно што треба да радимо. Заправо, тај дио студије бавиће се приједлогом мјера популационе политике. Њега планирамо да завршимо до половине ове године - каже председник републичког Савјета за демографску политику професор др **Стево Пашалић**.

У другој половини године одржаћемо и неколико тематских конференција о репродуктивном здрављу, проблемима природног прираштаја и миграција. У овом тренутку Савјет планира да одштапа први дио студије, како би он стигао до надлежних органа. Тада треба да видимо каква ће бити њихова оцјена тог документа, односно како смо обавили тај посао - објашњава Пашалић.

Он додаје да закључци из првог дијела „Политике развоја становништва Републике Српске“ ништа не значе, ако се

њима не позабави Влада и евентуално Народна скупштина.

Подјетимо да се у закључцима, између осталог, наводи да Република Српска, према пројекцијама, у периоду од 1996. до 2003. године има знатно мањи број становника, у односу на 1991. годину. То је последица „успореног демографског раста, ратног морталитета, интензивних миграција и процеса избјеглиштва“.

Иначе, стопа природног прираштаја за 2002. и 2003. годину у Српској је негативна, с тенденцијом даљег повећања.

ПРИРАШТАЈ

У периоду од 1996. до 2003. године просјечна стопа наталитета у Републици Српској била је 9,2 промила, а морталитета 8,7 промила. Тако је стопа природног прираштаја у просјеку око 0,5 промила. Дакле, ријеч је о изузетно ниској и алармантној стопи природног прираштаја, јер је пратила ниског прираштаја, гет промила.

У закључцима, између осталог, стоји, да „драматично смањење природног прираштаја код већине општина угрожава просту репродукцију, а негативне последице су могуће у свим сферама друштвеног живота и положаја

Републике у односу на њено окружење“.

Када је ријеч о попису становништва у БиХ, Савјет стално наглашава да он треба да се одржи априла идуче године.

Да до пописа дође што прије, инистира и посланик у Парламенту БиХ Милорад Живковић. Он је убиједан да ће до пописа доћи у јесен ове године. Међутим, ја у то сумњам. Нисам оптимиста да ће пописа бити до 2006. године. Али без обзира на све, треба захтијевати да се он до тада спроведе. Међутим, органи Српске у посљедње вријеме не помињу попис - каже Пашалић.

Према његовим ријечима, „Европска унија и они што лобирају за Бошњачке инистирају да се тај посао обави 2010. године“.

■ Р. ШКОНДРИЋ

САВЕЗ ИЗБЈЕГЛИЧКИХ УДРУЖЕЊА СРПСКЕ

Фонд за правичну надокнаду

САВЕЗ за координацију удружења избјеглих и расељених Републике Српске затражиће преименовање постојећег Фонда за повратак у Фонд за правичну надокнаду у рату порушене имовине у БиХ. Председавајући Савеза Велько Стевановић каже да ће захтјев за преименовање ускоро бити упућен Дому за људска права и другим међународним установама.

Ако се Фонд за повратак не може преименовати, онда упоредо с њим треба формирати Фонд за правичну надокнаду, који би плаћали Република Српска, Федерација БиХ и Савјет министара БиХ, појашњава Војислав Милишић, председник Удружења избјеглих и расељених Бана Лука.

Само мали дио тога новца потрошен је за шта је намијењен. О другом многоструко већем дијелу, ништа се не зна. Ако се ови проблеми желе привести крају, онда се мора озбиљно размислити наш приједлог - рекао је Војислав Милишић и додао да ће се залагати за то да се у општинама БиХ „што прије уради процјена у рату настале штете на пријератној имовини“.

■ Ј. Н.

ДОБРИ ЉУДИ ПОМАЖУ ТЕШКО ОБОЈЕЛОМ ДРАГИШИ МИТРОВИЋИ ИЗ МОДРИЧЕ

Нада се зове Пјаћенца

МОДРИЧА - Дванаестогодишња Драгиша Митровић из Дугог Поља код Модриче оболело је од тумора лијевог ока. До сада је четири пута операцијом одстрањивао тумор. Међутим, болест се сваки пут враћала и бивала тежа. Операције су вршене у Клиничком центру Србије у Београду, где је Драгишином оцу Милану, на крају, препоручено да покуша у Италији.

Препоручили су ми доктор Марија Сану у италијанском граду Пјаћенца. Операција кошта 37 хиљада евра. Ја те паре немам. Остаје ми да молим добре људе да помогну мом Драгиши да се излечи - кроз сузе говори Милан Митровић и показује позив из Пјаћенце да, уколико жели операцију, тамо мора бити 23. јануара.

Рок је заиста кратак. Али многи добри људи воде акцију сакупљања пара у неколико наших села. Ради то и црква у Модричи. Ученици Основне школе „Свети Сава“ сакупили су око 920 евра. Али треба још - апелује несрећни отац.

Моле се сви људи добре воље да, ако желе помоћи Драгиши, новац могу уплатити на жиро рачун „Павловић банке“ у Модричи:

- девизни рачун је 554-0000000077-5470-160-2, свифт код: ПАВЛБА22

- рачун у КМ је 554-009-0000000077, број партије 50700-98-5

Трка са временом и новцем за живот малог Драгиши може се доbitи само ако буде толико добрих и хуманих људи који ће одмах прикочити у помоћ.

■ В. Б.

Драгиша Митровић: Хуманост на новом задатку

РЕФОРМА ОБРАЗОВАЊА У РЕПУБЛИЦИ СРПској
Половина - гимназијалци

РЕФОРМА општег, средњег стручног образовања, као и обука наставника, само су неки од приоритетних задатака које ће Министарство просвете и културе реализовати у овој години.

Реформа средњег стручног образовања не подразумева отварање већег броја гимназија, али ће се повећати број одељења у постојећим школама. На тај начин настојимо да број ученика у гимназијама износи око 50 одсто од укупног броја ученика, како то предвиђају европски стандарди. Тренутно, од укупног броја ученика гимназије похађа 20 одсто - истакао је Савановић.

У овој години, додао је министар, поред наставних планова и програма за гимназије започели и израда истих за умјетничке школе у Републици Српској, као и јединствених наставних планова и програма за додатну наставу.

Када је ријеч о високом образовњу, вазно је напоменути да је израд Закон о високом образовању Републике Српске такође планирана за ову годину, међутим, овај закон усвојен је усвајањем Оквирног закона о високом образовању БиХ од стране Парламентарне скупштине БиХ - нагласио је министар Гојко Савановић.

У Министарству најваљњу и скоро оснивање Центра за обуку наставника, који ће добити лиценце, а наставник ће сваке четири године морати да обнови своју лиценцу.

Према ријечима министра Гојка Савановића, послови на уређењу Унивјерзитетског града у пуну су замаху, а дио новца планираног буџетом издвајаће се за опремање школа и санацију културних и школских установа.

■ Ж. М.

Срећни божићни
и новогодишњи
празници!

Ваш партнер за развој.

RB Развојна
Банка

КИНА СЕ ОКОМИЛА НА ВИСОКЕ ФУНКЦИОНЕРЕ

КОЦКАРИ НА НИШАЊУ

Партијски кадрови и директори државних фирми који буду ухваћени у коцки биће најоштрије кажњени. Ху Ђинтао тврди да кампања нема за циљ опстанак на власти Комунистичке партије

ПЕКИНГ - Кинеске власти су „узеле на нишан“ високе функционере и директоре државних компанија у беспотпедном обрачуна са коцкарима, јавила је у сриједу агенција Синхуа.

Кампања, која је најављена у сриједу, усмјерена је након што је председник Ху Ђинтао обновио борбу против све раширеније корупције, поручујући да је та битка кључ за опстанак владајуће Комунистичке партије Кине.

Синхуа је пренијела да је коцкање у порасту и штитила министра за јавну безбједност Џоу Јонгкана да коцка „озбиљно подрива друштвено-економски развој и основне интересе народа“.

Он је најавио да ће партијски кадрови и директори државних фирми који буду ухваћени у коцки добити најтеже могуће казне.

Комунистичка партија је забранила коцкање, проституцију и дрогу после доласка на власт 1949. године, али ти пороци су се вратили.

ЧАРТЕР ЛЕТОВИ

Пекинг је предложио Тајпеју директне чартер летове између кинеских градова и Тајвана током кинеске лунарне Нове године у фебруару, као знак смањења напетости између супарника.

Директни чартер летови између Тајвана и кинеских градова

ли на сцену почетком привредних реформи и слабењем државне и привредне контроле.

Иако и даље забрањено, клађење на коњским тракама је свакодневно појава а слично је и са опклада-

ма на фудбалским мечевима у којима су, у најновијем скандалу, били умјешани и чланови управа и играчи.

Пекинг, Шангај, Гванџоу и Сијамења, представљају би корак на уклањању 35 година старе забране авионоског саобраћаја преко Тајванског моруза.

Директор економског бироа за Тајван Хе Шиџонг изразио је данас наду да ће Тајван брзо позитивно одговорити на приједлог, пренио је Ројтерс.

Коцкарнице у земљи нису дозвољене али Кинези масовно одлазе у Макао гдје су казина главна привредна грана.

Раније током месеца један пекички лист је писао да су кинески

туристи, међу којима и високи функционери, главни гости једног казина у Северној Кореји, на граници са Кином, гдје остављају милионе долара сваке године.

Власти су најавиле да ће покушати да блокирају све канале којима бројни Кинези одлазе у иностранство ради коцкања. Џоу је рекао да ће све канцеларије и коцкарски веб сајтови страних компанија бити затворени.

Медији су објавили бројеве телефона и веб сајта на који грађани могу да пријаве случајеве коцкања. Агенција Синхуа је цитирала ријечи председника Хуа Ђинтаоа да је корупција највећа опасност по партију.

Ху је позвао на успостављање система у коме би се „постепено искоренили услови који доводе до корупције“, кажњавањем и превентивним дјеловањем против злоупотреба путем образовања.

То је једини начин да се спречи корупција у социјалистичкој тржишној привреди - рекао је Ху на састанку партијске групе за борбу против корупције.

Ху Ђинтао: Искоренијени корупцију

(фото-архива)

ОДЛУКА РУСКОГ ПРЕДСЈЕДНИКА

Вето на закон о пиву

МОСКВА - Руски председник Владимир Путин ставио је вето на закон којим би било забрањено пијење пива на јавном мјесту, јавио је Танјуг.

То не значи да је стављена тачка на покушаје да се оконча са раширеном праксом претјераног конзумирања овог пића на улици.

Путин је ставио вето на приједлог закона само зато што је пића обухваћено и пиво са свега 0,5 одсто алкохола - објаснио је члан Думе Валериј Драганов за Интерфакс.

У Русији је пијење пива на јавним мјестима уобичајено. Чести су пролазници са боцама у рукама, а пије се чак и у метро. То је постало још уочљивије последњих година са растом руске потрошње пива.

Прошле године је уведен закон којим се ограничава рекламирање пива, а у Руској унији пивара жале се да је то последица притиска произвођача votke, због тога што ово традиционално руско пиће последњих година почиње да губи битку с пивом.

Михаил Ходорковски: Годину дана у затвору

(фото-архива)

ПОСЛИЈЕ ПРИВАТИЗАЦИЈЕ РУСКЕ КОМПАНИЈЕ

Ходорковски изгубио „Јукос“

МОСКВА - Један од оснивача руског нафтног гиганта „Јукос“, Михаил Ходорковски, више није власник компаније, јер је право на управљање са 60 одсто акција главног акционара „Груп Менатеп“ и његов основни актив пренио на свог давнашњег саборца Леонида Невзлину, објавио је у сриједу лист „Ведомости“.

Према оциени експерата, Ходорковском, који се више од годину дана налази у затвору под оптужбом за махинације и утају пореза, сада су опријештене руке да се бави политиком.

Сјена главног власника „Груп Мена-

теп“ догодила се након што је 19. децембра прошле године „Јукос“ изгубио свој главни актив - производњу филијалу „Југанскнефтегаз“.

Истог дана сва права на 69,5 одсто акција групе аутоматски су прешла са Ходорковског на Невзлина, који је раније имао осам одсто акција ове компаније - изјавио је неименовани извор близу „Груп Менатеп“ на који се позива лист.

Један од менаџера „Јукоса“ потврдио је ову информацију, уз напомену да ће она званично бити објављена у јануару.

Вијест о промјенама у управној струк-

тури „Јукоса“ листу је потврдио и олигарх Борис Березовски, који се у уторак сreo са Невзлином у Израелу.

По мишљењу Березовског, послје преласка већинског пакета акција под контролу Невзлине „Груп Менатеп“ заузеће жељни став у борби за актив „Јукос“.

Невзлин се упознао с Ходорковским још 1987. године и он тада су њихове каријере биле повезане. Од 1991. заузимао је руководеће положаје у „Јукосу“, банци „Менатеп“ и групи „Роспром“.

Од марта до децембра 2001. вршио је дужност председника Руског јеврејског конгреса, коју је напустио да би постао представник Републике Мордовије у Савету федерације, да би у пролеће 2003. поднио оставку на сенаторску мјесто.

ЕВРОПСКА УНИЈА СЛИЈЕДИ ПРИМЈЕР АМЕРИКЕ

„Зелена карта“ - радна књижица

БРИСЕЛ - Европска унија би, по угледу на Америку, ускоро могла увести „зелену карту“ ради регулисања запошљавања имиграната, најавили су представници Европске комисије на сједници Европског парламента у Стразбуру, гдје је представљен план Комисије о економској имиграцији, јавио је Танјуг.

Европска комисија сматра да границе ЕУ морају остати отворене за одређене категорије економских имиграната ако се жели до 2010. године остварити циљ у да Унија постане

„најконкурентнија економија свијета“.

Под отвореношћу граница се у овом случају подразумевају дозволе за запошљавање висококвалификоване радне снаге изван ЕУ чиме се постижу два веома битна циља - ефикаснији економски раст и, истовремено, са подмаљује „времешна“ радна снага у Унији.

Документ Европске комисије, назван „Зелена књига“, признаје да се такав циљ не може досегнути без радне снаге ван граница земаља чланица ЕУ. Тај закључак се поткрепљује анализом демографске

карте ЕУ и прогнозом за најскорију будућност. Европска комисија сматра да је у краткорочном периоду Унији најинтересантнија висококвалификована радна снага.

Међутим, тај документ, који је први значајнији подухват нове Европске комисије и комесара за правосуђе и унутрашње послове Франка Фратинија, није се упштао у проблематику успостављања јединичке европске имиграционе политике, вођене из Брисела. Умјесто тога, признаје се да је забрана или дозвола за рад питање којим се морају ба-

вити европске чланице, свака за себе, имајући ипак у виду потребу да политика према економској имиграцији буде колико-толико уједињена на нивоу Уније.

Зато је и планирано да „Зелену књигу“ доврше саме чланице Уније - значајан број питања се односи на конкретне прилике од земље до земље и планиране мјере националних влада. Аутори документа најављују да ће у његовом коначном обликовању учествовати и послодавци и сами радници, као и организације имиграната.

СУД ЗАБРАНОМ ОБЈАВЉИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА

Јанукович се не предаје

КИЈЕВ/МОСКВА - Врховни суд Украјине стопирао је објављивање званичних коначних резултата поновљених председничких избора у службеном гласнику, листовима „Голос Украјини“ и „Правителствениј курјер“, саопштено је из прес службе Централне изборне комисије.

Доњецк: Присталице Виктора Јануковича

(Фото-Ројтерс)

Како је пренио Танјуг суд је додио овакву одлуку због жалбе коју је у уторак на објављивање резултате изборног кандидата, бивши премијер Виктор Јанукович, а сједница на којој се та жалба разматра је у току.

Врховна рада Украјине не може да одреди датум инаугурације новог председника Виктора Јушченка док одлука ЦИК о званичном проглашењу резултата избора не буде објављена у службеном гласнику.

Према коначним резултатима, Јушченко је добио 51,99 одсто, а Јанукович 44,2 одсто гласова бирача.

Sve u jednom paketu
SREĆNI BOŽIĆNI I NOVOGODIŠNJI PRAZNICI!

Meridian

САОБРАЋАЈ У РОГАТИЦИ НЕКАД И САД

ФИЈАКЕР САМО УСПОМЕНА

РОГАТИЦА - Оно што су у данашње вријеме таксист и други модерни ауто-превозници, не тако давно били су фијакери који су коњи возили. Фијакери у фијакеристи обилежали су једно вријеме и у Рогатици и њима посвећено ову причу.

За илустрацију жељеног поштом смо до једног од најстаријих Рогатичана - **Милоша Вуковића**, коме обавезно идемо кад нам треба нешто у Рогатици некад. И овај пут, као и у многим ранијим сусретима, дочекао нас је расположен за разговор.

Уз чашу чајног разговора дошли смо и до рогатичких фијакера и фијакериста. Милош се сјећа да их је између два свјетска рата било чак петнаест.

Њихова имена издекларовао је из прве: **Енес Ходуљчић, Незир и Хамдо Налабатић, Алија Хасенић, Ахмед Пашић, Фаид Ајановић, Хасан Шехић, четворца Чоходара - Незир, Ахмед, Дерво и његов син Мехо, Незир Ашчић, Ахмед Коро, Мехо Мушановић (Тосо) и Осман Крајко.**

Срба фијакериста није било. Једино је, "за властите потребе" имао пасажеру-двоколицу напорних путева **Ристо Миличић** и **Софрен Јовановић** да је обилазило своје имање у Мичићима, у општини Соколац.

Фијакери су били регистровани код власти. Имали су и своје удружење које је пратило њихов рад и доносило правила понашања. Знало се, на примјер, да је за

Између два свјетска рата у Рогатици је било петнаест фијакериста. Дананоћно су дежурали пред биртијом у центру чаршије. Већина фијакера мобилисана је за потребе Краљеве војске

превоз поште на релацији Рогатица - Соколац био задужен Дерво Чоходар и његов син Мехо, кога је негде половином тридесетих го-

ВЛАСНИК
- Фијакери су углавном били исте изведбе, разликовали су се по величини фијесаса. Већина их је имала коњ који се по потреби или жељи путника спуштао и везоване коњеве. Опрема фијакера, орма на коњима, па и сами коњи, зависили су од тога колико је власник могао да плати. Сам фијакер коштао је око пет хиљада динара. Поремења ради, четири добра вола коштали су четири хиљаде динара - прича Милош.

дина прошлог вијека, причало се, због поријеке Везана, ножем убио Навил Шварца - каже Милош.

Пошту у Месење и обратно својим фијакером возио је Ахмед Коро. То је била њихова свакодневна обавеза и она се није смијела прекршити. Дананоћно дежурство за остале фијакеристе било је пред биртијом Мустафе Золоте у центру чаршије. Ова кафана радила је од јутра до сутра. У њој су стално дежурство имали фијакеристе

сти и, злу не требало, најмање по један подицај.

- Сјећам се да су од подицајаца ту најчешће били неки **Јошко, Тамир Бараковић, Хасиб Ајановић и Раде Михаиловић**. На дежурству су морали бити најмање три фијакера. Остали су могли ићи по другим наруџбама. Цијена превоза по путнику до Месења била је десет, а до Сарајева педесет динара - присјећа се Милош.

Интерес за коришћење фијакера почео је опадати са доласком првих аутобуса у град. Први аутобус са тридесет сједишта донезао је **Данило Савуновић Сињо**

која је покушала да спаси што се спасити није могло - отаџбину. Милош Вуковић се сјећа да је за војну комору из Рогатике одведено око 420 пари коња и волова. Отишла је тиме сва теглећа стока и ниједно грло није враћено. Парализа у превозу роба и путника није измијенена до краја рата и доласка првих камиона у овај крај.

Било је то 1946. године. Прве камионе добили смо из неких војних резерви. Радило се о једној "прати", коју је возио **Алија Акшамија**, три "форциона", које су возили **Миле Радојевић, Галиб**

ЗА ДУБЉИ ЦЕП

Фијакери су имали четири сједишта за путнике а одвојено, на петом мјесту, сједило је фијакериста и путника управљао коњима, односно коњима који су их вукли. Најбоље коње и фијакер имао је

Ахмед Пашић и због тога је био тражен за посебне догађаје - за превоз младе и младожење, неких великих гадих, градоначелника и других чиновника у срезу и осталих са дубљим цеповима.

Булатија и Расим Хоџић, Јелено, бетфорда задужио је **Остоја Мајдов**, "форда-осмака" дужио је **Хајро Дивовић**, а **Донка, Слободан Војновић**. Први ауто-механичари били су **Мухамед Теске-реџић, Решид Коро и Фуад Јесековић-Креши** - присјећа се Ми-

Звонко Бајагић: Подсјећање на прошле дане

лош који је био први директор тек формираног ауто-транспортног предузећа.

Имали су гаражу и ауто-радионицу и то је био почетак развоја ауто-превозништва у Рогатици које је годинама било носилац развоја у овом дијелу источне Босне. Име рогатичког "Технотранса" поштовало се у унутрашњем и иностраном саобраћају.

Оп некад реомбрираног ауто-превозника остала су само два-три стара аутобуса, који тренутно саобраћају на једној међуградској и једној локалној линији. Због тога ће, можда, фијакери поново возити Рогатичане, али не из атракције, како то с времена на вријеме чини **Звонко Бајагић из Влашице**, него из наступне потребе!!

■ С. МИТРОВИЋ

ЗИМСКЕ РАЗГЛЕДНИЦЕ Снијег брзо нестасо

МРКОВЊИЋ ГРАД - Протеклих месеци зима у мркоњићкој општини још није показала зубе. Истину за вољу, посљедњих дана децембра пало је неколико центиметара снијега, тек толико да "окити" град подно Лисине у претпризаничне дане. Наиме, снијег је "обукао" у бијело кророве на кућама, стамбеним зградама, крошње разгранатог дрвећа...

Овим зимским "сличницама" бијели декор давала је залеђина планине Лисина, која је још под бијелим покривачем. Међутим, снијег у Мркоњићу био је само неколико дана, пошто је сунчано вријеме отопило бијели покривач.

■ С. Д.

**Мркоњић Град:
Празници у бијелом**

СУНЦЕ ИЗМАМИЛО БИЛЕЂАНЕ

Баште пуне гостију

БИЛЕЂА - У Билећи се посљедњих дана дневна температура пење и до 15 степени Целзијуса, па су баште појединих кафана пуне Билеђана који не узмишу само у угоститељској понуди, него и у сунцу и у топлој времену.

Ноћу је, истина, знатно хладније јер се температура спушта и до минус четири степена Целзијуса, али је преко дана топло, па многи Билеђани уживају и у природи, првенствено ловци и риболовци. Нигде лепше као у шуми или крај воде,

поготово кад уз сунце грије и вагритца на којој се припреме кобасице и сланина.

Старији Билеђане, посебно пољопривредници прте, међутим, забрињено глумом. Они кажу да из због дугогодишњег искуства знају да што зима пропусти у јануару и фебруару, обавезно наплати у марту и априлу. Тога се и боје, јер протеклих година на том подручју слана није била реткост чак ни у мају, а обавезно је стизала послије тоглог јануара и фебруара.

■ Ш. А.

СРЕДЊА ШКОЛА РИБНИК

Љепша сала

РИБНИК - Док се рибнички средњошколски одмаралу, преуређује се школска физикатурна сала. Вриједност радова је 22.607 марака а инвеститори су републички Секретаријат за спорт и омладину са

17.707 марака и Испсија са 2.500 евра. Средњошколски центар нема простор за рад, па наставу за око 200 средњошколца изводе у Основној школи "Десанка Максимовић". Преуређењем физикатурне сале основи и средњошколци у Горњем Рибнику имаће идеалне услове за извођење наставе физичке културе.

■ В. К.

КОЗАРСКА ДУБИЦА

Сви траже посао

КОЗАРСКА ДУБИЦА - Да је незапосленост у Козарској Дубици све већи проблем, потврђују и посљедњи подаци Бироа за запошљавање у овој општини по којима је крај прошле године дочекали са 2.615 оних који траже посао, што је за 436 незапослених више у односу на исти период годину раније.

Највећи пораст броја незапослених регистрован је у децембру прошле године. Током децембра у евиденцију незапослених уписана су 382 незапослена, међу којима је највећи број бивших радника текстилне индустрије "Кнежепољска" у којој је почетком новембра покренут стечајни поступак.

У евиденцију дубичког Бироа уписано је и више од стотину других радника који траже посао. Ипак суморну слику дубичког тржишта рада још више погоршава врло спљоно и тешко стање у многим дубичким привредним предузећима од којих ће нека, по свему судећи, завршити у стечају.

Број запослених стално се смањује у највећим дубичким привредним предузећима, о чему свједочи све мањи број радника који долазе на посао.

Тако у Предоници чешљане пређе "Дубичанка" која је у циљности приватизована од стране италијанског партнера, број запослених се у посљедње двије године смањило са 370 на око двије стотине радника.

У агро-индустријском предузећу "Пољопривреда" из Драксенића које располаже са више од три хиљаде хектара обрадивих површина, од некада запослених 230, на посао долази само педесетак радника, док у Фабрици пољопривредних машина "Механика" од 350 запослених, ради 150 радника.

Укупно стање је још теже ако се зна да се број запослених посљедњих година значајније смањило и у Фабрици за хемијску прераду кукуруза, Дрвно-индустријском предузећу "Козара" и неким другим предузећима.

Безу рада ускоро ће попити и један број тренутно запослених у општинским органима управе, те другим установама и јавним предузећима која се финансирају из општинског буџета и у којима је утврђен вишак запослених.

■ М. Б.

Срећан Божић и Нова година!
Srećan Božić i Nova godina!
Merry Christmas and a Happy New Year!

ELNOS BL

ПОНУДЕ УГОСТИТЕЉА ЗА ПРОСЛАВУ СРПСКЕ НОВЕ ГОДИНЕ

ВЕСЕЉЕ ЗАГАРАНТОВАНО

У ресторану хотела „Босна“ госте ће забављати певачица Свјетлана Цеца Видовић. Група „Афродизијак“ и трубачи свираће у „Латино бару“

Славље: Угоститељи обећали добру забаву

(фото-архива)

АНКЕТА

Милан Комленић, студент - Православну Нову годину дочекаћу на Тргу Крајине, гдје очекујем сјајну забаву јер ће пјевати најбоља рок група са ових простора, „Ван Гог“.

Милан Комленић

Јелена Глишић

Јелена Глишић, средњошколца - Љубитељ сам електронске музике, али сада сам у малом изолацији да ли да идем на Трг и слушаћу „Ван Гог“ или на техно-забаву. Само да нас вријеме послужи мислим да ће и на Тргу бити добро. Ова година би требало да буде боља од прошле, јер треба увијек бити оптимиста и мислити на боље.

Бошко Вученовић, пензионер - Међународну Нову годину дочекао сам код куће, па ћу и ову идућу. Немам пара да негде идем, а и индас за неко велико весеље. Не би се рекло да ће нам ова, 2005. година, довијети нешто боље, чини ми се да идемо само назад. Дај, Боже, да се нешто промијени, да млади имају посао, а ми стари редовне и пуње пензије.

Бошко Вученовић

Тамара Тројкић

Тамара Тројкић, средњошколца - Православну Нову годину, највероватније ћу дочекаати на приватној забави код неког од колега. Међутим, немам осјећај да је Нова година, јер немам свијетле, поред тога, ово вријеме је пролетно и јануарски празници ми више личе на враскрше. Да бар мало има свијетла убојај би био много бољи.

■ Припремно Д. По.

РЕПЕРТОАР • РЕПЕРТОАР • РЕПЕРТОАР • РЕПЕРТОАР

БИОСКОПИ

ПАЛАС* БРИЦИТ ЦОНС 2 (НА ИВИЦИ РАЗУМА) - комедија Улоге: Рене Зелвегер, Хју Грант, Колин Фирт Термини: 18:45 ОУШЕНОВИХ 12 - наставак хит филма о великим пљачкама Улоге: Џорџ Клуни, Бред Пит, Мед Дејмон, Дулија Робертс, Кетрин Зета-Џонс, Енди Гарска Термини: 17:30, 20, 22:15 БРИЦИТ ЦОНС 2 (НА ИВИЦИ РАЗУМА) - комедија Улоге: Рене Зелвегер, Хју Грант, Колин Фирт Термини: 17:15, 19:45, 22:30 ЗЛОЧЕСТИ ДЕДА МРАЗ - комедија, не препоручује се млађим од 16 година Улоге: Били Боб Торнтон, Тони Коок, Лорен Гром Термини: 19, 20:45, 22:30 ИЗБАВИТЕЉИ - Нови мега хит продукције Дизни/Пиксар Термини: 17 Викендом: 12:30 ТАКСИ - комедија Улоге: Квин Летиџа, Дини Фелон Термини: 18:45, 20:30 (Биоскопи неће радити у четвртак 13. јануара) ■ Припремно М. Ф.

Свечано и скромно

Српску нову годину обиљежиће скромном прославом станари Социјално-геритријског центра. - За наше кориснике организовамо свечани ручак, а након тога дружење уз кафу и чај. За оне који желе да дочекају Нову годину припремићемо закуску - рекла је директор Социјално-геритријског центра Лела Јошић. У центру „Заштити ме“ рекла су да неће бити славаља. - Малишани који бораве код нас су на распусту, тако да ће и они и запослени Центра празник прославити у својим домовима. После распушта приредићемо славље поводом Дана школе Светог Саве - нагласили су у центру „Заштити ме“.

Ватромет уз чај

Представници „Новог Репортера“, организатора дочека Српске нове године на Тргу Крајине, саопштили су у сриједу на конференцији за штампу да је за прославу све спремно. - На Тргу ће Бањолучане забављати и група „Ван Гог“, а поставићемо и бину код Народног позоришта на којој ће наступити пјевачица Биља Крстић и оркестар „Бистрић“ - казао је директор „Новог Репортера“ Игор Гајић.

ДЕЖУРНЕ СЛУЖБЕ У ГРАДУ

ЈЕДНИ СЛАВЕ, ДРУГИ РАДЕ

У Служби хитне помоћи кажу да ће у Новогодишњој ноћи дежурати три екипе. Једина дежурна апотека током празника биће „Први мај“, која ће радити non-stop

Дежурне службе у граду православну Нову годину дочекаће радно. Док ће за неке и ова прослава бити још један повод за одмор и забаву, за раднике дежурних служби биће вие посла. Начелник Службе хитне помоћи Рената Хаџић-Хаџићеговић казала је да ће у вријеме прославе на Тргу Крајине бити једно санитетско возило, а у служби ће радити три екипе. Дежурале и радници Породичне медицине на Поликлници и Дома здравља у Платоновој улици од осам ујутро до 20 часова. Као и током осталих јануарских празника, апотека „1. мај“ дежурале и за православну Нову годину. Централна апотека 14. јануара радиће од девет до 15 часова, док ће 15. јануара бити отворена од осам до 20 часова. Апотеке „Звизда“ и „Боска“ 14. и 15. јануара радиће од осам до 15 часова, а апотека „Тропик“ грађанима ће бити на услузи од 11 до 17 часова. Сви јавни превозници за вријеме предгодишњих празника саобраћаће по распореду уобичајеном за нерадне дане. „Централови“ аутобуси за Нову годину саобраћаће до 21 час, а ујутро, 14. јануара, први полазак биће у седам часова. У „Аутопревозу“ кажу да ће њихови аутобуси 13. јануара учин

православне Нове године возити као и сваки радни дан, док ће 14, 15, 16. и 19. режим полазака аутобуса бити као за викенд и нерадне дане. Аутобуси „Боцач-турса“ саобраћаће по режиму за нерадне дане, а у „Чивчија-турусу“ кажу да ће ред војње прилагодити осталим превозницима. НЕРАДНИ ДАНИ Законом о славама и светковинама Републике Српске прописано је да на дан празника јавне установе и предузећа не раде. - Српска нова година празнује се два дана и то 14. и 15. јануара и према Закону нико од републичких установа, сем дежурних служби, не би требало да ради - казала је портпарол Владе Републике Српске Биљана Шљивар. Појачано дежурство имаће и припадници полиције и ватрогасне јединице како би у најубујој ноћи спријечили евентуалне инциденте. Командир ватрогасне бригаде Милан Богдановић казао је да ће за дочек православне Нове године једна екипа дежурати непрестано, док ће друга јединица бити у приправности. - Приликом прославе међуна-

родне Нове године имали смо неколико мањих интервенција. Надам се да ни овај пут нећемо имати озбиљних интервенција. И поред ове двије екипе, наши радници ће бити у приправности - казао је Богдановић. Пекара „Бањолучанин“ радиће пуно радно вријеме, а неке апотеке „Мања“ 14. и 15. јануара радиће од седам до 23 часа. Драгстор „Синди“ грађанима биће на услузи non-stop. Првог дана православне Нове године „Ц“ маркет ће радити од осам до 16 часова, а 15. јануара од осам до 21 час. Тржни центар „Тропик“ 14. јануара биће отворен од осам до десет часова. Вешина такси превозника за разлику од међународне за православну Нову годину неће повећавати своје цијене. Председник Удружења „Мобил“ таксија Душко Марјановић је казао да ће таксисти возити по уобичајеним цијенама, али ће бити повећан број возила. - Цијене за православну Нову годину неће бити увећане, али ћемо мобилисати сва возила - казао је власник „Патрол“ таксија Недељко Кажук. ■ Н. ТОМАШЕВИЋ, М. ФИЛИПОВИЋ

Advertisement for Hecksler beer. It features a large image of a Hecksler beer bottle with a label that says 'Hecksler', 'Pivo', and 'Svijetlo'. The background is dark with red and white bokeh lights. Text on the ad includes '2005. СРЕЊНИ И НЕГО ИКАД!', 'ПРОСЛАВЕ СРПСКЕ НОВЕ ГОДИНЕ НЕЋЕ БИТИ НИ У ЗАВОДУ ЗА РЕХАБИЛИТАЦИЈУ „ДОКТОР МИРОСЛАВ ЗОТОВИЋ“', and 'БОЉИ НЕГО ИКАД'.

СВЕЧАНА АКАДЕМИЈА
У ДОБОЈУ

Награде у част Републике

ДОБОЈ - Свечана академија у којој су додијељене награде учесницима основних и средњих школа Републике Српске у ликовном и литерарном стваралаштву на тему - Дан Републике одржана је у уторак у великој сали Центра за културу и образовање у Добоју. Од присјелих 228 литерарних и 588 ликовних радова стручни жири састављен од наставника и професора српског језика и ликовног образовања изабрао је по три најбоља у свакој конкуренцији.

У области литерарног стваралаштва прву награду међу основцима освојио је Милан Гајић, ученик осмог разреда основне школе „Вук Стефановић Караџић“ из Турака код Градишке, другу Огњен Чавро, ученик десетог разреда пананске основне школе, док је трећа награда отишла у руке Ведране Бурџи, ученика осмог разреда Основне школе „Достоев Обрадовић“ из Блатнице.

Код средњошколаца најбољи рад написао је ученик Средње школе у Сокоцу Жељко Дебелногић, потом Борђе Лаловић, гимназијалац са Пала и ученик четвртог разреда Гимназије у Рогатици Тања Бурџи.

У конкуренцији ликовног стваралаштва прву награду код основца освојила је Дана Тиша, ученик осмог разреда Основне школе „Десанка Максимовић“ из Драгачева, другу ученик десетог разреда бањолучке Основне школе „Бранко Гројић“ Биљана Јосиповић и трећу Весна Мајсторовић, ученица петог разреда Основне школе „Васа Чубриловић“ из Градишке.

Међу средњошколцима најбоље су оцијенљени радови Дејана Гоковића, Марије Митровић и Владимира Деспића.

У програму свечане академије учествовали су ученици Музичке школе и Дуваћки оркестар из Добоја.

■ С. П.

ГУСЛАРСКО ДРУШТВО „ФИЛИП ВИШЊИЋ“

ЧЕТРДЕСЕТ ЕПСКИХ ГОДИНА

Са радом су почели 1963, али као секција при Дому културе мјесне заједнице Враца - Миљевићи, да би годину дана касније, због великог интересовања, прерасли у друштво

ИСТОЧНО САРАЈЕВО - Гусларско друштво „Филип Вишњић“ - Источно Сарајево, припадник гусларским програмом у Лукавци објектано је четрдесетогодишњу постојања и непрекидног рада. Припремљен је богат сценски програм у којем је своје умијеће показао петнаестак гуслара из Републике Српске и Србије.

Наступили су ветерани Велимир Тодоровић, Спасоје Антуновић, Коста Плавковић, Млађен Зековић, Неђељко Црњак, затим Секула Топовић, Војо Милетић, Момир Пражуљ, Момир Авдаловић, Радмир Андрић, Милево Буквић, Радислав Бакмаз, Бошко Годијанин, Боро Јакић, Милорад Чанчар, Жарко Јакић, Лука Шерг, те младићи, дванаестогодишњи Лазар Шерг, кога је публика посебно подржавала.

Према ријечима првог председника Гусларског друштва „Филип Вишњић“ Велимира Тодоровића, са радом су почели 1963. године, али прво као секција при Дому културе мјесне заједнице Враца - Ми-

љевићи, сарајевске општине Ново Сарајево, да би годину дана касније, због великог интересовања, прерасли у друштво.

Иницијатори оснивања друштва били су поменути Велимир Тодоровић и Спасоје Антуновић, који су, упркос поодмаклим годинама, смогли снаге да дођу на свечаност уприличену у Лукавци.

- Ово је историјски тренутак, с обзиром на однос Друштва и ранијих режима према епској поезми и гуслама - каже чика Вељо Тодоровић и додаје да није истина да се са епском поезмом и гуслама не може у Европу, како неки кажу, јер је још у доба великог Вука Караџића културна Европа препознала вриједност српске епске поезме.

Овај старина од 76 љета, враћајући се у прошлост, подијећа да су, између осталих, чланови Гусларског друштва „Филип Вишњић“ били књижевник Тамил Сијарић, професор Миодраг М. Вулић, академик Драган Антонијевић и други.

Чика Вељо Тодоровић је по-

Вриједност српске поезме

четком рата избјегао у Сопот код Београда, где такође, оснива гусларско друштво. Он је спасао и архиву друштва из Сарајева, фотографије, признања и пехаре и све то вратио и дао на чување друштву у Источном Сарајеву, које наставља

традицију оног пријератног сарајевског друштва.

- Волио бих да су у архиву некадашњег Радио Сарајева сачувани снимци емисија о гуслама, епској поезми и гусларима, које смо радили ми из тадашњег гусларског дру-

штва, јер то је дио историје, не само друштва, већ и Срба у Сарајеву - наглашава чика Вељо.

Он не крије одушевљење тиме, што је млади гусларски нараштај стасао да наслиједи ове старије.

■ Н. ЗЕЛЕНОВИЋ

НАРОДНА БИБЛИОТЕКА НОВИ ГРАД

Коело и Еко најдражи

НОВИ ГРАД - У Народној библиотеци у Новом Граду већ првих дана ове године учлањено је око 200 нових чланова.

Занослени у овој установи вјерују да ће ове године број нових чланова бити већи у односу на прошлу годину у којој су била учлањена 862 љубитеља књиге.

- Наставници српског језика из основних и средњих школа у Новом Граду су доводили ученике та-

ко да је у прошлој години забилежени велики број колективних учлањења - казао је за „Глас Српске“ директор Народне библиотеке у Новом Граду Милан Вранешевшић.

Он је додао да је у прошлој години најчитанији писац био Паоло Коело и додао да су читаоци најрадије позајмљивали његову књигу - „11 минута“.

- Осим тога, тражила су се и издана „Народне књиге“, односно забавније литературе, међу којима је

предважило ремек-дјело италијанског естетичара Умберта Ека „Име руже“.

- Наставили смо радити на међубiblioteчкој позамници, а поготово у периоду када ђаци и студенти припремају испите - казао је Милан Вранешевшић.

У вријеме испита новоградска библиотека позајмљује књиге које јој недостају из Народне и универзитетске библиотеке Републике Српске.

■ Д. Ма.

СТУДЕНТСКА ОРГАНИЗАЦИЈА ФИЛОЗОФСКОГ
ФАКУЛТЕТА У БАЊОЈ ЛУЦИ

Други зборник „Васељене“

БАЊА ЛУКА - Студентска организација Филозофског факултета у Бањој Луци издала је други зборник радова поезије „Васељена“ који садржи дјела 25 младих аутора.

Поред студената бањолучког Филозофског факултета у овом зборнику могу се прочитати и pjesме студената Филозофског факултета из Ниша, Новог Сада и Источног Сарајева.

До ове сарајеве дошло је у оквиру програма „Форум филозофских факултета“ којим се настоје зближити студенти овог студија из различитих градова.

Филозофски факултет у Бањој Луци једини је који од 1964. године објављује радове студената.

Зборник поезије „Васељена“ може да се купи на Филозофском факултету по симболичној цијени од двије марке.

■ Ж. М.

алтернативна

www.atvbl.com

ТВ

Свим вјерницима православне
вјероисповјести честитамо нову

2005
годину !!!

ТУЖНО СЈЕЋАЊЕ
Поводом крне славе ОДКЈП „Водовод“ - Светог Василија Великог, са тугом се сјећамо наших радника - припадника Војске Републике Српске, који су погинули у отаџбинском рату:

**МАРИО
(Владе)
СЕНЕК**
30.5.1962 - 14.10.1991.

**АЛЕКСИЈА
(Бурђа)
ЛУКАЈИЋ**
30.3.1953 - 5.7.1992.

**ПЕТАР
(Драгољуба)
ГЛИГОРИЋ**
8.8.1957 - 25.8.1992.

**ДРАЖЕНКО
(Мирка)
КРЕЧАР**
23.8.1971 - 22.10.1992.

**СТАНОЈА
(Драге)
МИЛАКОВИЋ**
17.6.1956 - 18.12.1992.

**МИЛОМИР
(Дане)
РАДУЛОВИЋ**
29.4.1961 - 13.4.1995.

**НЕДЕЉКО
(Станка)
РАКОВИЋ**
17.10.1956 - 13.9.1995.

**НОВАК
(Млађана)
МАТИЋ**
1.12.1959 - 10.9.1995.

**ГОЛУБ
(Драгосава)
ПАЈИЋ**
12.2.1954 - 9.9.1995.

НЕКА ИМ ЈЕ ВЈЕЧНА СЛАВА И ХВАЛА!
ОСНОВНО ДРЖАВНО КОМУНАЛНО ЈАВНО ПРЕДУЗЕЋЕ „ВОДОВОД“ БАЉА ЛУКА

Б-7 Ф

Дана 15.1.2005. године навршава се шест тужних мјесеци без нашег сина и брата

**БРАНЕ
БАЈИЋА**

Живјејеш вјечно вољен и незаборављен у нашим срцима. Твоји најмилији: мајка Ђуја, браћа Драго и Боро, сестре Милка и Рајна, зетови и снахе

003581 А-3 Г

Дана 16.1.2005. навршавају се четри тужне године од смрти нашег вољеног и незаборављеног сина и брата

**МИЛАДИНА
БУЈЕВИЦА**

Живјејеш вјечно вољен и незаборављен у нашим срцима. Твоји најмилији

003582 А-3 Г

Дана 19.1.2005. године навршава се тужна година откако је отишао у вјечност наш драги, вољени и племенити супруг, отац и деда

**БРАНКО
(Раденка)
НИКОЛИЋ**

Дана 15.1.2005. године, у суботу, у 11 часова одржаће се парастос у цркви Реброван, те позивамо родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже. С љубављу, поштовањем и тугом, супруга Анка, син Александар и унук Срђан

003549 А-8 Г

Дана 20.1.2005. године навршава се шест мјесеци од смрти наше драге мајке, сестре, баке и прабаке

**ЗОРКЕ
(рођ. Дојчиновић)
ШУКАЛО**

У суботу, 15.1.2005. године, у 11 часова посјетићемо њену вјечну кућу на гробљу Реброван и положићемо цвијеће. Позивамо родбину, пријатеље и комшије да нам се придруже. Ожалошћена породица

003584 А-6 Г

Дана 17.1.2005. је година дана од смрти нашег драгог супруга, оца, свекра, деда и пунца

**КРСТАНА
(Гојка)
МИЛЕКИЋА**

Вољени не умире, док живе они који га искрено воле. Нека те анђели чувају. У недељу, 16.1.2005. године, у 11 часова посјетићемо твоју вјечну кућу, залити је сузама, упалити цвијеће и положити цвијеће. Твоји: супруга Станиславка, син Гојко, кћерке Зора, Нада, Стана, снаха Милца, унуди, унук, зетови и остала родбина

003572 А-8 Г

Дана 23.1.2005. године навршава се 40 тужних дана од смрти наше драге

**ЉУБИЦЕ
(рођ. Тринић)
ПЕРЛАШ**

У недељу, 16.1.2005. године, у 11 часова посјетићемо њену вјечну кућу, на гробљу Волијак у Јајцу, положићемо цвијеће, запалити свијеће те позивамо родбину и пријатеље да нам се придруже. Ожалошћена породица

А-8 Р

Тужно сјећање на драгог стрица и ујака

**БРАНУ
БАЈИЋА**

Док живимо, живјејеш и ти у нашим срцима. Твоји браћићи и сестрићи Синиша, Саша, Ацо, Нешо, Дијана, Драшко, Биљана, Сања и Вања

003581 А-3 Г

Дана 19.1.2005. године навршава се 10 тужних година од смрти наше драге мајке, супруге, баке и прабаке

**МИЛЕНЕ
ЂУРИЋ**

У суботу, 15.1.2005. у 11 часова посјетићемо њену вјечну кућу, положићемо цвијеће на гробљу Павловац. Ожалошћена породица Ђурић

003578 А-3 Г

Тужним срцем јављамо свој родбини и пријатељима да је дана 11.1.2005. у 42. години живота преминуо наш драги

**МИЛЕ
ЗЕЦ**

Сахрана ће се обавити у четвртак, 13.1.2005. године, у 13 часова у родном мјесту Рашиће код Новог Града. Ожалошћени: отац Милорад, мајка Јела, супруга Славица, синови Лазар и Никола, браћа и сестре

003567 А-8 Г

Посљедњи поздрав драгом

МИЛИ

од Славних радних колега из „Крајина Петрола“

003568 А-1 Г

Посљедњи поздрав драгом и вољеном тетку

МИЛИ

од Вање и Драгана са мамом Бранком и татом Драшком.

003569 А-1 Г

Тужно сјећање на нашу драгу

**ЉЕПОСАВУ
БУНДАЛО**

16.1.2000 - 16.1.2005.

Вјечно захвални, твоји најмилији Супруг Милвоје, син Боро са породицом и кћерке Нада и Љиља са породицом

003593 А-3 Г

Дана 14.1.2005. године навршава се 40 тужних и болних дана од смрти моје драге мајке

**СПАСЕ
(рођ. Мићић)
ШЕШИЋ**

Вјечно туђујућа твоја кћерка Драгојла

003535 А-3 Г

<p>Четрдесет дана је прошло откад је престало да куца племенито срце наше мајке</p> <p>ЈОКЕ ПЕКЕЗ</p> <p>Заувјек ће остати у срцима својих најмилијих. Супруг Иле, кћерке Невенка, Зора и Милка, синови Слободан и Влајко, зетови Радоја, Раде и Зоран, снаха Јованка, унучад Дарио, Зоран, Бранислав, Бојан, Владимир, Виолета, Гордана, Валентина, Јована, Марија и Миљана и праунук Давид</p> <p>003543 Б-1 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгог брата</p> <p>МЛАДЕНА</p> <p>Памтићемо те по твојој доброти пањњи и љубави коју си нам несебично подарио. Сестре Смилја, Даница и Милица и браћа Милорад, Миодраг и Крсто са породицом</p> <p>003540 А-8 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгу супругу и мајку</p> <p>РАДОЈКУ БОЈИНОВИЋ 13.1.1995-13.1.2005.</p> <p>С љубављу и поштовањем, послјије десет година чувају је од забораван. Супруг Драган, кћерка Драгана и син Радован</p> <p>003574 А-8 Г</p>			
<p>Дана 15.1.2005. године навршава се тужна година од смрти нашег драгог супруга, оца и брата</p> <p>ВОЈИСЛАВА ШИНИКА</p> <p>У суботу 15.1.2005. године у 11 часова посјетићемо његову вјечну кућу у Клашницама на гробљу код цркве положити цвијеће и запалити свијеће. Позивамо родбину, пријатеље и комшије да нам се придруже. Ожалошћена супруга Цвијета, син Жељко, кћерка Бранка, брат Васо, сестре Драгица, Здравка, Милена и Славка са породицама</p> <p>003588 А-8 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгог брата</p> <p>МЛАДЕНА</p> <p>С љубављу и поштовањем. Сестра Марија са породицом</p> <p>003541 А-1 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгог</p> <p>МЛАДЕНА</p> <p>С поштовањем. Љубица Скендерија</p> <p>003542 А-1 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгу снаху, јетру и стрину</p> <p>РАДОЈКУ БОЈИНОВИЋ 13.1.1995-13.1.2005.</p> <p>Мирко, Слободанка, Бранка и Тања</p> <p>003574 А-1 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгу снаху</p> <p>РАДОЈКУ БОЈИНОВИЋ 13.1.1995-13.1.2005.</p> <p>Са поносом и тугом. Свекрва Сава</p> <p>003574 А-1 Г</p>	
<p>IN MEMORIAM</p> <p>НИКОЛА САВИЋ 15.1.1999-10.10.1995-15.1.2005.</p> <p>Супруга Ангелина и син Драган</p> <p>003566 А-6 Г</p>	<p>Дана 15.1.2005. године навршава се 40 тужних дана од смрти нашег драгог</p> <p>МЛАДЕНА СУРУЧИЋА</p> <p>Тога дана у 11 часова посјетићемо његову вјечну кућу, положити цвијеће и запалити свијеће. Позивамо родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже. Тешко је твој прерани одлазак судбином, празнину, тугу и сузе немогуће је лијечити временом. Твоји: супруга Сања, кћерка Силвана и син Северин</p> <p>003519 А-8 Г</p>	<p>Десет година тужног сјећања на</p> <p>РАДОЈКУ БОЈИНОВИЋ 13.1.1995-13.1.2005.</p> <p>Сестра Винка и зет Лазо са дјецом</p> <p>003570 А-2 Г</p>	<p>Десет година тужног сјећања на драгу сестру</p> <p>РАДОЈКУ БОЈИНОВИЋ 13.1.1995-13.1.2005.</p> <p>Остатеш вјечно вољена и незаборављена у нашим срцима. Твоја сестра Госпава и зет Винко</p> <p>003565 А-3 Г</p>		
<p>Дана 15.1.2005. године навршава се тужна година од смрти наше драге супруге и мајке</p> <p>ДУШАНКЕ (рођ. Шобот) ЂУЛИБРК</p> <p>Тога дана у 12 часова посјетићемо њену вјечну кућу на Градском гробљу у Баној Луци, положити цвијеће и запалити свијеће. Позивамо родбину и пријатеље да нам се придруже. Ожалошћени супруг Стево и син Ненад</p> <p>003591 А-8 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгог</p> <p>МЛАДЕНА</p> <p>од пунице Госпе Гојић.</p> <p>003519 А-1 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгог зета</p> <p>МЛАДЕНА</p> <p>од шурјака Мирка и Мире са дјецом.</p> <p>003520 А-1</p>	<p>Дана 16.1.2005. године навршава се тужна година од смрти нашег драгог</p> <p>МИЛОРАДА ВУКАЛЛОВИЋА</p> <p>Тога дана у 11 часова посјетићемо његову вјечну кућу, на гробљу у Доњем Первану, положити цвијеће и упалити свијеће. Позивамо родбину и комшије да нам се придруже. Ожалошћени: супруга Милосавка, син Борбо, снаха Слађана, унучи Дејан и Радован</p> <p>003598 А-5 Г</p>	<p>Десет година тужног сјећања на</p> <p>РАДОЈКУ БОЈИНОВИЋ 13.1.1995-13.1.2005.</p> <p>Брат Раде и снаха Драгиња са дјецом</p> <p>003570 А-2 Г</p>	
<p>Тужно сјећање на мог драгог супруга</p> <p>СРЕТКА ДУГОГ МАРЈАНОВИЋА</p> <p>Само бол. Јер, живи само рана. Супруга Љиља</p> <p>003564 А-2 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгог оца</p> <p>СРЕТКА ДУГОГ МАРЈАНОВИЋА</p> <p>Ово је најтежа школа - научити одрасти без тебе. Син Васо</p> <p>003564 А-2 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгог</p> <p>МЛАДЕНА</p> <p>од породице Лончар.</p> <p>003519 А-1 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгог зета</p> <p>МЛАДЕНА</p> <p>од шурјака Маринка и Даше са дјецом.</p> <p>003520 А-1</p>	<p>Тужно сјећање на драгог оца</p> <p>МИЛОРАДА ВУКАЛЛОВИЋА</p> <p>Ни вријеме које пролази не може избрисати сјећање на твоју племенитост и доброту. Твоја кћерка Перса, зет Миленко, унучи Радан и Младен</p> <p>003598 А-3 Г</p>	<p>Дана 20.1.2005. навршава се година дана од смрти драгог</p> <p>ВЕЉКА (Ђуре) ЈЕЛИЋА</p> <p>Дана 16.1.2005. године у 11 часова обићи ћемо његову вјечну кућу на гробљу, у Голешима, положити цвијеће и запалити свијеће. Ожалошћена супруга Милосава, кћерка Јагода, снаха Загорка и унучке Наташа, Драгана и Бојана.</p> <p>003513 А-4 Г</p>
<p>Тужно сјећање на драгог зета</p> <p>МЛАДЕНА</p> <p>од свастике Мирјане и зета Анте са дјецом.</p> <p>003520 А-1</p>	<p>Тужно сјећање на драгог оца</p> <p>МИЛОРАДА</p> <p>Неђо Вукелић и мала Јелена</p> <p>003598 А-1 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгог брата</p> <p>МЛАДЕНА</p> <p>од брата Миливоја и супруге Мире са дјецом.</p> <p>003520 А-1</p>	<p>Тужно сјећање на драгог комшију</p> <p>МЛАДЕНА</p> <p>од Кућног савјета, а посебно од комшинице Расеме.</p> <p>003521 А-1 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгог оца</p> <p>МИЛОРАДА</p> <p>Син Радован, снаха Миладинка, унучад Драгана, Радана, Гордана, Милана, Ивана и праунука Аиђела</p> <p>003598 А-2 Г</p>	<p>Данас се навршава десет година од смрти нашег</p> <p>НИКОЛЕ (Стеве) КОВАЧЕВИЋА 2.2.1956-13.1.1995.</p> <p>Сјећање на тебе увјек нас прати. Недостатаји нам. Мајка Пара, кћерка Бојана, породице Ковачевић и Цигановић</p> <p>003546 А-3 Г</p>

Дана 22.1.2005. године навршава се четрдесет тужних дана од смрти наше драге

**ДАНИЦЕ
МАНДИЋ**

У суботу 15.1.2005. године у 11 часова на Ребровачком гробљу посјетићемо њену вјечну кућу, положити цвијеће и запалити свијеће. Позивамо родбину и пријатеље да нам се придруже.
Ожалошћена породица

003601 А-6 Г

In memoriam

СЛАВКО
13.1.1984-13.1.2005

и

СЕКА
2000-2005.

С љубављу и тугом.
Дјеца

003518 А-7 Г

Тужним срцем јављамо родбини и пријатељима да је дана 12.1.2005. године у 68. години живота преминуо наш драги супруг, отац, деда и брат

**ПАВАО
(Анте)
КОМЉЕНОВИЋ**

Сахрана драгог нам покојника обавиће се у четвртак 13.1.2005. у 14 часова на гробљу „Свети Марко“.
Ожалошћени: супруга Даница, син Дарко, кћерка Драгана, снаха Сњежана, унук Јована, сестре Иванка, Манда и Славина са породицама

003593 А-8 Г

С великим болом и тугом данас се опраштамо од најбољег деде на свијету

**ПАВАО
КОМЉЕНОВИЋ**

Нека му је вјечна слава и хвала.
Син Дарко, снаха Сњежана и његова Јована

003593 А-2 Г

Последњи поздрав драгом прики

ПАВИ

Породица Мијић: Бошко, Милена и Владимир

003593 А-1 Г

Дана 16.1.2005. године навршавају се двије тужне године од како није са нама наш драги

**РАДИВОЈЕ
ТАЛИЋ**

У суботу 15.1.2005. године у 11 часова на гробљу „Свети Пантелија“, посјетићемо његову вјечну кућу, положити цвијеће и запалити свијеће. Ожалошћена супруга Душанка, синови Горан и Слободан са породицама

003563 А-4 Г

Дана 15.1.2005. године навршава се 40 тужних дана од како није са нама наш драги

ПАВИ

Породица Мијић: Бошко, Милена и Владимир

003593 А-1 Г

Последњи поздрав драгом

**МИЛИ
ЗЕЦУ**

од радних колега секције за ОШВ Бања Лука.

003063-А2

Последњи поздрав драгом

**МИЛИ
ЗЕЦУ**

од радних колега Синише, Зоке, Бюлета и Данке.

006063-А2

Последњи поздрав драгом

**ЗОРАН
МИЛОШЕВИЋ**

Твој понос и доброта остаће вјечно у нашим срцима.
Дана 16.1.2005. у 10 часова посјетићемо твоју вјечну кућу.
Супруга Борка, син Мишо, кћерка Маја

003576 А-3 Г

Дана 17.1.2005. године навршава се 40 тужних дана од смрти наше вољене супруге, мајке и баке

**ВЕЈКЕ
(Богдана)
ПРИЈОВИЋ**

У суботу, 15.1.2005. године у 11.30 посјетићемо њену вјечну кућу на мјесном гробљу у Бронзаном Мајдану, положити цвијеће и запалити свијеће. Позивамо родбину, пријатеље и комшије да нам се придруже.
Ожалошћена породица

003059-А8

Јављамо тужну вјест свој родбини, комшијама и пријатељима да је 11.1.2005. године у 76. години живота преминуо наш драги супруг и отац

**СЛАВКО
ПЛАВШИЋ**

Сахрана ће се обавити 13.1.2005. године у 13 часова на Ребровачком гробљу.
Ожалошћени: супруга Милена, дјеца Зоран и Зора, зет Будимир, унучад Невен и Сања, брат Милivoје и Анђелко, сестре Мирјана, Радмила, Јована и Душанка и остала родбина

003592 А-5 Г

Последњи поздрав драгом

**СЛАВКУ
ПЛАВШИЋУ**

од кћерке Зоре, зета Будимира, унука Невена и унуке Сање.

003597 А-2 Г

Последњи поздрав драгом деди

**СЛАВКУ
ПЛАВШИЋУ**

од унука Невена и унуке Сање.

003597 А-1 Г

Дана 16.1.2005. године навршава се седам тужних дана од смрти наше драге

**МАРЕ
СТОЈАКОВИЋ**

Супруг Новак, син Драган и снаха Зора

003589 А-2 Г

Прође година дана, а туга за тобом је све већа.

**ЗОРАН
МИЛОШЕВИЋ**

Твој понос и доброта остаће вјечно у нашим срцима.
Дана 16.1.2005. у 10 часова посјетићемо твоју вјечну кућу.
Мајка Данка

003576 А-3 Г

Тужно сјећање на драгу баку

**МАРУ
СТОЈАКОВИЋ**

Твој лик и доброту чуваћемо у нашим срцима
Праунука Николина, унука Жељка и унук Драган са породицом Калинић

003589 А-3 Г

Тужно сјећање на драгу мајку

**МАРУ
СТОЈАКОВИЋ**

од кћерке Весне Рачић са породицом.

003589 А-1 Г

Дана 19.1.2005. године навршава се четрдесет тужних дана од смрти наше драге мајке

**ГРОЗДЕ
ВУЧИЋ**

У недиљу, 16.1.2005. године у 11 часова на породичном гробљу Чокори посјетићемо њену вјечну кућу, положити цвијеће и запалити свијеће. Позивамо родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже.
Ожалошћени: кћерке Бранкица и Јована и сестра Љубица

003587 А-8 Г

Тужно сјећање на драгу

**ГРОЗДУ
ВУЧИЋ**

Недостајеш нам, бол не престаје!
Мира, Синиша и Славина са породицом

003594 А-2 Г

Тужно сјећање на драгог сина

**ДАМИРА
ДУБОЧАНИЊА**

Дана 15.1.2005. године навршава се седам дугих и тужних година откад ниси са мном. Поносна сам што сам те имала, али сам заувјек тужна и жалосна што сам те прерано изгубила, али надам се да ће Бог казнити оне који су ти живот узели. Вјечно жалосна твоја мајка Милица

003585 А-4 Г

Тужно сјећање на драгог зета

**МИЛОВАН
ВУКЕЛИЋ**

У суботу 15.1.2005. године у 11 часова на гробљу Кричија у Павловцу посјетићемо њену вјечну кућу, положити цвијеће и запалити свијеће. Позивамо родбину, пријатеље и комшије да нам се придруже. Ожалошћени: супруга Кристина, кћерка Александра, зет Драшко, унучад Николина и Кристијан

003571 А-5 Г

Тужно сјећање на драгог и племенитог сестрића

**ДАМИРА
ДУБОЧАНИЊА**

Дана 15.1.2005. године навршава се седам тужних година откад је престао да куца племенитог срце унука. Нека ти божији анђели подаре мир и почивај у миру. Твоја је душа пред Богом чиста, они који ти живот узеше њихова душа није иста. С неизмјерним поштовањем и болом у срцу.
Твој ујак Милорад Кузмић са породицом

003585 А-4 Г

Тужно сјећање на нашег драгог супруга и оца

**ВОЈУ
БАЛАБАНА**
15.1.2003-15.1.2005.

Супруга Вида са дјецом

003551 А-1 Г

Тужно сјећање на нашег драгог брата

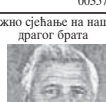

**ВОЈУ
БАЛАБАНА**
15.1.2003-15.1.2005.

Брат Брацо са породицом

003551 А-1 Г

Тужно сјећање на нашег драгог брата

**ВОЈУ
БАЛАБАНА**
15.1.2003-15.1.2005.

Сестра Гордана са породицом

003551 А-1 Г

СМ
ЈК

СМ
ЈК

<p>Дана 18.1.2005. године навршава се шест мјесеци од смрти нашег драгог</p> <p>МИЛОРАДА ШКРБИЋА ШКРБЕ</p> <p>Дана 15.1.2005. године у 11 часова посјетићемо његову вјечну кућу на Новом гробљу у Бањој Луци. Ожалошћени: супруга Сајма, син Вања, кћерка Тања и остала родбина и пријатељи.</p> <p>003063-A8</p>	<p>Дана 16. јануара 2005. године навршава се тужна година од смрти нашег драгог</p> <p>РАНКА (Николе) ЂУРЧИЈЕ</p> <p>С љубављу чувамо успомену на њега. Сестра Љиљана са многобројном породицом</p> <p>003579 A-8Г</p>	<p>Последњи поздрав мом брачном другу</p> <p>ЖАРКУ БАЈИЋУ од супруге Славице. 003596 A-1 Г</p>	<p>In memoriam</p> <p>МИЛЕНА (рођ. Јањић) БРКИЋ 13.1.1988 - 13.1.2005. С љубављу и дужним поштовањем твоји најмилији 003604 A-1 Г</p>		
<p>Дана 13.1.2005. године навршава се година дана од смрти наше драге мајке, свекре, пунце, баке и прабаке</p> <p>САВКЕ ГРУБОР</p> <p>Нема суза које те могу оплакати, ни тог времена које може избрисати твоју племенитост, љубав и доброту коју ћемо чувати у срцима нашим од заборавља.</p> <p>Тим поводом посјетићемо њен гроб дана 16.1.2005. у 11 часова на мјесном гробљу Момића у Лакташима, положити цвијеће запалити свијеће те позивамо родбину и пријатеље да нам се придруже.</p> <p>Ожалошћени: син Недељко и кћерка Мила са својим породицама.</p> <p>003603 A-8 Г</p>	<p>Годишњи помен драгом и добром</p> <p>РАНКУ ЂУРЧИЈИ</p> <p>С поштовањем и вјечним сјећањем. Рада, Славиша, Сениша и Славко</p> <p>003580 A-8Г</p>	<p>Последњи поздрав драгом и једином тати</p> <p>ЖАРИ Твоја кћерка Јақлина 003596 A-1 Г</p>	<p>Нашем драгом и никад непрежаљеном супругу и оцу</p> <p>ДРАГИ ЧУБРИЛОВИЋУ</p> <p>Био си диван отац својој деци и добар супруг а изнад свега поштен човек и вредан радник. Са тугом коју време не лечи вјечно неш живети у нашим рањеним срцима. У вјечном болу, супруга Десанка, син Раденко и кћерке Слободанка, Бијелица и Славица</p> <p>003539 A-4 Г</p>		
<p>Тужна срца јављамо да је након кратке и тешке болести у 76. години преминуо наш драги и великодушни</p> <p>ОБРАД (Остоје) ИВАНКОВИЋ</p> <p>Спровод креће испред куће жалости 14.1.2005. у 12.30 часова, а сахрана ће се обавити у 13 часова код старе цркве (Велика Јеловача Јошавка).</p> <p>Ожалошћени: супруга Радосава, кћерке Славка, Зора, Милена, Драгиња и Данка, браћа, сестре, зетови, унучад, праунучад, кумови, комшије, пријатељи и остала многобројна родбина.</p> <p>003064-B5</p>	<p>Последњи поздрав драгом тати</p> <p>ОБРАДУ од кћерке Милене са породицом. 003065-A1</p>	<p>Последњи поздрав драгом и једином тати</p> <p>ЖАРИ Твој син Сениша 003596 A-1 Г</p>	<p>Дана 15.1.2005. године навршава се четрдесет тужних дана од смрти наше драге</p> <p>МИЛЕНЕ МИЛИЋ</p> <p>Тога дана у 11 часова на Пердувовом гробљу посјетићемо њену вјечну кућу, положити цвијеће и запалити свијеће. Позивамо родбину, комшије и пријатеље да нам се придруже.</p> <p>Ожалошћена породица Милић</p> <p>003586 A-4 Г</p>		
<p>Последњи поздрав драгом супругу</p> <p>ОБРАДУ од супруге Радосаве. 003065-A1</p>	<p>Последњи поздрав драгом тати</p> <p>ОБРАДУ од кћерке Драгиње са породицом. 003065-A1</p>	<p>Последњи поздрав нашем драгом сину и брату</p> <p>ЖАРИ 003596 A-1 Г</p>	<p>Дана 19.1.2005. године навршава се тужна година од смрти нашег драгог</p> <p>СРЕТОМИРА ДЕВИЋА</p> <p>У суботу, 15.1.2005. године, у 11.30 часова на гробљу Сјеница посјетићемо његову вјечну кућу, положити цвијеће и запалити свијеће. Позивамо родбину, пријатеље и комшије да нам се придруже.</p> <p>Ожалошћена породица</p> <p>003583 A-4 Г</p>		
<p>Последњи поздрав драгом тати</p> <p>ОБРАДУ од кћерке Славке са породицом. 003065-A1</p>	<p>Последњи поздрав драгом тати</p> <p>ОБРАДУ од кћерке Зоре са породицом. 003065-A1</p>	<p>Последњи поздрав драгом тати</p> <p>ОБРАДУ од породице Ериџет. 003065-A1</p>	<p>Последњи поздрав драгом тати</p> <p>ОБРАДУ од кћерке Данке са породицом. 003065-A1</p>	<p>Последњи поздрав пријатељу и радном другу</p> <p>ЖАРКУ БАЈИЋУ Колектив „Interkomerc Company“ 003596 A-1 Г</p>	<p>Тужно сјећање на драгу</p> <p>НЕВЕНКУ (рођ. Грбић) ГАВРИЛОВИЋ 15.1.2003 - 15.1.2005. Драга моја мајко, како врлијемо дуже пролази све више ми недостајеш. Твоја кћерка Смиља са дјецом. 003599 A-2 Г</p>
			<p>Последњи поздрав</p> <p>ОБРАДУ од колектива „Примпром“. 003066-A1</p>	<p>Последњи поздрав панашцу</p> <p>ЖАРКУ БАЈИЋУ од наше Зорана и свастике Милене. 003596 A-1 Г</p>	<p>Тужно сјећање на нашег драгог</p> <p>СРЕТУ БЕНИЋА 15.1.1995 - 15.1.2005. Супруга Дара, син Слободан, кћерка Јасна, снаха Пољана и унук Михајло 003548 A-2 Г</p>

<p>Тужно сјећање на мог вољеног брата</p> <p>ЗОРАНА МИЛОШЕВИЋА С љубављу и тугом, сестра Гина са породицом 003071-A1</p>	<p>Тужно сјећање на мог јединог брата</p> <p>ЗОРАНА МИЛОШЕВИЋА Заувјек ћеш живјети у нашим срцима. Брат Слободан с породицом 003071-A1</p>	<p>Осташеш нам увијек у сјећању</p> <p>ШКРБА Медо, Данко, Шуки и Гојко А-1 Р</p>
<p>Дана 16.1.2005. године навршава се тужна година дана од смрти моје драге супруге</p> <p>КАТЕ (рођ. Бошњак) ГРУБОР Тога дана у 11 часова посјетимо њену вјечну кућу и положити цвијете на гробљу „Момићи“ у Лакташима. Драга Като, вријеме пролази, али успомене на тебе и твоју доброту остају. Сачувају их од заборава до краја живота. Твој супруг Триво 003602 А-8 Г</p>		<p>Посљедњи поздрав драгом тетку</p> <p>ПАВИ од Жељке, Милане, Данијела и Дејана Ђурић. 003074-A1</p>
<p>Тужно сјећање на супруга и оца</p> <p>КОЈУ ОСТОЈИЋА 14.1.2002 - 14.1.2005. Вољени не умиру, док живе они који их воле. Твоје супруга Рада и кћерка Марија 003533 А-2 Г</p>	<p>Посљедњи поздрав драгом куму</p> <p>ПАВИ од породице Прпа. 003049-A2</p>	<p>Посљедњи поздрав драгом тетку</p> <p>ПАВИ од Дивне, Ивана и Грегора Робак. 003074А1</p>
<p>Дана 14.1.2005. године навршава се тужна година испошљиве туге и бола за својим јединим сином</p> <p>БОЈАН (Слободана) СТОЈАКОВИЋ Тог дана положићемо цвијете и залити његов гроб сузама. О, Господе свесилни, заштити нас свемоћном руком Твојом од неправедника, уздржи нас од освете, јер је веће јунаштво отрпјети, него осветити се. Завијени у црно и нијемим од бола породица Стојаковић и сва родбина А8-Ф</p>		

U N O

radio
Banja Luka
107,5 MHz

24 časa na internetu
www.unoradiobl.com

051/218-530

unoradio@blic.net
Informativna i marketing djelatnost

ГЛАС СРПСКЕ у ТРЕБИЊУ

Просторије дописништва „Глас Српске“ налазе се у Штампарнији „Графокомерц АД“ Требиње, улица Руска број 2.
„Глас Српске“ свакодневно на kiosцима у свим мјестима источне Херцеговине.
Услуге „Гласа“ сада и у вашој средини.
Телефон/факс: 059/225-335
e-mail address: glassrb@teol.net

ОБАВЈЕШТЕЊЕ
Дневни лист „Глас Српске“ свакодневно на kiosцима у нашем граду. У новоотвореном дописништву „Гласа Српске“ у Требињу можете предати бесплатне мале огласе, комерцијалне огласе, рекламне поруке, обавјештења и читуље и то сваког радног дана од 8 до 11 часова.

Поштовани читаоци,

Настојимо да не припадамо никоме осим читаоцима. Трудимо се да будемо новине - поштене и непристрасне, отворене за сва мишљења. То је наш прилог Републици Српској какву сви желимо, толерантну, помирену и креативну. „Глас Српске“, на који вас позивамо да се претплатите, је још један допринос томе. Важно је да знате да се у нашем листу објављују тендери, огласи и конкурси свих републичких и других институција, као и многих предузећа с којима имамо годишње уговоре и уколико се претплатите, имаћете редовне, у послу важне информације. Осим тога, као стимулацију да се претплатите, нудимо и попуст, и то на годишњем нивоу 20%, полугодишњем 10% и тромјесечном 5%.

ЗАОКРУЖИТЕ КОЈУ ПРЕТПЛАТУ ЖЕЛИТЕ

ГЛАС СРПСКЕ	Тромјесечна	Полугодишња	Годишња
	43 KM	82 KM	145 KM

НАРУЏБЕНИЦА

Тачан назив и адреса претплатника _____

Претплаћујем се на:

1. „Глас Српске“ број примјерака _____

Контакт телефон и факс у служби пласмана штампе, за лист „Глас Српске“ је

051/212-263
051/212-283 факс
051/212-264

Уплате на жиро-рачун код „Нове бањалучке банке“ **551001-00016019-84**

М. П. _____ Читак потпис и тел. _____

ГЛАС СРПСКЕ

МАРКЕТИНГ

КОНКУРСИ - ОГЛАСИ
МАЛИ ОГЛАСИ - ЧИТУЉЕ

Улица Веселина Маслеше 13
Тел: 051/211-968, Тел/факс: 051/212-004,
E-mail: marketing@glassrpske.com
citulje@glassrpske.com

НЕКА ИМ ЈЕ АНДРИЋ ЗА НАУК

Страна 2.

СТАМБЕНИ КРЕДИТИ
са роком отплате до 20 година

НУРО
БАНКА

За све информације обратите се најближој пословници
НУРО ALPE-ADRIA-BANK.

ЉУДИ И ЋУДИ

И КАД СПАВА ЗБИЈА ШАЛУ

Цијелог живота Војо Грбушић из Билеће збија шале и на туђи, али и на свој рачун. Кроз шалу је стекао и пријатеље

Страна 3.

ПОКУШАЈИ СТВАРАЊА ЈЕДИНСТВЕНЕ
ВОЈСКЕ У БиХ

СПОЉА ГЛАДАЦ, А УНУТРА - ЈАДАЦ

Све превише подсјећа на модел ЈНА, и представља обични политички авантуризам, сматра Александар Радић

Страна 4.

СА ТРГОВЦЕМ КОЊИМА ЗДРАВКОМ
НОВОКМЕТОМ

КО ЈЕ ДЕЛИЈА, А КО ЧИФТЕЛИЈА?

Од Фоче до Требиња готово да нема села у коме Здравко није куповао и продавао коње, а до рата се спуштао и до мора

Страна 7.

У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „ВУК КАРАЦИЋ“
У БИЈЕЉИНИ

ЗНАЈУ САМО ЗА УСПЈЕХ

Потврде доброг стручног рада у школи стижу са многобројних такмичења и из средњих школа у које се уписују њени ученици

Стране 14. и 15.

СРЕЋНА НОВА 2005. ГОДИНА

Кажу да су Руси измислили неке таблете за пијанство и мамурлук, односно против њих. Фантазија жива - попијеш „дугмић“ и зачас си чист као суза, лаган као лептирић. Све су прилике да ће се код Срба те таблете продавати боље него у било којем другом дијелу свијета. Нарочито у јануару. „Свети“ мјесећ поново нас зове на славље. Прослависмо једну, ред је на другу Нову годину. Удри бригу на весеље, опет. А послјеге тога по расолу. Док не стигну „магичне“ таблете

ГОРАН ПЕТРОВИЋ, КЊИЖЕВНИК

НЕКА ЈИ ЈЕ АНДРИЋ ЗА НАУК

Наша политичари би морали да бевести да читају Ђукановића, Нуншића и Лазаревића, а они инострани би морали да бевести да читају Андрића. И једни и други до бевести, не би ли се освестили. Ако не баш освестили, а онда не би ли се макар постидели.

Ово су рјечи Горана Петровића, једног од најрепрезентативнијих савремених српских писаца. Аутор, између осталог и два изузетно запажена романа - „Опсада цркве Св. Спаса“ и „Ситничариња Код срећне руке“ за наш лист је говорио о њеном личном тренутку коме се налазило, о креативности и читању, и напослетку, о језику од којег је све саздано.

У „Опсади цркве Светог Спаса“ су развијена четири прозора у манастиру Јача, четири прозора који је као тачне пролазе на славу уградио Свети Сава. Јесу ли нам и данас развијени прозори, јесмо ли без поклоза у будућност?

- Метафорички говорећи, у духу романа, доња када Свети Сава уградио је четири прозора кроз која се могу гледати, изматати времена, јесте почетно стање, нуто доња, све је тамо где треба да буде...

То је, историјски гледано, зачетак српске државности, тренутак када задобјамо самосталност...

Али, самосталност, то никако не треба заборавити, подразумева и одговорност. У овом случају одговорност према прошлости, свему што нам је остало као наслеђе, те одговорност према будућности, свему оно што остављамо у наслеђе.

Тренутак садашњости зависи од односа према та два времена. То је, дакле, почетно стање.

Осам векова касније, наша времена су смирена, јер смо прошлост веома често проглашавали за будућност, а будућност за прошлост, како се коме када самојиво прохтели, како је већ ко желело да на овој замени времена на похлепно заради.

Све док не будемо размислили тај временски чвор, најташњава док га не будемо размислили, а не исековати пресецајући нас овако нас онако, ми нећемо знати шта значи време, шта је прошлост, шта будуће, а понављање ћемо знати шта је ово сада ушнесту.

Дакле, како нисам сигуран шта је ово сада, изакошто је не могу да одговорим на Ваше питање. Мада је и то какав-тако одговор.

Чувати су нас аријел и арханђели, херувими и серафими, и најпослије је свине. Ко сада би и назв на нас?

- Роман „Опсада цркве Св. Спас“ је састављен од девет поглавља, од девет „књига“. Свака од њих носи назив по једном од девет редова анђела, те је и структура романа индентична структури небеске хијерархије Јерархије, почевши од серафима, који веће боја као проговори свих свих ствари, завршио са анђелима који се старају о благостању појединца (па је и стил прилагођен овој структури, с прва је баквиоту раскошан, напослетку ја журналически суповаран).

Из ове структуре може се лако наслутити идеја да смо некада били ближи Господу, а како је време пролазило одмаћали смо се више и више, до тренутка када се, више нема шта прироведати...

Сила је сила и она ће увек узети колико може да захвати, лоше је ако јој ми, уз оно што је сама узела, нешто сами дарујемо, на поклон приносимо, па јој то отето још услужно придржавамо да се она не умори. Када о свему овоме што се сада чини у Републици Српској читам у новинама, имам утисак као да читам Андрића

Дабоме, овде се не мисли само у оквиру хришћанске мистике, већ је све размјерено у складу са општим, цивилизацијским планом. Почетак зависи од Господа, од његове речи, а како се одмиче све више зависимо од нас самих, од наших речи. Онда, веома обилно зависимо.

Сасвим конкретно, тешко је установити ко сада „биди над нама“, од једног скупа етичких идеја смо се превинше уздигли, а други нисмо формирали... Најире ће бити да сада само дутамо, несвесни када и нешто пронађемо... Најире ће бити да смо заблудели.

У „Опсади цркве Св. Спас“ манастир је хдио да освоји много страних видински гледа Шимшма. Наведите оне стране. Дрине се често чини да на нас јурњају многи Шимшма

ОПОМЕНА

Научно језик, научно речи, научно се логосу, научно се разуму, то је једино била и основна наука драмског текста „Скала“, изведеног поводом две стотина година Првог српског устанка, текста за који сам сматрао да је неопходно да оно осомништују поруку, баш у тренутку када су очекивани само славјенички тонови.

ни, прије свих многостраним, европски краљ“ кога зову високим представником?

- Рекао бих да је епитет „многостраним“ претеран. Чини ми се да је ствар далекоједноставнија, приземнија. Свет данас личи на пијаци, тачније речено квантитатски пијаци, прелупи ових који крамичку купују „на велико“ да би узвикнувши продавали „на мало“. На ово разлику одлично знају, а да се не узлози ни мучка, ни страха, ни страст...

И то би се можда могло и прихватити, и тим би се човек можда и био мало помирити, да је кантар којим се све размјерава макар приближно тачан. Как би се могло веома разумети и то што ине „добродражи“ да уз тај кантар кантар површено не добијамо још једну јабуку, још једну нушку, још једну поудку, па још уз великодушну реч: „Ево, да деца порасту!“ при чему морамо да изразимо и најдубљу завист.

Многи су свећ узорници да се Републици Српској силном утјерује демократија, да се у том утјеривању газе људска права, крше основни принципи на којима би требало да почива савремени свијет.

- И то не ине... Верујем да преовладаше пизет. То није јединствен угађан, он не говори када је „то“ проишло... Ипак, сигуран сам да ће проћи брже и мање последица ако је одговор јединствен (а ако је нешто друго)

бро у свему овоме то је што се то јединство назире).

Сила је сила и она ће увек узети колико може да захвати, лоше је ако јој ми, уз оно што је сама узела, нешто сами дарујемо, на поклон приносимо,

руком, она није видљива, и баш нико није сигуран колика је и где све залази, између осталог зато што се непрестано пара и раслиће, али ако та мрежа негде захвати, на другом крају света, ако на прави, несички начин за-

па јој то отето још услужно придржавамо да се она не умори.

У „Ситничариња Код срећне руке“, роману овијеном Ниншовом наградом, главни јунак се читају књигу заубављу у дејевку која на супрутног брја Београда чита исту ту књигу. Србете ли и Ви понекад људе док читате?

- Свет креативности је претеча интернет простора. Свет креативности је староремесла мрежа (данас се лови динамитом, на галму, на бучу, на вичу, на „буљкало“).

Свет креативности је староремесла мрежа, препуна укрштања, кључних речи, гранања, појединости, ухањених јата најнесврхотанијих створења, најтежине труве, гранична корада и међу њима, свакаких заплетљаних гушчотица, одбачених, демодираних идеја, кородираних украса, самоупличких племенитих намера...

Та се мрежа не може дохватити

Зато не бих могао да кажем да видмо све у тој мрежи креативности, али се надам да неки пут могу да осетим, као што ми није важило да ли мене неко види (да ли сам виђен), већ се надам да неко негде може да осети дрхтај који ја осетим.

Шта Ви у књигама тражите, а шта

валзирате?

- Као што сам рекао, дрхтај. Нови, до сада непознат облик. Реч која зна да затресе. Не ону реч која је само тешка, које има, која је престижна, која зна да засени својом величином. Такаве речи слушамо да се поред њих тек спикате.

У Вашим дјелима читам старе, заборањене и вијековима неупотребаљене и вијековима неупотребљиве речнице. Чувате ли Ви на тај начин српски језик, брињете ли га од разних наваја?

- Нико не може да напада на језик боље од нас самих. А нападамо га тако што му окрешемо леђа, што га заборављамо. Тако што за једну тузицу дајемо по тридесет или педесет наших речи (да ово није претеривање увек наводи пример веома распрострањене, помодне речи соол, која је, једанпут сам бројао, бројао и одустао, „покрива“ тридесет пет наших речи).

Нападамо га тако што се језиком служимо самојиво, спремамо смо да поломимо читању јару значења, не би ли дохватили само оно највеће, најсјајније, оно које нам тренутно одговара...

Језик је крв која напаја све друго, то тамо где он допире организам једног народа спрема трпе, а онда и вене.

Језик је крв која се зргушава, затвара рану када се повредило или нас повреде, када сами себи сломимо бутну кост или нам неко ребра прободје. Језик је жив. Он је жив и када смо мртви... Па зато имамо и непонемике и оних о којима се слово по слово све најтеже преноси и проноси.

Награђивање сте многим значајних књижевних наградама. Ко јој лично Вам оне значе? Како данас, у мору награда, разликовати квалитете од оних по пријатељској и родбинској линији?

- Награда је заиста много. Но, пишица не одржавају награде, већ је обрнуто, награду одржавају писци. Тачније речено одређују је, чине је, награђене књиге.

Награда је лепо исписан лист па-

пира, исечак из новина, две-три речи у биографији... Све се то, наиприједи књижевно, одложити, избући или заборава. Ако шта остане - то је књига.

Колко год имамо награда колико имамо и писаца који само „штапају“ нове књиге, рад које фабрика. Поезија је, чини се, посебно драга овима који би, као, нешто писали.

- Шта рећи? Заиста, писање књига није исто што и писање разгледница да се летова. Писање књига није исто што и исписивање тих узлудних порука или тошких поздравља, некада насталих из људске жеље да некое негде пренесемо сопствене утиске, некада насталих из још људскије жеље да се похвалимо шта смо све доживјели, још чешиће шта смо све могли да доживимо.

С друге стране, и фудбал играју млади који то не би требали. У свему томе је најопасније када се нешто, које је само нешто, проглашава за нешто што није, хаљосливним речима да то нешто - све је.

Писати све и свашта је опростиво, читати све и свашта, поготово препоручивати све и свашта за читање, није опростиво. Или јесте? У сваком случају, пре је опростиво него када се неко бави политиком, а за политичку, пре свега по људском квалитету, није.

Књига данас не само да није пошртуру Богдана Поповића „дела лепа“ већ има често и политички ангажман. Може ли књига, писана искреним срцем и свашта за читање, ондајти у друштво „књига-политичара“?

- Може. Било је и горих времена. Петогодишњих, па десетогодишњих књижевних планова. Било је и књига чији је једини план био да се боре против оних првих планова. И једне и друге су заборањене. Нису остале. Чине их поједно нешто друго, нешто веће, поједно их је то што ину имале чине да се хране.

Књига чија је сушттина да само буде против нечега или да само буде за нешто - нема дуг живот. Буран можда, али дуг никако. Скоро сам негде рекао, који је данас брига што је Данте, пишући „Божанствену комедију“, мислио на гвезде и гвезде?

Да ли је нама несрећа што, попут уредника магацина „Наших лепота“ из „Ситничариња“, Ковачику великом „малтене“ 2.500 млого, а он је висок само нешто мало преко двије миљаде?

- Реч малтене је наша највећа реч. Она покрива сваку разлику. У њој може бити саржано много тога, не тако ретка и оно што је сасвим супротно. Тако смо ми малтене неколико пута поведили, тако је код нас нешто малтене од нечега изнегет, тако малтене само што нисмо рекли оно што смо имали намеру да кажемо...

Имамо ту сталну потребу да нешто ушељavamo, да прекрајемо историју, да се пронађемо на прсте не би ли сагледали и оно што се „оци у оци“ меко види, да „ондуцирамо“ сопствене говорањенице...

Имамо и ту потребу, ваљда као супротност оног првог, да омањevamo и оно што јесте. Било како било, често нисмо свесни ствариности. Малтене.

СТИЖЕ НОВА ГОДИНА. А ОДЛАЗИ СТАРА СЛАВЉЕ, ОПЕТ

Пред нама је још једна Нова година. Ваљано смо прославили и „ону“, али ћемо опет засукати славјеничке руже

Свијет је то обавио још прије 13 дана (уз нашу несобичну помоћ). Дакле, на нашем се се сату казањка 2005. суетићи 2004. годину тек у понов 13. јануара. Наступиле је 14. јануар, заправо 1. јануар. Нова година, само наша, Српска Нова година. Морамо увјек мимо свијета.

Јесте да смо ваљано прославили и „ону“ Нову, али ова је само наша. И, ако ћемо право, шта бисмо ми без двије нове године? Да ли би нас свијет боље и лакше разумио да имамо само једну? Да ли би био благоаклопније према нама? Да ли би с нама саосјећао, или, глумито, дружно руку пријателства и љубави?

Тешко.

Зато, пркалице у руке (старие не дирај! па на славље. Јер, имамо барем нешто што Европа и свијет неће. Кад се већ не зна када ћемо и да ли ћемо испунити њихове услове и стандарде, сасвим сигурно се зна да они никада неће испунити наш „новогодишњи стандард“.

А свему је, заправо, „крив“ - календар. Јер, Нова година која је пред нама - мјери се по јулијанском календару, календару који је Гај Јулије Цезар преузео од Египћана.

Краљевина Срба Хрватске и Словенаца прихватила је грегоријански

календар 1919. године, и он је у званично, „свјетовној“ употреби и данас, али је Српска православна црква остала при рачунању времена по јулијанском календару.

Ето, зато смо ми „постављени“ да славимо двије нове године.

Слављење одласка старе и почетак нове године је праисторијски ритуал, друштвени и културни образац у скоро свим дјелима света. У задпном свијету слављење пада 31. децембра.

КАЛЕНДАР

Револуционарну реформу календара направико је чувени српски академик, професор Милутин Миланковић из Даља, далеке 1923. године. Према мишљењу стручњака, његов календар је најрепрезентивнији у свијету. Иако су рјешене прихватиле све православне цркве и то овејериде потписима својих патријарха, тај календар, нажалост, никада није заживио.

децембра али у различитим културама то су различити датуми.

Наравно слављење које је забележено је било у Месопотамији, прије око 4.000 година. Нова година је почињала са Младим мјесцем који је најближи пролећној равнотежини - обично средином марта. Код Асираца, Египћана, Финчана и Персијанаца је то било у вријеме јесене равнотежине, која је данас 23. септембра. Код старих Грка, Нова година се повећавала са зимским солстицијем, који пада око 21. децембра. Код Римљана година је почињала са 1. марта све до око 153 п. н. е. када је пречињено на 1. јануар, и то је усвојило и Цезар у својом календару 46 п. н. е.

Током средњег вијека Нова година се у многим земљама Европе славвила 25. марта. Као дан почетка Нове године 1. јануара је прихваћен тек од 1582. године са увођењем реформисаног, грегоријанског црквеног календара.

Многе друге нације су наставиле да користе стари календар Јулија Цезара и њихов календар се сваким 127 година удаљавало за по један дан од званичног, да би данас био удаљен 13 дана.

Јеврејска Нова година, званично Rosh HaShanah, назива се још и „празник труба“ - Почетак првог дана месеца Тішри, који пада између 6. септембра и 5. октобра. Нова је пада у недељу, сриједи или петак, као и у вријеме пуног Мјесца. Слављење траје 48 сати али само као увод у

ГОСПОДИН ЈЕ ОПАСАН

Морам да признам, да када о свему овоме што се сада чини у Републици Српској читам у новинама, имам утисак као да читам Андрића.

То није тај бескрепни стил, лексика је прилично седепа, нема то оно мудрости... Али, неки од главних ликова као да су „преписани“ из Андрићеве књига. На и већ помињани господин, како га ви знавањате „многостраним“, или, како га ослијабљају - високим представник. Меланхоличан, јер, гледамо из његовог угла, службује у некој за-

пост и десетогодишно покајање Уоп Кипург.

Њихове године се броје од митског настанка Свијета, који је био 3761 п. н. е. (по нашем календару). Зато је сада код њих 5764. година.

Кинеска Нова година почиње између 20. јануара и 19. фебруара (са првим младим Мјесцем у Новој години) и слављење траје мјесец дана, са

петардама и играњкама на улицама. Њихов календар је једна комбинација лунарног и соларног календара. Лунарни циклус траје око 29.53 дана. Да би стигли соларни календар, као и сви који имају лунарно-соларне календаре, Кинези додирају један додатни мјесец сваким неколико година (7 година у 19-годишњем циклусу).

То је слично као додавање екстра

дана у преступној години и зато им Нова година не пада у исти дан сваке године.

У Европи се 1. јануар, дан Христовог обрезнања, славни реативније одскура - од VII вијека, а званично је то почело у Француској тек 1563. у Холандији, 1575. у Фиренци и Пизи 1749. те у Британији 1753. године.

ПУТОПИС: СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ

ПРЕСТОНИЦА СРПСКЕ ДУХОВНОСТИ

Ни мањег града, ни дебље историје. Живјело се у Сремским Карловцима и у млађем каменом добу, нису га заобишли ни Римљани, а послјеге мноштва господара у њега се населише и Јужни Словени. Тачније Срби

Шта су Карловци? Дунав, планина, виногради, скупи трошних и чудних кућа, вино, лак, безбрижан живот са много пића, песме, игре, пола село, пола варош, да чијој пијаци данас расте трава? Свако је о Сремским Карловцима почетком прошлог вијека писао варошки лекар др Лаза Поповић, а његов савременик, књижевник Вељко Петровић назива их Сионом српског православља.

до се да је француско вино најбоље у овом дијелу Европе. Данашњи назив Карловци у писаном документу први пут је поменуто за вријеме турске владавине 1553. године.

Свакако да је једна од незаобилазних личности у историји Сремских Карловаца Арсеније Трећи Чарнојевић, пећки патријарх. Као што се зна, управо због тог великог рата с краја седамнаестог вијека дошло је до познате сеобе Србаља која је допринијела нагом развоју овог града у наредном вијеку и српској доминацији ка сјеверу.

Мора се нагласити да су Срби овдје стигли много раније: Када је

лени и њеног другог мужа деспота Иванћића Бериславића, подигнути су у Фрушкој гори манастири Олово, Шишацоваи и Крушедол. Историчар К. Јириниш пише да је Срем у то вријеме био потпуно покретан.

У оближњем манастиру Крушедолу који се налази у околини Карловаца премјештен је из Пећи сједиште православне Митрополије. Наредна два вијека овај град је био српска духовна престоница, а и данас припада слитним срединама.

Прва средња школа (Покрово-бодородичина) отворена је 1726. године, овадје је 28. августа 1734. године отворена прва страница српског позоришта будући да је изведена представа „Трагикомедија о смрти пошљедњег цара српскога Уроша Петога“ чије су мошти недавно одавде пренесене у оближњи манастир Јасек.

Ни Марија Терезија није била ускогрупа када је у питању био овај прејидени град на му је указом из 1753. године дава статус слободног војног комунитета.

Нешто касније Карловци добијају болницу и још неке значајне установе и институције којих није било ни у много већим тадашњим градовима.

Митрополит Стефан Стратимировић покреује је, а мецена Дигласе за аутономно Војводство Србије када се први пут овај простор и назва тим именом. Први војвода бишае пуковник Стеван Шућуљкацац, командант народне војске генерал Борзе Стратимировић.

Из пожутјелог албума: Сремски Карловци некада

у Карловцима и данас дјелује неколико значајних културних и образовних институција: Гимназија, Богословија, Опељена архива САНУ, Музеј, Институту српског народа Светске српске заједнице... Овај град никад није имао велике аспирације према индустри-

карловаца створена је крајем деветнаестог вијека: браћа патријарх Герман и Стеван Анђелић, иначе свештеник у Митровици, граде нову гимназију; нови патријарх Георгије Бранковић подиже чак четири палате које се придржују барокној чести, „Четири лава“ (1799) и Саборној цркви (1762), и то: Патријаршију, Црквено-народне фондове, Богословски интернат, који по рјесцима епископа Василија Вадића данас има 180 богослова, и Стефанеум.

вио владика Василије. У њој је штампано много књига и часописа, а међу њих спадају и часописе за књижевност „Бранково коло“ и за пчеларство „Српски пчелар“.

У Карловцима и данас дјелује неколико значајних културних и образовних институција: Гимназија, Богословија, Опељена архива САНУ, Музеј, Институту српског народа Светске српске заједнице...

Овај град никад није имао велике аспирације према индустри-

Саборна црква и Патријаршија: Срце духовног живота

бље историје и богатије културне традиције тешко је наћи. Код Срба и немогуће.

Веле да се у њему живот одвијао и у млађем каменом добу, неополу, сачувани су трагови из гвонзеног доба, у њега су свраћали Римљани, цар Пробус је из јужне Италије дошло и засадио на фрушкогорске брестуке прву виноградну лозу без чега је овај крај данас и немогуће замислити.

Нису Карловце заобилазили ни Готи, Гепиди, Хуни, Авари, свидно се већ на први поглед Јужним Словенима, а одолети му нису могли ни Угри, ни Аустријанци, ни Турци. Како су га све ти разни путници намирјеници и жидељци звали толико је поборијаи и знати, али у најстаријем пронађеном писаном документу из 1308. године види се да је у то вријеме називан Каром или Карон.

Средњовјековни путници су говорили да је у њему углавном словенски, односно српски живаљ који се махом бавио виноградарством, да град има неколико цркава, али и трговина, а нешто касније причу-

2182. српски краљ Драгутин предао престо брату Милутину, добио је од свота цркви мађарског краља Ладислава на управу Срем, Мачву са Беградом, Соли и Ужору. Тим је областима управљао од 1284. до 1316. под титулом „сремског краља“.

Народна традиција, коју су забјелижили Јован Рајић, Илија Округлић, Сремцац и други каже да је краљ Драгутин имао своје дворе на Краљевом брегу у карловачком пољу и да је у пољу Матеју саградио чесму и пештару у којој је као испосник провео последње дане свог живота.

Према уговору у Тати (1403) деспот Стеван Лазаревић добио је од мађарског краља Зигмунда неке поселе у Срему и градове Купин (Купиново), Земун, Сланкамен и Митровицу, а те поселе касније је уживао и деспот Бурја Бранковић.

За вријеме сремских деспота, учува Бурја Бранковић. Због Огњеног Вука, деспота Бурја и Јована, Мајке Ангелине, деспотице Је-

Богословија: Данас школује 180 богослова

митрије Анастасијевић Сабов, Карловчанин, дарујући двадесет хиљада форинти у дјело спроводе основне прве српске гимназије. Те 1719. године основана је основна која је до дана данашњица остала расадник културе и образовања нашег народа.

А оне познате 1848. године, на дан 13. маја, када је у Европи ољеснула буржавска револуција, у Карловцима је додосена одлука да се Срем, Барања, Банат и Бачка про-

гласе за аутономно Војводство Србије када се први пут овај простор и назва тим именом. Први војвода бишае пуковник Стеван Шућуљкацац, командант народне војске генерал Борзе Стратимировић.

У Карловцима и данас дјелује неколико значајних културних и образовних институција: Гимназија, Богословија, Опељена архива САНУ, Музеј, Институту српског народа Светске српске заједнице...

Српски краљ Драгутин предао престо брату Милутину, добио је од свота цркви мађарског краља Ладислава на управу Срем, Мачву са Беградом, Соли и Ужору. Тим је областима управљао од 1284. до 1316. под титулом „сремског краља“.

Народна традиција, коју су забјелижили Јован Рајић, Илија Округлић, Сремцац и други каже да је краљ Драгутин имао своје дворе на Краљевом брегу у карловачком пољу и да је у пољу Матеју саградио чесму и пештару у којој је као испосник провео последње дане свог живота.

Према уговору у Тати (1403) деспот Стеван Лазаревић добио је од мађарског краља Зигмунда неке поселе у Срему и градове Купин (Купиново), Земун, Сланкамен и Митровицу, а те поселе касније је уживао и деспот Бурја Бранковић.

За вријеме сремских деспота, учува Бурја Бранковић. Због Огњеног Вука, деспота Бурја и Јована, Мајке Ангелине, деспотице Је-

КАРЛОВЧАКИ МИР

Година 1698. значајна је не само у историји Сремских Карловаца, него и у европским оквирама јер тада овдје започињу мировни преговори између хришћанских сила: Аустрије, Пољске, Веленије и Русије, с једне, и Турске, с друге стране. Енглеска и Холандија имале су тада улогу везелица, попут данашњих Русије и Сједињених Америчких Држава. (Шта је све вријеме у стању учинити?)

Русија, због нечега незадовољна, раније извршила преговоре а преговаре земље су 26. јануара 1699. године потписале члесту Карловачки мир. На том мјесту је 1817. године подигнута капела „Госпе од мира“.

Савременици тога доба оставили су иза себе ни интересантних детаља о тим преговорима.

Свој печат духовног баштини Срба дала је и Српска манастирска штампарија коју је 1893. године основао патријарх Георгије Бранковић. Она је дјеловала све до 1946. године, а пошто се комунистима није допала они су је забрањили. Њен рад је 1996. године обно-

Препоставијуи данас пожуљеле списе и књиге староставе закућене се да је Дејтон само бјјелда, више него лоша, копија некадашњих Карловаца.

Зграда у којој се преговарало не само да није била војно база, него је имала чак четири зала како би све стране могле у салу за преговарење да ују истовремено, без права првенства. Ту и тада први пут је у преговорима употрејбљен округли сто и отада сличног расправе се тако зову. Шта је све српска земља подарила свјетском наслеђу?

Тим миром Турци су изгубили право на Средњу Европу у коју су желели поново закорачити 1716. године што им није успјело јер су у бици код Петроварадина убјеђиво потучени од аустријске и српске војске.

■ Боро МАКСИМОВИЋ

ЉУДИ У МЕЂУВРЕМЕНУ (7)

ВИЂЕНИЈА ИЗ „НЕБЕСКОГ ОГЊИШТА“

Напомак Херцег Новог, лепота протерог примора, гзуз море се „расула“ Зеленика. Неколико, али занимљиво, што-мо мјесто.

А понад магистралног пута, у насељу Лаловина, необична је кућа још необичније домаћина. На каменом платоу са бетонским подизлом дочекује Коста Килибарда. а долајина Нада упућује на претлијепог каменог амфиатетра са неколиком бином.

„Горе ћемо, у моје „Небеско огњеште“, одавде су моја виђењиа потпуно и много реалнијевшиа него ли ишдје другдје“ - вели Коста и води госте у своје атеље - . Када сам први више од шест деценија кренуо у свијет из моје родне Јабуре, из Банаана, у Црној Гори, ни саваји таман могао да ћу као основан ампилаи и сан погондји шкрти али мени тоапо ка-мен.“

Мада му у званичном документима пише да је рођен 7. фебруара 1942. године, Коста каже да се тог датума сјећа и да је тада крштен. Отац је хтио да му дојте „снажније“ у војску од, због тога се и не зна данас посмртно колпо је Килибарда гона.

У многољудној кући бине је занста окупадо, па је отац кренуо трбухоу за крухом. Послије оног, црног Другог свјетског рата, а сам

нашао посао слуге у кући Чапрића. Почело је то, животна каљење“ које ће ме водити свијетом као чудном луком, а свагдје тамо гдје сам био и куда год сам ходио, сањао сам онај мој камен из Јабуре, села у коме ницх другог сем дрвета, кромпир и камена није ми било. Та моја виђењиа камена и дрвета ћу, потом, у ове моје уметничке почети обликвати - прича Коста Килибарда, по-

ДУША КАМЕНУ

Удишући душу мртвину „да мртвици не могу бити“, камену, дрвету и жељезу, Коста Килибарда да своје виђењиа из „небеског огњешта“, преноси свијету. Вјеројатно је један од најнеобичнијих, изузетно оригиналних уметника на овим просторима.

А све то његово камење има душу, обликовано је све ликове из „Горског виђењиа“, а из „Луче микрокосмоса“ преузео је име за свој атеље. У Зеленику дозвучаи камење одавду, на почетку су се сви чудили, мислили да је лута, сада му многи помажу да понесе што је моје оригиналије „комаде“.

казујући руком пут Боке, којим ће га немири заштити у тај пространи и немолосрдни бијели свијет. Отишао је у Словенију гдје је

Ма гдје био и куда ходио, а стигао је до Чикага.

Париза и Њујорка, Коста Килибарда је сањао каменааре родне Јабуре у Бањанима, у Црној Гори

започео школовање које ће, вели, завршити крајем живота. „јер докле год човек живи, он и учи, школује се за тај чудновати, вражији живот“. Ономада га је војска много привлачила, а и више је пружала од осталог, па се неко вријеме њој био по свјетско, ланарујући по Босни и Херцеговини. Обрвани се у Београду, оужено се студентимацм Надам, гаре су савлали будућност много љешном од оне коју су могли имати.

Отпишли смо из Београда у Њемачку, тамо смо почели занимљив живот, али моји немири не дадох ми мира да се одамз активарима: кренуо сам у активност наших клубова, основао нове, сањао како ћемо једног дана ми Нијемцима бити „газде“.

Није ниотко, брате, па се на престо изирули из Њемачке. На суле ми мира да се одамз активарима: кренуо сам у активност наших клубова, основао нове, сањао како ћемо једног дана ми Нијемцима бити „газде“.

ло и да би се савлала она будућност коју је дуго супротно Надам носио. Али, камен је нагладио, од камена је кућу градио и доградио, од камену се препознао, камену се почео подавати.

Нарпосто, ни сам не знам како је то било, али почео сам камен обликовати га нека моја чула, комбинирајући то с дрветом, долајући камене, тако да су настајале скулптуре којих сам до данас, за ових неких три-четири деценије, направно на стотине. Већина их је расута по свијету јер излагао сам или гостовао у Паризу, Јапуну, Чикагу, Њујорку, па у Њемачкој у више мјеста и још коједјеле. Али, најдража ми је, наравно, ова моја изложба у „Небеском огњешту“, гдје је јед мојих сочиненија - вели.

У атељеу прозваном „Небеско огњеште“, ујвек је живио. Посјетила је одавде и различитих знаменља, а Коста Килибарда није само скулптор, одличан је гуслар, затим козер, а био је у животу физички радник, професионални војник, бармен, бродски менаџер, реценционар и Бог зна шта још не.

Коста Килибарда: Док живи, човек учи

ојетио, а за све то вријеме, за дуге године чудноватог живота у чулама виђењиа из „Небеског огњешта“, Коста Килибарда и супруга му Нада дочекују увјек драге госте орни за разговоре.

Овог пута смо га ми, бањулуички пријатељи, дочекали као нашег госта у „Бокан“. Браћо се из Њемачке, одбравадан што иде у сусрет заједничком пријатељу, Херцеговцу из Невидића, Бобану Николићу, који живи и ствара у Херцег Новом. Овдје је два пута до сад излагао.

■ РАРКО ПЕРАДОВИЋ

НА ИЗВОРИМА СРПСКЕ ДУХОВНОСТИ: МОНАХ ТЕОДОСИЈЕ ХИЛАНДАРАЦ

ПИСАЦ СУШТИНЕ ЖИВОТА

Јеромонах, писац, хуманиста, човјек благородних мисли и порука, оставио је неизбрисиве трагове у српској средњовјековној култури

Монах Теодосије Хиландарац, као што већ и само име наговјештава, један је од изданака светогорског манастира Хиландарца...

У монаха Теодосија Хиландараца, као што већ и само име наговјештава, један је од изданака светогорског манастира Хиландарца...

Монах Теодосије Хиландарац, као што већ и само име наговјештава, један је од изданака светогорског манастира Хиландарца...

Свети Петар Кориншки: Његов живот је описао јеромонах Теодосије

Монах Теодосије је занимљива и помало необична личност. Ни данас се поуздано не зна његово поријекло...

Нешто касније, у својим подмакним годинама (од 1322. и касније), Теодосије Хиландарац добија почасно звање презвитера...

За разлику од објекта материјалне културе - старих храмова, дрвених градова, кула и тврђава...

Списатељски опус монаха Теодосија, према мишљењу Милана Кашанина, Димитрија Богдановића, Борна Радојчића и других који су проучавали његова дјела...

жним писцем старе српске књижевности, који је својим дјелима обљежио крај XIII и почетак XIV вјека.

Иако је монашки живот про-

Тако обимног и деликатног посла привратио се Теодосије Хиландарац и десетак година касније. Овај пута запутиће се у јарлетне и тешко приступачне пределе кањона рјечице Корине...

У овај каменит и пуст крај, кога су у околним пелинама и провизорним храмовима настанивали једини монаси испосници...

Манастир и испосница Св. Петра Кориншког подигнути су у горњем, готово неприступачном дијелу кањона Корине...

Ља је, иначе, скромних димензија. Дјелимично је уклесана у природну пелину и окружена рушевинама неколико млађих капела и профаних зграда...

Послије више борака међу пустиножилцима Корине у Метохји Теодосије Хиландарац је по дефинитивном повратку у Свету гору написао своје друго капитално дјело - Житије св. Петра Кориншког...

Овај светитељ бејаше из краја хвостанског у Диоклетиди, из неког села које се зове Уљмир...

Преподобни се попе на гору која се зове Света, и осмотри

око ње тражиће место где би подигао себи колибу. И отуда су велики нађе долину окопљеном великим стенама...

Кориша: Остаци црква Покрова пресвете Богородице

ке дивљага биља и горки буков жир, ако се и то храном назвати сме.

А Бог, не хотећи да утаји знојног труда, који је њега ради про-

његовим моштима клањају. ...А ја, кукавни Теодосије, чувши за чудеса која се показивањем Светог духа и испелеђњем од свјетих моштију преподобнога догодише...

Јер место је ван света и за сваки подвиг прикладно, на стално умилење и плач за богољубиве поуче. Пештера, пак, преподобнога, у којој патростројачки као ањшо поклаже, у цркву Божију претворена би, а у њој гроб његов и

ИСПОСНИЦА хитектуре и сликарства из раног периода Неманића. Најстарији дио, око кога се зачео живот манастира, била је испосница. Она је представљала природно удубљење у stijени...

лвиве, после не много времена искушене часе и свете мошти његове као миром аромата благоухањем обогати и ларова им благодат да испелеђње чудеса творе. И до ушину многих допре глас о њему, и одмах људи из околине почеше долазити и пригитати, па се светим

СА ПЕТРОМ КОВАЧЕВИЋЕМ ИЗ ПРИТОКЕ КОД БИХАЋА

НИКАД ДОБРО И ПОТАМАН

Негде око Петровдана тридесет и друге у притоци кући Стаке и Миле Ковачевића у Притоци код Бихаћа на свијет дође и осмо чељаде. Уз крштенице Каје, Дрве, Савке, Милке, Буре, Душана и Јоване, нађе се и Петрова.

Усташе су Петру 1941. године умориле мајку, оца и четири брата. Никада није живио лако и угодно, али га за 73 године никада ништа није заболјело

Саму су четири човјека остала жива. Први регрут из Притоке отишао је на одслужење кадаровског рока тек 1968. године - уздише Петар Ковачевић.

А послуже света што га је снашло, за голоробад јучице почела је нова борба. За живот.

МОЈЦА

Двадесет и другог октобра деведесет и четврте Петар је са породицом и комшијама у дугој избјегачкој колони напустио родну Притоку. На кућном прагу је остала његова миљеница, куја Мојца. Пет километара наоколо није било живе душе.

У априлу '99. године, неки Бошњак који је купио комад земље у Притоци, јавио ми је како ваља неки папиче у дворишту моје порушене куће. Одем ти ја, кад имам шта виђети. Мојца ме чекала четири и по године. Ко зна како, али остала је жива. Узнем је и право у Бања Луку. Ту је била годину дана. Окогвила је Ригу, али је недуго потом крпнала - каже Петар Ковачевић.

у најму код некоег Словенца, чув'о сам му краве. А она, четрдесет и девет, опет пут под ноге. Враћам се и одлазим да изучавам столарски занат у Илијаши. Тамо ме послало министарство. По завршетку заната, седам година био сам калфа у Фабрици грађевинске столарије у Бихаћу - наставаља Петро.

Желан знања и школе, са Адидом Хрнћем одлази у Загреб. Добио је стипендију од загребачког "Дрворода", али и од своје фирме. И то је успешно завршио. У струци тада није било веће дипломе, то је, како би рекли, био "дилафон" у занату дрвопрерађивача.

Адил је из Загреба отишао у Њемачку, а ја се вратио у Бихаћ. Радни вјек окончао сам, осамдесет и девете године, као пословца у бихаћкој "Бини". Четрдесет и двије године стажа уписано ми је у књижицу - опет ће Петар.

ништа ме није бољело. Једино су ми, десет и прве године, у војсци мјерили притисак, како бих до крв. Не знам ти ја ни шта је таблета ни инјекција. Волим појести, а када ми дођу добри људи, и попити чашичу брње. Волим и фудбал и бокс. И занат столара. Ни данас не излазим из радioniце - смије се Петро Ковачевић.

Да га је живот мазио, да је имао дјетинство попут друге -

Ирак - Два пута сам током 1974. године био у Ираку. Изврдио сам монтажерске радове у Киркуку, Мосулу и Халиди. Било је ту сто двадесет кућа које смо ми Јуто-

Петар Ковачевић: Стално борба за голи живот

ге дјече, да је имао кућу и топле постоје, Петар Ковачевић би можда и побољјевао и одлазио лекарима.

И имао здравствену књижицу. Али...

Јер у граду ће Петар виђети и аута и велике куће. А можда ће отац кунити и "дтпруцу" хлеба од бијелог брашна... И десет деке цукрица... Мојца.

Петру Ковачевићу, још одмале, мало је чега било потаман и доброг. Баш као да се живот завјерио против породице му и комшија у његовој Притоци. Одмах с почетка онога рата, међу дванаест хиљада уморених на Гаравицама код Бихаћа, било је и неколико стотина Приточана. И Петрови са њима.

Петар се, са четрнаест година, запошљава у приточком мајдану. Ту није дуго радио.

Петрај '46. почеше разврставати нас дједу, ратну сирочад. Овдје ме послуже тога у Нову Вес код Марибора. Тринаест мјесци био сам

ИРАК

својени градили. Све оне су биле најмијење стручњацима из бизниса Совјетског Савеза који су касније радили у тој земљи - вели Петро.

Славина САБЉИЊИ

„ГЛАС СРПСКЕ“ У КИНИ (4)

МАЊИНЕ ПОД КРИЛИМА ХАНА

У Кини поред преовлађујуће нације Хан живи чак 55 националних мањина. У тој шароликој лепези има мјеста за све

Чудновата и разноврсна Кина као да се тек јуче окренула свијету, тајновита је и неисстражена кул год да се кресе са сјевера на југ, са запада на исток.

То је земља контраста: од пустиње Гоби до Кинеског зида и до јужних градова окупаних сунцем и западним гламуром, егзотичних острва на којима се бирала и мис свијета, до шангајске климе, хонг-

Таман упамтимо покоју ријеч коју смо јуче истргли из језика и писма са десет хиљада знакова, и већ сутра смо на нули: све нам риче личи на једну на другу.

На улици се, заправо, могу чути разноврсни језици. И ту се мора застати. У Кини живи 55 националних мањина и преовлађујућа нација - Хан. Око те нације све се развијало. Чак милијарду и двије сто-

коншко бљештавила, до орача у централној Кини који се бори само за кору хлеба у мочварима Јангца. Све је то Кина.

Ходајући по овој земљи све што се данас види бива застаро дахом старих времена, али и нечим новим што долази и што промиче крај оци кроз пространство велике земље.

тине милиона Кинеза, или 91,6 одсто кинеске популације су припадници нације Хан.

Сви се они осјећају кинеским држављанима - Кинезима. Осим нације Хан 104 милиона људи су националне мањине. Сви су исте пута, а језика - осамдесет.

У државном Комитету за по-

ЈЕЗИК

У Кини се људи споразумијевају на 80 разних језика. Има примјера да чак и припадници једне нације говоре неколико језика. У Конгресу је у службеној употреби осам језика, а на поштом језика се издају и документи. Суд је, на примјер, дужан да обезбиди преводилаца за странку која не разумје службене језике.

слове нација Кине помоћник шефа Одјела Лианганг истиче да су све националне мањине заступљене у Свекинемском националном конгресу.

Када засједла национални Парламент све што се дешава преводи се на 8 језика да би се обезбидила равноправност у приступу информацијама и да сви знају које се одлуке доносе. Има националних мањина које броје свега неколико хиљада људи. И они имају свог представника у Конгресу исто као што нација Хан има своје посланке. Тако је то регулисао кинески Устав - истиче Лианганг.

Кинеске националне мањине углавном су расуте по овој пространој земљи. Нису на окупу. На примјер, пет милиона Тибетанаца живи тек у једном крајевима: само их је два милиона на Тибету, а остали су размјешани у четири кинеске провинције. Они имају и засебној религији - тибетански будизам.

У спектру разноврсних вјерских заједница 20 милиона Кинеза су муслимани. Они углавном насељавају границе, западне дијелове Кине. У Кини данас постоје чак 37 хиљада џамија.

У најмогулдунији земљи свијета живи и око 16 милиона хришћана.

У тибетанском ресторану: Посебни обичаји, посебна религија

Када су у питању националне мањине, оне се нису развијале као доминантна нација Хан. Углавном имају нижи животни стандарди и баве се већином сточарством и земљорадњом. Насељава западне и централне дијелове Кине. Интересантно је да десет кинеских нацио-

обзира колико их је и како су развијени. Сви имају своје представнике у Свекинемском националном конгресу. И не води се рачуна само о равноправности међу нацијама него и унутар једне исте.

У настојању да се обезбиде права националних мањина уведена су неке одлуке.

не аутономије, што је око 64 одсто територије Кине. Сви осим државних права и обавеза имају и специфична права.

Мањинске власти заправо формирају властиту законодавство, у складу са својим обичајима и историјом. Тако је допуштено да уколико националној мањини не одговара неки државни закон, могу да га обину или да га по својој вољи прилагоде.

УСТАВ

Кинески грађани не уживају само право на слободу вјероисповијести, него морају поштовати и обавезе прописане уставом и законом. Кинески устав експлицитно наглашава: „Нико не смије да користи религију у сврху нарушавања јавног реда, угрожавања здравља грађана или мјешана у државних мањина броје мање од три хиљаде припадника.“

За кинеску владу на првом мјесту је слобода вјероисповијести и потпуна равноправност нација, без

звани систем државе. Они који користе религију у сврхе незалежне активности, Кинеска влада ће казнити у складу са законом без обзира на то јесу ли вјерници или не. Вјерници који су прекршили закон ће бити кажњени у складу са законом као и било који друге грађани који прекрши закон.“

на је национална аутономија. То практично значи да у покрајини где живи мањина она има своје органе власти и своју управу.

У 44 области су уведене локал-

Примадници националних мањина имају и одређене бенефиције у школском систему. На 69 универзитета у Кини припадници националних мањина се уписују по „благим“ критеријумима. Јер се циљени да ће као стручњаци бити потребни за развој свога народа.

Заправо, кроз саживот различитих националних мањина најбоље се осликава сва шароликост модерне Кине, сви њени контрасти и разлике.

МАЊЕ ПОЗНАТА ХЕРЦЕГОВИНА

Сам ће Боже да нам дође

Мноштво обичаја још увијек краси Херцеговину, а прилику да се са неким сретнемо имали смо и за овогодишњи најрадоснији празник - Божић, који је и најобогатији и најкитњастји вјеровањима и обичајима.

Занимљиво је како се на празник јутру, након молитве, миробожања и постављања божићне трпезе, на географски релативно малом простору, Херцеговини мрсе на различите начине.

Тако је у Невесињу и већем дијелу земље Херцегове обичај да се укућани омерсе цинцаром - традиционалним јелом, које се на кајмаку прави од крупног пшеничног (рјеђе кукурузног) брашна, и која се мјеша док не пусти маст - да се на њој могу огредати вујаци!

Други Херцеговинци се мрсе печеницом, односно печењем божићне веселице, понегде и кајмаком, док поједине породице изваде печено срце из брава (веселице) и испеку на онолико комадића - колико је чланова породице у кући.

Домаћице из долине Неретве, које су у Трешњу нашле свој нови дом, на Божић јутру спремају житну чорбу, која се прва проба за софром.

Раније се у Херцеговини уз овај празник могла чути pjesма у којој је Божић - младић Божић кога набујајала ријека спречава да дође у село:

Зове Божић иза врата - Пренес'те ме преко врата!
Нема Божа ко превести - људи су нам у بادнаке,
А невјесте уз бешке, старе жене код огњишта,
Млади момци сви у војци, а бовојке код оваца.
Нема Божа ко превести - Божић ће сам сам да дође!
Уз ове благе дане, од мноштва pjesама, које се још чују у херцеговачким брдима и планинама, најчешћа је ова:

Нема лешних у години дана - Од Божића до Јована дана.
Најчешћа гатачка момачка pjesма је: „Доњи мала о Божићу! добру ватру наложићу“.

Невесињци су нешто умјеренији у изразу: „Ево браће, дошли на виђење! да прославе Христово рођење“, док је требински израз умивен, како и приличи поднебу, које граничи са латинском лукавешћу, које је порука са крајњег југа: „Честили ми мала из Трешње - срећан Божић и Нова година“.

ЗДРАВКО НОВОКМЕТ, ЧОВЈЕК КОЈИ ЈЕ ПРОДАО 2.500 КОЊА

КО ЈЕ ДЕЛИЈА, А КО ЧИФТЕЛИЈА?

Од Фоче до Требиња готово да нема села у коме овај трговац није куповао и продавао коње. До рата се спуштао и до Сланог на мору. Шта о тој трговини и коњима данас каже?

Од оснијеженог Калиновика и Зелене горе на сјеверу Херцеговине до врелог Сланог и палми на јадранској обали готово 30 година путовао је 56-годишњи Здравко Новомет из љубинског села Дубочице.

Путовао и трговао коњима... Продао их је више од двије и по хиљаде! Но за све то вријеме није докучио како је настала узречица: зекан - делија, вранца - чифтелија (баксу), брањаша - смичи, дората - јашни!

Па ни друга, која се односи на бијеле лисце (пуге) на коњу, а која каже: једна пута - један дукат, двије путе - два дуката, три путе - три дуката... А четири путе? А че-

Најдражи пар: Слику Мишка и Сокола Здравко и сад чува у албуму

чуо од још старијих трговаца... Нисам се ни упутао пуно у то како је до тог дошло. Тек ме нестичева „школа“ добро служи. Захваљујући њој никад нисам имао баксузног коња или штећљиву краву! Никад ме ниједан коњ није забучио ни ударио чифтом.

Уставам, ми Новокмети се неспречко вјиде и по бавимо сточарством - изгом стење на зетњу испашу на Зеленогору, на ми нам доње процене доијеле много главобоље и губитака.

Све вријеме смо имали коње, све ја их и сад имам пет, а научили смо да им све боја може много значити. Рецимо, наше искуство каже: дорати и кулаши су нај-

подгојим, опоравим, па продам даље у Бању Луку, Травник, Томиславаград, како кал... Не водим баш о томе пуно мића да причам. Што каже она једна некако „жао ми коња“, али живот је такав - приморавате да се и тим бавиш.

Јео сам и коњско месо, одлично је, али кући га не бих никад спремао, не бих могао убити ни заклати коња... Остало ми то некако од дјечачких дана. У нама видим све прије него ли сапамо и месин доручак...

И сад куд год пролазим, спашим ли коње - застанем, па их по пола сата гледам било где на пражу или рале... Зато више волим да тргујем овим што су за даље хране. Њих купујем за 800 до хиљаду марака, такође подгојим, подучим, па продам.

Ове за хранење најчешће сам куповао горе по Борчу, по Чевејном, у Изотрима, Невесињу, Спливу, у Трусици, Вранским, Дубрави, Биљешу.

Није ми за око запоо још ни један, а да га нисам купио. Умијем да уверим раније гавду да ће коњу бити боље код новог, а и трудни се да тако буде. Јер и у овом послу, као и у сваком другом, може те ствари пош глас. Мене никад није, зато ми то и сад иде од руке.

Као посебно добре узгајиваче с којима сам до сад доста радио помену бих Божу и Гојка Ивковића из Будисавља, Смају Барковића из Борча, Саву Ковачевића из Гацка, Михаила Прстојевића из Дубраве, као и Рају и Белку Игњатовића и Мишу Драшковића из Спљива...

Уопштено гледају, у Херцеговини које највише воле Гачани и Невесињци, а најтражнији је херцеговачки мјешанца (добијен укрштањем између великих и малих коња). На југу су све рјеђи, у љутом крају још понеком помоћу па преоре какву долину или пак у извљачу огрејаног дрвета отуд јиде камион и трактор не могу прићи.

Увијек ћу их вољети: Здравко Новокмет на једном од својих коња...

И трговина нама замрсе: нико младић од нашег 56-годишњег савојорника у источној Херцеговини тим се не бави.

Коњи су све чеље - прошлост која нестане. Мит који биједи... Зна се још којешта овдије о улози коња кроз историју - од Букрефада Александра Македонског, преко Шариа Краљевина Марка, до оних коња што су конвикваторима помогли да загосподаре Јужном, или оних који у бијелом чојку помогли да освоје Сјеверну Америку...

Вјесковића је коњ не само у далеком свијету, него и овдје код нас значајно много, веома много за чојкеа...

Сада значи све мање. Још га, чини се, само она нит љубави појединих домаћина, попут Здравка, и мало праха старе традиције славе држе на сцени...

- Много се све промијенило - потврдиће Здравко - Пагтим да су и жене из Невесиње, Загорја и Борча жахале и киричијале. Јахале су и оне из неких јужнохерцеговачких села: из Дола, Ивице, Љубомира... док су догониле вуну

у вунолачуру. Сад ниједну коњ не видим на коњу.

А и коња је све мање. Неке су домаћини препустили диљњени. Ево, на Плужнима и Моринама, горе до Улога имаш сад два-три крда подивљалих коња. Зову их алаша. То се само брине за храну и одбрану, само се множи, бори с вуковима и зимама и преживљава...

И наједном из опорке моринске диљњени враћа се Здравко у топлу луку дјетинства; пријења како је подгојо свог првог коња Мишка који је живио 30 година...

Допаје да су му најдражи били један други Мишко и Соко - које је кад је избио рат продао у околину Никшиња, упознавајући кућа да их не смије продавати месарима...

А као да краја тим причама и нема, пошто Здравко Новокмет каже:

- Док булем жив држају и вољешу коње. Па макар био и посљедњи који се тим бавио у цијелој Херцеговини.

■ Милавоје БЕШТИЋ

■ Жарко ЈАЊИЋ

АЗБУКОВНИК (38)

ИСИДОРА МЕЋУ ДВАДЕСЕТ

Била је скоро дјевојчица, помало укњавог гласа, подозривог погледа...

Година је била, ако се не варама, 84. Она, олимпијска, сарајевска, осамдесет и четврта (се вуче, пјевао је Тифа, Бреговићу песмичину, депресива од граха и кулуса)...

Волио бих да је Исидорина „слава“ посрегло нијених литерарних дарова, али и ако није драго ми је да има бар неко од писаца на српском „20“

мер“, сценариста. А у хоџинку је, у природној величини, у одијелу са пеширмом, стајао Хемфри, Богги, Богарт...

Постала је позната по СКАНДАЛУ званом „рођендан“. Запамтио сам да је рођена 10. децембра. Тај дан је свјетски датум „Победа човека!“...

Само неким чудом изостали су Исидорини школски другови Срђан Кољевић и Горчин Стојаковић.

Пет година након „рођендана“ снимано сам документарну драму Срђан рођендан, господињо Кауцхер, са Исидором и Хемомом и инертима Сашине игра...

дас, у Шпанији. И, умало да ме ухвате и „продуктују“: за фестивал ЈРТ у Оврпу (гдје ће мој документарац добити ГРАН ПРИ) припремно сам текст скинут са траке а „украсио“ га црном „сваџником“ изнад чијег се горњег управног крака уздижало једна упуљена рођенданска свиџа.

одем на Фестивал. Послије се све заборавило, наравно.

Крљанан грађанског рата у БиХ је релативно многе на и привидна јунаштва. (Остало је још да ми Несе Карајић исплати три ондашње плате, зване ЈД, суму за коју су ме казанама „охладиле“ уредници и колегијуми вјешито будних „чуvara револуције“ на Радио Сарајеву. Халалосуми)...

за овај текст – на недавној анкети о познатима у Србији Исидора Бјелица је ЈЕДИНИ српски писац пласиран међу првих двадесет. Топ твент! Некадашња дјевојчица освојила је чак 0,5 одсто гласова.

Мора да је и Исидора задовољна? Слободан Милошевић има само 1 одсто, еј Наравно, воли неки (рођендан Сарајлија) Борис Тадић, али ко ће за њега знати самогди након што престане да објашњава дукност предједника?

Јер, то је јелина утјежа људи од духа и стваралаштва: нико не зна ко је само предједник владе док је Андрић писао Вуптуру, или код је примио Швајцера. А сви, укључујући и онга анонимног предједника МОРАЈУ ДА ЗНАЈУ ко је био Андрић!

Волио бих да је Исидорина „слава“ посрегло нијених литерарних дарова, али и ако није драго ми је да има бар неко од писаца на српском „20“.

Можда нам ипак има спаса? Можда, ипак, пропасти нећемо...

■ Бранко БРБАНИН

О ЈЕЗИКУ У МЕДИЈИМА

НЕПИСМЕНА ГЕОГРАФИЈА

Географски називи типа Чермерно и Рудо су придјевни који су поименичени. Неки од њих су примили именичку, а неки задржали стару, придјевску промјену

Наши новинари не врше напоре само надименима и презименима људи, већ и над називима мјеста. Нерједко чујемо о температури у Чермерно, у мјесту у Чермерно (или боље: на Чермерноу), а да је најближи било у Руду, у мјесту у Рудом. Дакле, све обрнуто, наопако.

Као већ не знају, могли би који пут случајно потрефити како треба. Онаима који хоће да знају (а то би морала бити обавеза свих) ево кратке поике.

Географски називи типа Чермерно и Рудо су придјевни који су поименичени. Т, постоји именички. А такви су и, Поставо, Брчко, Рашка, Граднска...

Неки од њих су, поставивши именичку, примили и промјену именичку – именичку промјену. Тако се мијења Чермерно, са Чермерноу, на Чермерно... (дакле, као: сијено, сијена, на сијени), а неки су – и поред тога што су прешли у другу врсту ријечи – задржале стару, придјевску промјену, нпр: Рудо, из Рудог, у Рудом. (као: лудо, лудог, лудом...), тако се мијења и Брчко: из Брчког, у Брчком...

ло, у Билећу“, како имају колегу родом из тога града који (колега) би их могао (и морао) упозорити да назив тога града није средњег рода и да се не мијења као, нпр. плече, из плеча, на плече... реч да је женског рода и да се мијења као именички женског рода: Билећа, из Билеће, у Билећу. (као: срећа, од среће, о срећу.)

Једна дама са радија каже да је копарџак Дробињак рођен у Пљељу, а ја кажем: Пљеља. Имају средњи род мношине и промјену: из Пљеља, у Пљељви. (као: колпаџа, без колпаџа, са колпаџом...)

Тако се мијења и назив родног мјеста познатих пророка Тарабића у ужичком крају: Кремна, из Кремна, у Кремнина...

Неки спикери и водитељи (нпр: једна дама иначе веома приврженица гласа) редовно говоре из Котор Вароши. „у Котор Вароши“. Јест варош именички женског рода на султански и мијења се као кокоши, од кокоши (тако се мијења и у називу баналучког квартара: Нова варош, из Нове вароши, у Новој вароши...), али треба знати да је у називу вароши која се зове Котор Варош именички Котор, која је мушког рода, наметнула своју промјену именички вароши, која је женског рода, тако да се назив овога грађина мијења овако: Котор Варош из Котор Вароша, у Котор Варошу... (као: добош, из добоша, у добошу...)

Кад не знамо правилне облике суседнога града, како ће неко знати оно далеког Петрограда, који је дуго био преименован у Лењинград, а сада се зове Санкт Петербург, може наши јавни говорници краду један један из првог дијела (К), а додуја један глас у други дио (С) – ваљда ради равнотеже (!), на вођено погрешно, „Сант Петербург“.

Нисмо, дакле, неки само у језику него и у географији!

■ Милорад ТЕЛЕБАК

НЕПОЗНАТО О ПОЗНАТИМА

ЛАЗА ЛАЗАРЕВИЋ

СИРОТИЊСКА МАЈКА

Иако и сам обوليو, Лаза лијечи друге. Око његове куће окупљају се богаљи и сиромаси. Он их бесплатно прегледа, чак им да и неки динар за лијекове

Лаза Лазаревић (1851-1890), књижевник и лекар, један од најбољих српских реалиста, како није много написао (десетак приповиједки), заузео је истакнуто и трајно мјесто у српској литератури.

Рођен је 1. маја 1851. године у Шапцу, у италијаној грофовској породици. Отац Кузан у гостинској соби имао је библиотеку са илустрацијама, у којој је много књига, па би увече, уз шћалву свјетлости петролејске, читао деци окупљеној уз скут мајке Јелце, док не би заспирема.

Једног предвечерја Лазаревићима стиже у походе кум од старине, надалеко чувени, хваљени и оспоравани – Вук Караџић. Милова је гргрлаву кошу малог Лазе, али учен и уман, није се усудио да му пририче будућност. Будућност ће Лази, како је поштоморјешки записао, предкажати Мита крвечак: „Ево, ово ће бити човек. Тај се никад не центра по звоничу, нити се отима да звони“.

Породична идилја не потраја. Умрје отац, остале самохрана мајка са три кћери и бољешљивим сином, у кога бијаху црпте очи женскадије – да постане учитељ и поврати очев углед и благостање куће.

Лаза је завршио Гимназију у Шапцу, а потом је студирао права на Беошкој школи у Београду. Часно одбио да се супротстави штрајку студената на Великој школи, Лаза губи стипендију за студије у иностранству. Међутим, стипендија му је касније ипак додјељена и Лазаревић од 1872. године студира медицинске науке у Берлину.

Као државни питомцац са прескором помоћу која за час „испрати“ из џепа, Лаза пише у једном писму: „Шест пуних месеци ја сам вечерувао само хлеба и масти, али кафу са колачима. Ишао сам исцпаен, спавао у хладној соби – ништа не помаже. Што сам од уста изгубио, то сам морао утрлопити у лабораторији и књијари“.

И за вријеме студија у туђини, Лаза је био веома везан за породицу.

РАТ

Иако бољешљив, Лаза одлази у српско-бугарски рат, у кичиној униформи резервног санитетског мајора. На београдској станици, пред полазак воза, Пољскајка љуби руку начелнику Санитетског одјелу Врховне команде, доктору Владану Борђевићу, „Мојим ратним кућом, прихватила је мог мужа. Ви знате како је он нежна здравља“.

Лаза је на бојиштима, засућних рукава, опасан крвавом кецељом, видао ранењике. Српом, није једино зрио га не окрвау. Жив се враћује у Београд. Здрав не, јер здрав никад није био.

Срчање на мајку и сестре тада су једини лијек за нарушено здравље, а писмо „ми год тога да га ничим платити не можемо“. Као што му писма од куће враћају снагу да издржи, тако и Лаза воли да их пише својма.

Крајем 1875. године Лаза се заљубује у једну Швабицу. Његова највећа

младићка идилја, коју ће у облику 13 писама „преточити“ у своју прву приповијестку – Швабица – први градски „роман“ у српској књижевности. Пристигла је већ друга берлинска зима, улице су затрпане снјегом, а Лаза је без зимског капута. Заложно је сат и кљата и, из велике камату, добио новац, купио капут и извезо Ана у „шпациринг“. Ана је дозлаила да му пострема собу, често су и шетали шумом...

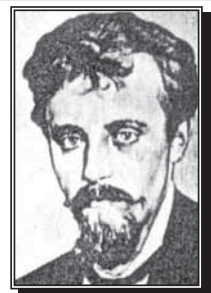
Али, младог лекара чекала је породица у Швабици, завала га Србија, преупна боловања и рањеника из буну и ратова.

Растанак са Аном био је неминуван. Још несвршени медицинар, Лаза се 1876. године враћа у земљу, гдје учествује у српско-турском рату. Пошто са побједицима улази у Ниш, Лаза се враћа у Берлин.

Живот пише романе. Лаза се усељава у стан у коме је раније живјеља неговта вољена Ана. Ту, гдје је она некада сесето чаршавља, Лаза помињу и 8. марта 1879. године постаје доктор „цјелокупног лекарства“.

Кад је постављен за лекара Округа београдског, одлучује да заступи породични дом. Његов избор и придјелом промовација сречно се поклапају: изабраница је Пољскајка – Пола, кћер државника Николе Христића. На венчању, 10. маја 1881. године кум је доктор Владан Борђевић, урелик – Отадибојне – Пољскајка је вјерна другарица која у њом уноси поштом и сигурност. Лазаревић правље своју кућу. Ту им се враћају дијца:

■ Небојна ТЕЛЕБАК

Милорад, Анђелија, Кузан и Владан.

Послије повратка из српско-бугарског рата Лаза боље је лијежио друге. Ко његове куће окупљали су се богаљи и сиромаси. Он их је бесплатно прегледао, чак им да и неки динар за лијекове. Звали су га „сиротињска мајка“. Истина, имало се и ондашње Стаско је чин санитетског пуковника у резерви, постао члан Главног санитетског савјета, редовни члан Српског ученог друштва, дописни члан Српске краљевске академије... И најзад, лични лекар краља Милана.

Породичну срећу и веома положаје пратила је, на несрећу, прва коб. Туберкулози менгитис заувјек је једино његово малолетње синове Кузана и Владана. Умире му и мајка. На крају и вега, Лазу, у четрестаједној години савлада туберкулоза.

Бољаво је обучен, завлада на дијану. Тек посјеђујући навељне леже на постелу. У подне, 29. децембра 1890. године рече Пољскајки: „Путоваћемо у осам и по!“

Како је умро, заступали су казале са старинском часовнику. Било је осам и три четврти.

РЕЖИСЕР ФИЛМСКОГ СПЕКТАКЛА СЕСИЛ ДЕ МИЛ

А ПОСТОЈИ КИЧА

„Десет заповијести“, вулгаризована филмска прича о пророку Мојсију, несрећно је одабран божињи поклон телевизијском гледалишту

Потекли празници били су новод и разлог да телевизијске станице своје филмске програме прилагоде захтевју тренутка. Један од таквих „тематских“ филмова приказаних ових дана је био и „Десет заповијести“ у режији класика Сесила де Мила, из 1936. године.

Има, изгледа, да то гледаоцима није био најсрећније одабран божињи поклон.

Статична спектакл-сликовница, лишена маште, духа, осјећања и суштинистости које намеће тема филм „Десет заповијести“ је понудио само вулгаризовану причу о библијском пророку Мојсију. Овај баснословно скупи целокупни филм јаско је карактеристичан за ову де Мила, који је био незајакљив у провизовној обради историјских и религијских тема. Библија је за де Мила била „град који пада под (не-

гове) ног генерала-побједника“. Сесил Блант де Мил (1881-1959) је прво запорио војуа у потом и позорниш академију. На филм је дошао као глумци 1912. године, па се под утицајем Грифита и италијанских псеудодсторских филмова прихватио режирано „десетљик“ тема – „Адамово ребло“ „У знаку крста“, „Десет заповијести“ (прва верзија је нијемца, из 1922), „Клеопатра“, „Кристина“, „Јунион Паифић“, „Самсон и Далила“.

Класик, али прије свега „интелигентан реакционер“, де Мил је своим послом приступио крајне формално и дематозно. Његови филмови нису пада Холивида, већ прост филмске естетике – скупи раскошних, технички брз омашке упокованих баналности.

Више бизнисмен-камелеон а понављање уметник. Де Мил је увје-

НА НОСИЛИМА

У другој половини живота Де Мил је био често болестан. Зато је неке своје филмове режирано са болесничких носила. Јер, ниједан филмски радни сат није смо бити изгубљен, а сваки пропуштен дан је био губитак од неколико стотина долара.

јек добро „пливао“ у мијенима и кризима, које су условили звучни филм, економска депресија и рат. Пажљиво је омишљао тале гледалца и захтев тренутка. За његово је добар филм био само онај који може да напуни благине.

Апостол филмског кича на највишем нивоу. Де Мил у историји селме уметности има своје, ако већ не почнамо, онда бар препознатљиво мјесто. У њој бојжан је, поред мирисних ружа, расло и друго цивиље.

■ Весмир БОЈКО

Сесил де Мил: Бизнисмен-камелеон

КАЖУ ДА ЈЕ ИСТИНА

ПОСЉЕДЊА БИТКА ЦРВЕНОГ БАРОНА

Један од најпознатих војних pilota свих времена Манфред фон Ритхофен рођен је 2. маја 1892. године у градињу Клајнбург и у складу са племићким поријеклом, до девете године био је под контролом татора.

Војну каријеру почео је у коњичким јединицама а после је за вршене академије 1912. године, постао је официр. Тада му је отац покљонио коња и Манфред је, поред војне, почео и спортску каријеру као један од најбољих такмичара у коњичком спорту.

Пред почетак Првог свјетског рата премјештен је у Верден где је био курир. Није било никакво случајно што је изабран за ову дужност јер је разношење порука између удаљених јединица на терену захтијавало вјештину и издржљивост, посебно када је рат почео. Када је добио наређење да у позадини потражи села из којих би се трупе снабдијевале храном фон Ритхофен је издобио задатак. Официру који је одбио наређење рекао је да војни позив није изабрао да би тражио сир и јаја.

Затражио је да га пребаци у авијацију и 1915. године добио је одобрење. Од тада почиње његов пут ка титули једног од највећих бораца у ваздуху.

По доласку у базу за обуку pilota у Гросенхајму, чекало га је разочарење. У то вријеме почетници су радили као посматрачи за pilote и истовремено похаљали тромјесечни курс летења. Манфред је био убијен да ће рат завршити прије него што

Прије посљедњег, кобног лета мајор Манфред фон Ритхофен је оборио 80 савезничких авиона у којима је погинуло 127 Француза, Енглеза и Америчанаца

он заврши обуку. Најтеже му је падало то што је могао да лети али команде авиона није смиривао дира.

Током лета 1915. године Нијемци су обуставили ваздушне нападе на руском фронту и Фон Ритхофен је пребачен у Остенде

да настави курс. Први самостални лет на обуци извоје је у октобру а тек у децембру му је дозвољено да положе испит за pilota. Када је слетио и видео наслијешена лица официра из комисије нико није био срећнији од њега.

Ускоро је схватио да су огромни борбени авиони из тог времена преспорни и тешки за управљање. Манфред је хтио брзину и ефикасност. Затражио је да га пребаци на тада најмодерније, фокере. У марту 1916. године добио је статус борбеног pilota а мјесец касније одио је у прву побједу у ваздуху. Ипак, његови претпостављени су оклјевали да му испуну жељу да лети на фокеру.

То му је успјело када је враћен на француски фронт и ускоро је почео да није побједе и обара авионе британског Краљевског ваздухопловства.

Послије неснаест оборених британских авиона имео је за командира једи-

нице и свој фокер "Албатрос" офарбао је у црвено.

Због изузетне вјештине у борби Французи су га прозвали Црвени Јаво а Енглези Црвени барон. У априлу 1918. године Фон Ритхофен се опорављао од ране на глави, која је још била отворена. Доктори су му препоручили да остане приземљен док рана не зарасте али Црвени барон није хтио ни да чује. Ни његови претпостављени нису били задовољни што херој не лети јер је морал других pilota вртоглаво растао када би се у борби појавио црвени авион.

У марту 1916. године добио је статус борбеног pilota а мјесец касније одио је у прву побједу у ваздуху. Ипак, његови претпостављени су оклјевали да му испуну жељу да лети на фокеру.

Ускоро је схватио да су огромни борбени авиони из тог времена преспорни и тешки за управљање. Манфред је хтио брзину и ефикасност. Затражио је да га пребаци на тада најмодерније, фокере. У марту 1916. године добио је статус борбеног pilota а мјесец касније одио је у прву побједу у ваздуху. Ипак, његови претпостављени су оклјевали да му испуну жељу да лети на фокеру.

То му је успјело када је враћен на француски фронт и ускоро је почео да није побједе и обара авионе британског Краљевског ваздухопловства.

Ритхофенов фолкер: Обојен у црвено

кајем је ово била прва битка. Још на земљи добио је наређење да се не укључује у борбу него да остане по страни. Али, Меј није издржао и улетио је у најжешћу борбу. Црвени барон му се одмах нашао на реду и Меј је безуспјешно покушавао да га се ризици.

Капетан Браун је видео да је Меј у невољи и напао Фон Ритхофена са лева. Овдје почиње недоумица о томе ко је Црвеним барону дошао главе. Тројица војника са земље су тврдили да Меј прелети изнад њих а затим отворили ватру на црвени авион. Оно што је сигурно је да је Фон Ритхофен погођен са лева и да је ње-

гов авион пао километар и по од места са којег је на њега пуцано са земље.

Након што су из остатака авиона извадили тијело Манфреда фон Ритхофена Енглези и Аустралијанци су га сахранили са свим војним почитама. Један пилот је њемачким трупама из авиона изабацио кратку поруку да је њихов херој мртав.

Цијела Њемачка је жалила Црвеног барона. Прије посљедње битке у књижици Манфреда фон Ритхофена забиљежено је да је оборио 80 савезничких авиона у којима је погинуло 127 Француза, Енглеза и Америчанаца.

■ Припремно М. А.

ОБИЈЕЖЕНА ГОДИШЊИЦА РОЂЕЊА ЕЛВИСА ПРИСЛИЈА ПОПУЛАРНИЈИ НЕГО ИКАД

Осмог јануара напунило се седамдесет година од рођења Елвиса Прислија. Краљ рокенрола и данас је популаран широм свијета

Елвисови двојници заузели су коосу, дотерали аулуфе и зуву-кли се у "двојице" како би на пројекатима 70. Краљевог рођендана широм свијета што њер-није дочарали атмосферу из времена када је он био на врхунцу славе.

У Великој Британији је први клуб обојавала Елвиса Прислија основан још 1957. године, годину дана после његовог пројекат на музичку сцену. Клуб је већ у то вријеме имао око 20 хиљада чланова.

Британци, који се и даље кладе на то да ли је краљ рокенрола жив или није, ускоро ће имати прилику да уживају и у ризданима 18 Елвисових "синглова" који су били на првом месту топ-листе.

Елвис је у Британији популарнији него икад - оцијено је његов имитатор Мартин Фокс (52) из Блекпула, на сјеверу Енглеске.

Иначе, на тродневној прослави годишнице рођења краља рокенрола у Блекпулу окупило се око 300 људи из читаве Европе, међу њима и Фокс, да би између себе изабрали најбољег Елвисовог имитатора.

Елвисова музика и даље је веома популарна и у Француској. Прошле године, хиљаде гледалаца уживало је у музицилу "Елвисова прича", који ће крајем јануара поново бити на позорничном репертоару.

Сваке године прослављамо његов рођендан са обојавоцима - рекао је Патрик Ренаса, менаџер пројекативе "Елвис мај хелинекс" у центру Париза.

У Сједињеним Америчким Државама, централно обојављавање "Краљевог" рођендана је организовано у Елвисовом родном Мемфису, гдје је он умро у августу 1977. године, у 42. години, од срчаног удара. Прослава је трајала четири дана, а његове пјесме је на концерту

изводио и симфониски оркестар Мемфиса. Седамдесета годишњика рођења краља рокенрола нарочито свечано је обојављена у Њемачкој као једини земљи, поред САД, у којој је Присли живио.

Најзначајније свечаности су одржане у два мјеста - бањи Бад Наухау и Фрајдреге, око 20 километара сјеверно од Франкфурта - јер је у првом мјесту спавао док је у другом службо војни рок од 1958. до 1960. године.

У та два града, наводе агенције, окупило се близу 10 хиљада гостију који су посетили шоу "Лас Вегас Елвис ривајвал шоу", концерт госпел музике и обихили кућу у којој је тада 23-годишњи "Краљ" становао и бараку у којима је одслужбо војни рок.

КИНА

Интернет без секса

Кинеске власти ухапсиле су велики број људи који су "млатили" паре обојављивајући "секси разговоре" са иностранством, а прекинуле су скоро стотину таквих телефонских линија,

јавно је аустралијски радио позивајући се на кинеску националну агенцију Схинхуа.

Према истом извештају, под истрагом се налази око 700 телефонских оператора, затворено је

Долазак рок звјезде у Њемачку изазвао је тада хистерiju код младих, која и данас траје када је он у питању и то како међу младим генерацијама, тако и међу старијима који су били тинејџери у доба Елвисовог боравака међу Нијемцима.

РЕКОРДИ

У току прошле године, приходи од продаје Елвисових песама и ауторских права износили су око 45 милиона долара.

До сада је продато више од милијарду Елвисових плоча, што илустрира другом певачу није пошло за руком.

"Краљ" држи још један рекорд - снимно је укунуо 149 албума и синглова, што такође није један музичар није успио да уради.

Сем што могу да се похвале да је Њемачка једина земља земље Сједињених Америчких Држава у којој је Елвис икада живио, Нијемци сматрају да је његов боравак међу њима био кључан за популарисање рока у тој земљи и у Европи уопште, па Краљу приписују јединствену историјску улогу за развој музике.

Туристички радници у Бад Наухау тврде да је управо ту настао један од његових легендарних хитова - "It's Now or Never". Између осталог, у Бону је у Националном музеју бити отворена изложба о јединственој улози коју је Елвис одиграо у Њемачкој.

Посјетници ће моћи да виде многе предмете који су му припадали, међу којима је и магнетогфон и дванаестак албума које је Присли покљонио извесном Клаусу Курту Илегу из Бад Наухама прије него што се вратио у Сједињене Америчке Државе.

на миљад Енгерте кафеина, а поштена је контрола комуникација преко Интернета.

Званично се објављива да је таква акција успјешна ради срцавања ширења порнографије преко Интернета, али се може чути и тумачења да Пекинг жели да сузобије и антиваљдава пропанду.

ФИЛМ У РАТУ (6) МИЛОСРЂЕМ ПРОТИВ ЗЛА

Звјерској сили и неправди госпођа Минивер је супротставила благост бојанског праштања. У тренутку кад је настао, филм је био необичан, вансеријски осврт на рат

У Холивуду је 1942. године снимљен један филм по много чему занимљив и специфичан - "Госпођа Минивер" у режији Вилијама Вајлера.

Рађна филма се догађа 1940. године у Енглеској, у вријеме такване битке за Британију. То је вријеме најжешћих "блиндирања", ваздушних удара Luftвафена на британску индустрију и градове.

То је и вријеме шикеванија ъемачке поморске инвазије и спасавања остатака британског корпуса који је поражен код Данкерка, на француској обали Ламанша.

Госпођа Минивер је велика, племенита жена, коју због њене доброте поштују и воли цијела јужна грофовија. У тим најтежим ратним данима, она организује мјештацима, а свог мужа шаље на челу флоте чамца да скупља војнике који су натерани у море.

У међувремену, Миниверка је ухапсила раневог нацистичког надобранца.

Прво је склонила његово оружје, затим га је преврела и нахранила, па је тек онда позвала полицију.

Онаква казка је била у миру, Миниверка је и у рату - испуњена милосрдјем.

Затечена и збуњена, Британија је потпуно неспремна за овакве ситуације. Помоћи нема, јер у хаосу готово ништа не функционише.

БЕН ХУР

Вајлер је био веома самокритичан и о свом филму "Бен Хур", на примјер, уопште није имао лијепо мишљење.

"Бен Хур" подјеља на железничку композицију пуну камења, која стоји на неком слијепом колоквијету, на никада да крене ни напријед ни назад.

Вилијам Вајлер: Разговор са Грегорием Пеком

шлу и бојанским прапштањем, ево, чак и према непријатељу који руши градове и убија жене и дјетџу. Јер, рат се не добија само силом оружја, већ и самилошћу која је јача од сваког зла.

За оно вријеме, то је била немогућа, несвагђавна, готово јеретичка идеја.

Као "награда" за ова добричинства, Миниверку убрзо сустакне трагедија.

У ноћном ваздушном окршају, залуталим митралеским зрном је погођена њена снаха. Борба за живот младе жене чини најпотресније сцене филма.

Затечена и збуњена, Британија је потпуно неспремна за овакве ситуације. Помоћи нема, јер у хаосу готово ништа не функционише.

Филм завршава симболичним оптимизмом. У разрушеној цркви свештеник обојавља богослужење. Кроз молитве, он позива на вјеру, стрпљење и храброст. Његове ријечи заглашују звук авионског мотора - цркву пређије сила оскодрала бомбардера. Њени циљани су Берлин, Хамбург, Бремен, Дрезден - коначна победа ће ипак бити наша.

Тада је мало ко с друге стране Оксена знао како заправо изгледа рат у Европи, на ни људи у Холивуду. Зато Вајлеров филм "Госпођа Минивер", уз све врлине, у многим сличношма делује навивно, помало и смишљено.

ВЕЛИКАНИ

Вилијам Вајлер (1902-1981) је био један од двадесетеро великих филмских великана, мајстора филмског заната. Цијела тематика или жар шесу му били страни. Љубавне драме ("Дезобет", 1938), и "Оркански висови" (1940), криминал ("Часови очвја", 1955), библијски и историјски спектакли ("Бен Хур", 1959), вестерни ("Завлајвак" 1940), и "Велика земља" (1958). Није бјежао ни од "табуа" тема, као што су судбина ратних инвалида ("Најбоље године нашег живота", 1947) или лезбејство ("Гласна шапхутања", 1963). Вајлерови омиљени глумци су били Бети Девис и Чарлтон Хестон.

Поморске сцене су снимане у базну, уз помоћ бродова-макета. Ваздушни окршај између ъемачког и британског ловца је такође прозирно неубоједан - авиони круже један око другог као два поустала стришћена.

У тренутку кад је настао, филм "Госпођа Минивер" је био необичан, вансеријски осврт на рат и допринос ратним снама. Толико о цивилизованом учешћу. Преостало још слагдевање стваралаштва кинематографија у окупираним и слободним земљама Европе и у Совјетском Савезу, те о филму Трешет рађа. Аустрије и Њемачке. И коначно, осврт на најважније подручје - а то су ратни документи филмови, који су и највише доприносили побједи мира.

(Наставак у следећем броју) ■ Вилмир БОЈКО

„ГЛАС СРПСКЕ" У ПОСЈЕТИ ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „ВУК КАРАЏИЋ" У БИЈЕЉНИ

РИЈЕЧ-ДВИЈЕ СА ДИРЕКТОРОМ ДРАГОРАДОМ ВАСИЋЕМ

ЗНАЈУ САМО ЗА УСПЈЕХ

Иако је Основна школа „Вук Караџић" у Бијелини сасвим млада и зграда која је имала сличну најмлађу још од давне 1885. године, она се убрја у млађе школе на овом простору.

Ипак, није најмлађа јер је претпрошле године у граду почела да ради још једна. Школа „Вук Караџић" је млада и по ученицима и по наставницима, још више по идејама и по spremности да се укљопи у друштво и да му нови тон - каже директор Драгорад Васић.

Ово је једина школа која има уређене и стандардизоване критеријуме за одијењање из свих предмета и у свим разредима и профес-

Уз стручну оспособљеност и залагање наставника ђаци постижу одличне резултате у настави. Потврда за то стиже из средњих школа у које се уписују

сионалу подршку ученицима приликом избора будућег занимања. Такође, једина је школа у општини која има одијења за ученике са посебним потребама.

Наши рад темељно на, како се то модерно каже, исходима знања. Дакле, на овом што ученици изишле из ове школе. То можемо захваљујући заиста добрим кардовима и несебичном пожртвованом раду наставног особља. Има и тешкоћа са којима се сусрећемо, али чинишња је да годинама успијевамо постићи такав ниво знања наших ученика који у потпуности задовољава наше колеге из средњих школа, којима препуштамо наше баке - наглашава Васић.

Школа „Вук Караџић" је још пре четири године формирала стандарде одијењања, знатно прије законске обавезе и оснивања Агенције за стандарде на нивоу БиХ.

Скучен простор у односу на број ученика и недостатак физкул-

турне сале донекле успоравају развој ове установе која већ на први поглед одаје утисак уредне, систематизоване и добро организоване целине.

Наша школа је једина која од свог постанка нема физкультурну салу. У близини се налази Сокол-

Драгорад Васић: Отворени за сарадњу

Бијелини, али и ван ње. Ипак, генерално гледано, резултати у спорту нису онакви какве би жељели наставници и руководству школе. Тим више, јер на свим осталим такмичењима освајају прва или друга мјеста. А директор школе ће додати да се никад не задовољавају третијим мјестом.

У овој години очекујемо одлуку Скупштине општине о томе да ли ће се неуловни објект, који још од седине прошлог вијека служи као одијење школе у Раџанској улици адаптирати или ћемо градити нови објект. У сваком случају, нешто се мора урадити, јер је ту велики прилић досељених ученика - вели Васић.

Карактеристика школе „Вук Караџић" је и максимална отвореност према родитељима који могу присуствовати настави, одржати предавања из своје струке, учествовати у едукацији тимова ученика који ће касније и сами помагати у едукацији вршњака у здравству, саобраћају и неким другим областима.

КОНТАКТИ

- Посредством интернета смо жељели да успоставимо везу са другим школама и ученицима у свијету и већ имамо диве контакте са школама у Дизелдорфу, у Бемачкој, те са неким школама у Америци. Очекујемо, након извесног времена, и сусрет тих ученика. Бијелина је отворен град и дјеца могу ићи широм свијета, али и примити госте - истиче Драгорад Васић.

ШКОЛА ИЗ ПЕТ ДИЈЕЛОВА

Основну школу „Вук Караџић" у Бијелини чини пет целина - централна школа у граду и четири подручна одијења у Раџанској улици и у насељима Амаџије, Попови и Патковача. Старо здање централне школе сарађено је још 1885. године за потребе тадашње Трговачке школе у Бијелини која је постојала до 1919. године.

Од тада до Другог свијетског рата у њој ради Дјеговачка основна школа. Од 1949. до 1966. године у том простору је смишћена Учитељска школа. Педестетих го-

дина прошлог вијека је дограђен нови дио, а прије четири године и зграда за ученике са посебним потребама. Од 1966. до данас у овим објектима ради основна школа најприје под именом „Мирко Филиповић", а од 1992. мијења „Вук Караџић".

Школу данас похађа око 1.600 ученика. За постигнуте резултате до сада је награђивана бројним признањима, а 2002. године и Златном медаљом „Филип Вишњић", признањем које додијељује Скупштина општине Бијелина.

ГАЛЕРИЈА

Седмица **Јесен**
ушетала

Понедељком започињемо седмичу и у њој нећемо изоставити петицу. Нећемо наду губити да ћемо је изгубити.

Уторком добре часове имам и уторком добре оцене Средом часове имам ужасне ако се разљутим „чувај се".

Четвртак могу некако да поднесем, а можда и добре оцене кући да понесем.

Најсрећнији дан је петак јер школске седмиче је крај и ја онда могу да се одмарам.

Субота напокон дође, а школска седмица прође. Недељом радим домању и ваљда следећи дан ИЗДРЖАЋУ!

Снежана Бабић VIII₆

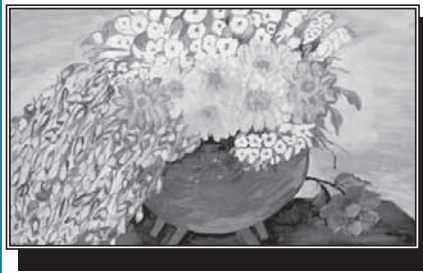
Окићена сва у жутом одијељу, највише радости у мом родном селу.

Мирис зрелог воћа шири на све стране, и по неки листић опадне са гране.

И зимници мајка спрема, све се сада оставља чега зими нема.

Прошетала златна јесен кроз мој родни крај, и донијела сваком богатство и рај!

Жељана Павловић VIII₆

СА НАГРАЂЕНИМ УЧЕНИЦИМА
Стихови нанизали награде

Бојана Панић, ученица осмог један, награђена је на прошлогодњем такмичењу посвећеном Филипу Вишњићу. Члан је литерарне секције.

Стихови су је, каже, привукли још у предшколским данима, док јој је старија сестра читала pjesме Десанке Максимовић. У нижим разредима је смислила риме за дјецу, послје петог разреда и „озбиљније", за одрасле.

Наставница Радојка Перковић, која ми је и разреда старшњима хранила ме говорећи ми да посједујем таленат. Прошле године нам је рекла да напишем pjesму за конкурс објављен за „Вишњићеве дане". Уз њен подршку успјела сам да освојим ову награду - каже Бојана која планира да се и даље бави писањем и да упише средњу музичку школу.

Нада се награди и на конкурс поводом Дана Републике.

Њена колегиња Анђела Трновац иде у осми шест разред. Прошле године је већ освојила награду на конкурс у част Дана Српске. Рај је предала и ове године.

Више волим прозу, јер да је могућност да се више каже. Члан сам литерарне секције од петог разреда.

У књижевне воде је ушла поведена стиховима чика Јове Змаја, да би касније, након првих pjesмица, ипак кренула у прозно ис-

Бојана Панић и Анђела Трновац: Са наставницом Радојком Перковић

казивање. Анђела је иначе одличан ученик.

Члан је Културно-умјетничког друштва „Семберија" и успјешан ученик петог разреда Музичке школе. Ускоро је сам литерарног такмичења очекује и такмичење у свирању клавира у Бањој Луци, а потом и наступ на фолклорном такмичењу у Зворнику.

И Анђела и Бојана до сада имају више објављених радова у листу „Семберски школарци".

СА ЈОВАНОМ ТОПАЛИЋ

Најбоља међу најбољима

Јована Топалић је према прогнозама наставника на најбољем путу да уђе у најужи избор за ученика генерације. Све песнице од првог до деветог разреда само су дио њеног успјеха.

Ту су и прва мјеста на школским такмичењима из математике, информатике, друго мјесто са хором на регионалном такмичењу, друга награда за сценски наступ на фестивалу „Дјеца ијевају Семберини", учешће на републичком такмичењу из безбједности саобраћаја... Стижем да се припремим за све часове иако је школско градиво доста опширно и сваки наставник тражи знање. Треба се припремити за сваки од шест часова, али ако се правилно распореди време, онда се све може стиги - каже Јована.

За сада похађа додатну наставу из физике и активна је у литерарној секцији. Најлакши предмет јој је информатика,

најтежи, можда, физика, али зато и иде на додатну наставу.

Јелена планира да буде архитекта, али ће прије завршити средњу језичку школу, јер сматра да је архитектура потребно одлично познавање језика. За пријемни на факултет се не брије. Помоћи ће јој мама - математичар и отац - грађевински инжењер.

Јована Топалић: Биће архитекта

МЛАДИ ЛИНГВИСТИ

Вуковим стопама

Наставница Радојка Перковић је са својим ученицима до сада освојила сва прва мјеста која су се могла освојити из области познавања српског језика, његове граматике и правописа, али и на разним конкурсима литерарних радова. Добитник је бронзане значке општине Бијелина за постигнуте резултате у васпитно-образовном и педагошком раду.

Признања која је са својим ученицима освојила резултат су, истиче, напорног рада, али и способности за мотивацију ученика. Освајање узастопних првих мјеста на општинском, републичком и републичком такмичењу из лингвистике постала су уобичајена појава. У сјећању јој је остала 2000. година када су свих шест њених ученика освојила прва мјеста на регионал-

ном такмичењу. - Било је то изненађење за директоре и наставнике када је кренуло читање имена и постигнутих резултата. Нашли се се у чулу и нису могли да верују да је школа „Вук Караџић" била прва готова у свим категоријама - приједна се Радојка Перковић.

Годину касније на републичком такмичењу је отишло седам њених ученика. Освојили су два прва и два друга мјеста. Прошле године Бојана Панић и Ивана Софрећин су освојиле прво и друго мјесто на литерарном конкурс посвећеном Филипу Вишњићу, Дејан Перковић и Драгана Малешевић прво и друго мјесто на конкурс Црвеног крста Републике Српске, а Анђела Трновац на републичком конкурс на тему „Дан Републике Српске".

Освајачи награда: Чета мала, одабрана

СМ

СМ

МИНИ-ИНТЕРВЈУ

БРАЋА ТЕОФИЛОВИЋИ, ЕТНО-ПЈЕВАЧИ

МАГИЈА СРПСКЕ ТРАДИЦИЈЕ

Мора да су некада постојали близанци који су овако пјевали, јер ово што ми радимо није измишљена, већ само заборављена ствар, кажу близанци Теофиловићи

Деведесетих смо упознали музичке стручњаке у домечу традиционалне музике, са различитим искуствима и различитим приступима, од којих смо свјесно узимали најбоље и најбитније. Тада се и родила идеја да се направи један овакав дует, двоглас који до сада није забележен ни код нас ни у свијету. Он је специфичан јер ми ноте не знамо, оријентисани смо само на трагање ка звуку.

Ово истину близанци божанског гласа Ратко и Радоша Теофиловићи, у интервјуу који је објављен на сајту „Балканмедиа“.

Теофиловићи се сматрају јединственим извођачима древне српске и балканске музике. Током петнаест година припремае преје него што су се одлучили да пресну тишину и ступе на свијетску музичку сцену, успјели су да пронађу дуго изгубљене хармоничне традиционалне пјеваче.

Њихов деби албум објављен је 1998. године, а до данас су снимили преко педесет пјесама. Наступали су на многим фестивалима и музичким смотрима у земљи, а у мају 1997. године представљали су Југославију на етно-фестивалу у Тромсдаљу, у Норвешкој.

Међу њихове најзначајније наступе убрајају се „Hot Summer“ фестивал у београдском Центру „Сава“, „World Performing Arts“ фестивал у Осаки, „Aces“ фестивал у Скопљу, „Canti di tradizione“ у Италији...

Они су у потпуности окренути традицији и бирају оно што другима изгледа, не треба, да за њих постоји само један начин пјевача - онај затвореним очима, стегнутих шака, главом окренутом ка небу и отвореног срца, у коме збир емоција надраста сам разлог пјесме...

- Свака пјесма Теофиловића старија је од најновијег свијетског парчета - написао је о браћи близанцима музички критичар Петар - Пец Поповић у предговору њиховог првог компакт диска „Чувари сна“.

Како о пјесми, гдје између

близанаца влада изузетан склад, тако и у стварном животу, разговор са Радошом и Ратком је заједнички интервју.

● **Како и како трагате за старим гласом и да ли је могуће старе пјесме приближити генерацијама које одрастају уз нову технологију, далеко од традиције?**

- Прва, основна дијалогна настајаје у етно-музиколошким записима Миодрага Васиљевића и Косте Манојловића, а други глас је оно што се негде дубоко носи у пошвијести. Остаје на нама да препознамо и сложимо тај двоглас који ће да живи и на који публика реагује.

Не волимо да кажемо да се бавимо етно-музиком. Бавимо се музиком, бавимо се собом и животом тај живот. То је нека, више алтернативна сцена. Сматрамо да су некада постојали близанци који су овако пјевали, јер немогуће је да нико постоји, а људи који су ово радили зато што ово није из-

тежеј, патње, жеље и страхова у старим песмама чине живу народну музику.

● **Како проналазите и бирате пјесме које ћете пјевати?**

- Нику све старе песме по-

ћавају да се чује трећа димензија, „Коларци“ није певачка сала колико су Бански двор, или Сивага, камерне дворане, галерије.

Никада се нисмо трудили да направимо нешто што ће странци бити интересантно зато што је другачије, али они су јако брзо препознали врхунски квалитет и различитост, и у томе јесте лепота сваке светске музике, не само наше.

У свету стварно има простора, има публике... Питају нас да ли су то наше песме. Магија се ствара на основу неке енергије коју дајемо не само мелодиком, лепог певања, већ техничким начином, спознајом својих гласовних могућности.

једнаког квалитета. Свака пјесма има своју причу. Ми их доживљавамо кроз оно што је било заборављено, кроз трпиво текста - поезије коју мало ко чита, а та врста поезије је фантастична, то је спој мелодије и самог ритма.

То је јединство које чини целину, која када се сложи, у том двогласу може да звучи тако фантастично, аутентично и архаично, да не само ми као народ реагујемо на то, већ и други људи који нису са овог поднебља могу да разумеју.

Музика треба да представља универзални концепт комуникације, без обзира на ком језику ви то представљате. Мора да се осећа дах емоције који се преноси док певате. Многи то занемарују. То није само репродукција, већ и истраживачки, стваралачки, а и наш заштитни рад. Најбоље песме су са Косова и Метохије, Македонија је такође интересантна, Црну Гору не треба занемарити, лесковачки крај исто тако, као и Врање, западну, јужну и централну Србију.

● **Музика коју интерпретираете је аутентична, али и наше пјеваче је специфично - посебна је повезаност гласа два брата. Како се одвија процес стварања пјесма?**

- Након слушања песама, ти си прошао кроз све аранжмане, научио си све, и бацио кроз прозор. Тада имаш ново виђење ствари, нову концепцију која се не за-занива на концепту западног принципа седам тонава, полутонова, већ великом броју нијанси и бо-

ја које постоје између тих тонава, јер глас је најстарији инструмент.

Када научим основну мелодију, певам Радоши, он слуша и полако почиње да улази са својим гласом. Ми правимо музичке слике, свака песма је једна дубока прича, једно предање, која треба да се исприча кроз мелодију, кроз текст.

Када публици дочарате те слике, када она препозна нешто јако и снажно, није одушевљена као када иде са некое хеленинге, већ осећа благодате и унутрашњи мир.

● **Колико далеко сте досегли у прошлост?**

- Не везујемо се за датум настанка неке песме. Бела Барток је, када је писао о народној музици, како каже Хаваши, једини препознао нешто интересантно, то да народна музика није сеоско певање већ дубока успомена на прошло вријеме, која се чува у народу и која је старија од историје.

Она се као у неким рудним слојевима, слегања, таложила и то је универзална вредност, не етно-музике, већ музике као појма, као великог божјег дара који је Бог подарио човеку који зна да чује.

ВЕСНА ЗМИЈАНАЦ СНИМА НОВИ АЛБУМ

Село као инспирација

Пре неколико мјесеци, једна од најпознатијих пјевачица народне музике Весна Змијанац најавила је да се повлачи са естраде. И заista је дуго није било, а онда се појавила на снимњау „МБ Гранд шоу“ емисије.

Гледаоци су је једва препознали, с обзиром на то да је доста смршала. На питање гдје је била до сада Весна је одговорила:

- На мом ранчу на Букуљи, поред Аранђеловца. Тамо живим са кћерком Николијом, окружена многобројним домаћим животињама.

О свом новом изгледу популарна „Змија“ је рекла:

- Ништа чудно. Живим здравим животом, пуно се кречем и удишем здрав, планински ваздух. А највише волим да пијем свеже помузоено млијеко.

Од повлачења са естраде које су јој многи проричали, изгледа, нема ништа. Весна је открила да спрема нови албум, а већ је и снимила једну песму, који ускоро излазе „Гранд“.

ПУБЛИКА

● **Ко слуша Теофиловиће, гдје најчешће наступате и како публика реагује?**

- Наша публика је разноврсна, доста је младих, има и деце, странци такође буду на концертима, а у иностранству викада нисмо певали само за наше људе, већ су контакти били преко странаца. Певали смо углавном на фестивалима по разним крајевима Европе и света - у Мађарској, Чешкој, Јапану, на Сједињеним Штатима, у Сиваги у Новом Саду, у Банском двору у Бањој Луци, Градској кући у Суботици, у Етнографском, Народној музеју у Београду...

То су простори у којима је акустика одлична и који омогућавају да се чује трећа димензија, „Коларци“ није певачка сала колико су Бански двор, или Сивага, камерне дворане, галерије. Никада се нисмо трудили да направимо нешто што ће странци бити интересантно зато што је другачије, али они су јако брзо препознали врхунски квалитет и различитост, и у томе јесте лепота сваке светске музике, не само наше. У свету стварно има простора, има публике... Питају нас да ли су то наше песме. Магија се ствара на основу неке енергије коју дајемо не само мелодиком, лепог певања, већ техничким начином, спознајом својих гласовних могућности.

мишљена, већ само заборављена ствар.

Наша музичка традиција је слојевита - византијско појане оставило је трага у музичком наслеђу региона, али световни карактер, народна весеља, људске

ЉУБАВНИ ПРОБЛЕМИ ЏОРЏА КЛУНИЈА

Вјереница неће у Америку

Таман када је велики заводник Џорџ Клуни објавио на сва знона да ће ускоро да се венча са својом дјевојком, енглеском водитељком Лизом Сноуден и да ће се она преселити код њега у Америку, доживио је непријатно изненађење.

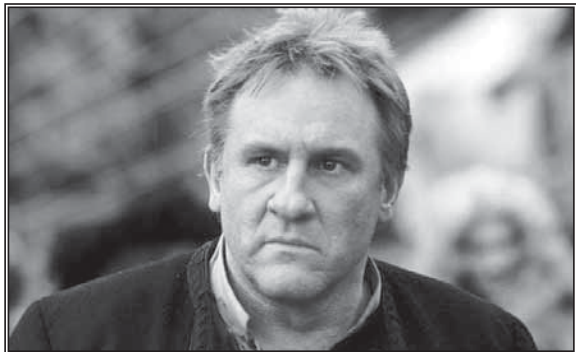
Наиме, 31-годишња Лиза је за „Дејли стар“ изјавила да превисше ужива у животу у Бексу и да се никада неће преселити у Лос Анђелес.

- Свиња ми се мој живот у овом тренутку и не желим да било шта мијењам у њему - рекла је Лиза.

С друге стране, Клуни који је Лизу Сноуден упознао на снимању рекламе за „Мартини“ баш се потрудио да ова веза успије.

Почетком мјесеца, Џорџ се са Лизом појавио на холивудској премијери филма „Оушнових дванаест“ у Лос Анђелесу и искористио прилику да Лизу упозна са својом мајком Нином Ворен Клуни. ■

НОВИ ПОСАО ЖЕРАРА ДЕПАРДЈЕА

Отворио други ресторан

Карол Буке и Жерар Депардје, славни глумачки пар како на филму тако и у животу, отворили су други ресторан у Паризу.

„Фонтенова шкоља“, назив који алудира на оближњу фонтану, али и име чувеног бањописца смештена је недалеко од зграде Париске опере. Специјализован је за рибу и плодове мора, док се у првом ресторану посмужују специјалитети француске кухиње.

Средња цијена јела је око 30 евра. Депардјеова страст за кухињом и вином у Француској није тајна.

Букеова је била заљубљена и за унутрашњу декорацију оба ресторана. Глумачки пар посједује и више винарских подрума. ■

БИОГРАФИЈЕ ПОПУЛАРНИХ

И ГЛАС И СТАС

Популарна пјевачица Гоца Божиновска рођена је у вођу на путу између Краљева и Чачка. Живјела је у срећној, али сиромашној породици са оцем, мајком и сестром.

Детињство је провела у селу Саманла у срцу Шумадије. Отац јој је пореклом из Беобелеге, па оту-да презиме Божиновска.

Средњу школу завршила је у Краљеву, а упоредо је правила и прве музичке кораке у Културно-умјетничком друштву „Абрашевић“. Захваљујући оном друштву, већ тада је успјела да пропутује пола Европе.

Са завршетком средње школе, доселила се сама у Београд, у коме живи и данас. Са Весном Зми-

јанац почела је да пјева у ресторану „Липовачки цвет“. Запажена је по добром гласу и атрактивном изгледу, па је почела да се појављује као гост на концертима Шабања Шаулића.

Мало затим, 1984. године рођила је кћерку Јелену и направила двогодишњу паузу у каријери. На естраду се вратила тако што је снимала албум са Халидом Муслимовићем.

Наредне двије године радила је турнеје са тим пјевачем. Свог будућег супруга упознала је 1987. године. Из тога брака има двоје деце, кћерку Зорану и сина Мирка.

Тада је направила другу, осмогодишњу паузу у каријери, а послије растанка са тадашњим му-

ГОЦА БОЖИНОВСКА, ПЈЕВАЧИЦА

жем, 1995. године, вратила се пјевању. Услиједила су три албума „Још сам јака“, „Окови“ и „Казни ме живот“, од којих се посеб-

но издваја албум „Окови“ продат у преко 50 хиљада примјерака.

Живи у београдском насељу Сурчин. ■

УЗ НЕОБИЧНО ТОПЛЕ ПРВЕ ЈАНУАРСКЕ ДАНЕ

ПЛАНЕТА НА ТИХОЈ ВАТРИ

Свјетска метеоролошка организација недавно је објавила податак да је 2004. година четврта по „врелим“ у последњих хиљаду година и да се према предвиђеном климатском сценарију наставља глобално загревање планете.

Прва декада јануара нове 2005. године је на нашим географским ширинама под утицајем средоземног антициклона (поља високог ваздушног притиска) доживела неочекивано топло и стабилно вријеме за ово доба године. И биометоролошка ситуација је у овим данима била врло повољна: временске прилике нису имале неповољан утицај на здравље и понашање људи.

Истовремено у свијету су забележене многе аномалије и невријеме различитих типова. У Алжиру, па чак и у највећој свјетској пустињи Сахари плао је снег. Снежњик покривао је на кратко прекрмо и дијелове Јордана, а истовремено је сјеверну Европу захватило невријеме праћено релативно високим температурама ваздуха, обилним кишем и олујним вјетром.

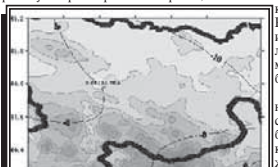
У Сједињеним Америчким Државама (чак и у Тексасу и Калифорнији) снег и лед су довели до доста невоља. Имајући пред собом ове податке можемо рећи да није мања срећа изабити текме временске непогоде које се у последње вријеме дешавају у свијету. Непосредно пред нову годину у Банеој Луџи је засјео Комитет за климатске промене БиХ, а врло успјешно су презентовани и програми „Лајф“ („Инфра ред“ и „Лажсенс“).

Два резултата тих програма ће осим основне сврхе, послужити и

Угледни свјетски стручњаци закључују да би у БиХ до 2100. године требало очекивати даљи раст температуре од 1,5 до 6,7 степени. Љетне температуре рашиће више него зимске

Аутор овог текста је имао срећу и задовољство да читав радни вијек проведе у хидрометеоролошкој служби, а да последњих неколико година буде дио тима за метеорологију (скуп са међународним експертима (Данишом Спасовом и Славком Максимовићем, те директором републичке Противградне одбране Рајком Поповићем) који је, између осталог, урадио анализе и пилот-пројекте климатских промена у Републици Српској и БиХ.

У цијелом свијету па и у нашој Републици Српској и БиХ актуелна је борба за енергију, али и за питку воду и болу и здрављу животну средину.

Промјене средњих годишњих падавина (у %) у периоду 1991-2030. година у сливу Врбаса

Многе институције са широким спектром људи покушавају своја високостручна знања пренијети широј друштвеној заједници. Група таквих људи окупљена је око Комитета за климатске промене БиХ, те програма „Лајф“.

Заштита природе и заштита ријечних токова није само романтична тежња ентузијаста и савњара, већ је то борба да се природна богатства користе рационално, да се не праве исцрпне грешке и да се напак успути мјесто процесу дугорочног активирања и вализације природе у корист човјека.

Ових дана воде се жестоке расправе о изградњи хидроелектрана на Врбасу, али и пројекту Горњих хоризонти на сливу Требишњице, односно о хидроелектрани „Бук Биле“.

Не смије се заборавити ни потчињени да је цијела историја човјечанства везана за воду. Недостатак мјере у искоришћавању вода и понекад исцрпни позеи изазвани неком другом потребом могу бити и неповољан продукт развоја, како за човјека тако и за природу.

Сви смо, заправо, одговорни и позвани да уложимо максимум напора како бисмо коришћене вода уинили контролнаним и изнад свега свесним. Зато се треба надати да ће струка знати да одговори овом историјском задатку.

У овом контексту интересантно је подјелити се проблема глобалних климатских промена и видјети којом се динамиком клима мијења на нашем простору.

Према подацима регистрованих у оквиру Глобалног климатског осматрачког система, учована се да је пораст атмосферских концентрација гасова са ефектом стаклене баште узрокван људским активностима. У периоду од 1860. до 2000. године дошло до глобалног загревања атмосфере.

У току 20. вијека средња годишња глобална температура ваздуха је повећана за 0,6 степени. Нај

топлија година последњег миленијума је 1998.

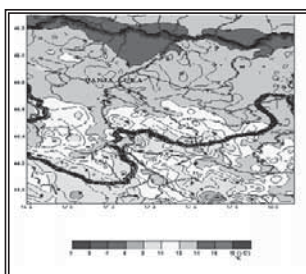
У Европи у току 20. вијека пораста летњих температура, просјечна годишња температура ваздуха порасла је за 0,8 степени у односу на референтни период 1961-1990. година.

Поред промена у термичком режиму, забележене су и промјене у режиму падавина. У току прошлог вијека регистрована је тенденција пораста падавина у сјеверној Европи, док је у јужној Европи којој припада и БиХ, забележено смањење падавина у просјеку за 1,3 процената.

У погледу будуће климе БиХ, референтни свјетски стручњаци закључују да би од 1990-2100. године требало очекивати даљи раст температуре ваздуха у интервалу од 1,5 до 6,7 степени. При томе ће температуре више расти у току лета (у просјеку 4,6 степени) него у току зиме (3 степени).

Што се тиче падавина, истраживања показују да ће доћи до даљег смањења средњих годишњих падавина до 120 милиметара у периоду до 2070-2100. године. Сви модели показују смањење падавина у летњим мјесецима од 2 до 15 одсто.

Климатске нормале за период

Промјене средње годишње температуре ваздуха у сливу Врбаса, периоду 1991-2030.

1961-1990. година као и пројекције локалне климе за анализирано сливно подручје Врбаса и Требишњице приказане су на графичким уз овај текст.

Поређења показују да ће анализирана подручја бити знатно топлија око 2030. године. Пројекције показују пораст средње годишње температуре ваздуха до краја вијека падавина за око 8-10 процената.

На крају, ваља рећи да овај текст, поред информативне, има и функцију јавног свјесња онима који се на директан и индиректан начин баве климом да језички одговоре изазовима који стоје пред нама.

■ Небојна КУШТРИНОВИЋ

ПОСЛИЈЕ КАТАСТРОФАЛНОГ ЗЕМЉОТРЕСА У ИНДИЈСКОМ ОКЕАНУ

„Цукићи“ одољела цунамију

Цунами је тешко погодио хиљаде рибара у Азији, али је заобишао највећу тржницу рибе на свијету

Највеће тржнице рибе у свијету, рибља пијаца „Цукићи“ у центру Токија, посрале без застоја упркос земљотресу у Индијском океану.

На првим аукцијским продајама у овој години у тој огромној тржишници тврде да, бар што се јапанског улова тиче, пословање није претрпјело посљедице цунамија од 26. децембра прошле године.

Незавијени пламци таласа (цунами), висок 12 метара, изазван разорним земљотресом, сручило се брзином авиона на обале и плаже 11 земаља, усрптивши најмање 150.000 људи.

Цунами је тешко погодио хиљаде рибара у Азији, али је заобишао „Цукићи“.

Штавише, чини се да улов туне у зонама погођеним цунамијем у Индонезији, Тајланду, Шри Ланки и Малдивима није осјетније опао последице катастрофе.

Црвена туна тешка 234 килограма, уловљена недалеко од Ома на сјеверу Јапана, достигла је рекордну цијену у првој продаји од 5,85 милиона јена (36.000 долара), навео је службеник за продају на велико у „Цукићу“.

Та веома тражена риба превалила је најбољу цијену достигнуту лани кад је туна од 151 килограма достигла цијену од 3,95 милиона јена, али је још испод рекордне цијене из 2001. године у којој је риба тешка 202 килограма буквално разграбљена за 20,2 милиона јена.

Шарена, атрактивна, беспрекорно чиста, препуна мириса свежне морске рибке, која свакодневно заврши на јеловнику Јапанаца, пијаца у центру Токија отворила је у овој години врата свима.

Ту се могу срести људи који значајну купују скапоцијене рибке за посебне прилике, снабдијевачи ресто-

„Цукићи“: Све по старом

рана који спремају националне специјалитете од сирове рибке „суши“ и „сапшиси“, домаћини и туристи ко-

четврти Гинзе у којој се елгантне Јапанке снабдијевају фирмираном одјећом из Париза и Њујорка, само два блока од Кабуки театра и дружина нов амбијент града који се протеже до залива.

Јапанска новинска агенција Кјодо је јавила да су многобројни трговци у „Цукићу“ изразили забринутост због успорена привредног раста у Јапану и евентуалног негативног ефекта цунамија на улов туне, посебно на Малдивима.

Забринут сам зато што сам чуо да је цунами изазван земљотресом уништио половино локалне рибарске флоте и десетковао саме рибаре - пренијела је јапанска агенција изјаву немеморанго трговца.

■ Љилана ПРОШИЋ (Таијут)

Пијаца је недалеко од трговачке

МАЛА ШКОЛА ПЧЕЛАРСТВА

ПРОИЗВОДЊА ВОСКА

Восак производе пчеле радилце које га излучују из осам воштаних жлијезде. Восак је данас у широкој примјени

Док ових јануарских дана сједио сам у пуном трезовном окви своје мале, мало ће се сјетити да је прва свијећа направљена од воска, а мало је и оних који знају колико труда и енергије треба да уложи пчела да би произвела восак.

За производњу килограма воска пчеле излучује око десет килограма меда. Ако у природи нема довољно поленовог праха, онда је потрошња меда много већа и долази до 16 до 19 килограма.

Од свих пчелиних производа, економски значај воска је на другом мјесту, одмах иза меда. Производња воска износи 1,5 до 2,5 одсто производње меда.

Аристократ је самосталац да пчелињи восак вул поријекло од свијећа, а немачки научник Хорбостел је 1744. године објавио да восак производе пчелне. Откриће је било игнорисано све до 1814. када је коначно потврђено. Процес настајања воска детаљно је описан тек 1903. године.

Постоји много доказа да је восак коришћен доста давно. Поред свијећа који су коришћени за религиозне церемоније, у египатским пирамидима су нађене и фигуре од воска начињене три хиљаде и 400 година prije нове ере. Восак је коришћен и као печат за писме у трговинама и администрацији.

Данас се поуздано зна да је пчелињи восак природни производ пчела радилца који се излучују из осам воштаних жлијезде. Жлијезде се налазе на пчелињој трбушници страни, а најразвијеније су кад пчела достигне старост од 12 до 18 дана. У том периоду пчела израђује восак. Постоје пунобројни развојне посљедице смањивање воштаних жлијеза. Међутим, по потреби, у критичним ситуацијама, производња воска може поново бити покренута и код старијих пчела.

Пчеле економично производе восак. Нема беспотребног лучења

воска. При излучивању, восак је течан, али се брзо стврдњава у глатку масу коју друге радилце добро сажавају заједно са секретом и с њим граде ћелије саћа.

Пчеле су ненадмашни мајстори за максимално искоришћавање простора и изградњу саћа са шестоугаоним ћелијама. Највеће количине воска се производе у фази развоја

Промјена боје настаје присуством примјеса свијећног праха и прополиса.

Пчеле производе восак када у природи има довољно меда и свјећног праха. Оне не луче воска када се хране сиромом у коме нема свијећног праха.

Температура преко 15 степени подтиче пчеле на грађу саћа. Са-

„ЛИЈЕК“ ЗА ПИЈАНСТВО

При јаком опијању (испијању великих количина алкохола за кратки вријеме), као средство трезвања препоручује се конзумација пчелињег меда.

Пијању треба да узме 120 до 140 грама меда у току једног часа. Фруктоза која се налази у меду помаже брзом сагоревању алкохола.

пчелињег друштва, од априла до јуна, а ако су климатски и услови паже повољни, производња се проужава.

У тренутку изградње, саће је увијек бијеле боје која полако прелази у крем боју. У првом тренутку саће садржи 100 одсто воска. Жуго саће садржи око 75, тамнијом око 60, а непозорно око 40 одсто воска.

■ Живко ВУЛИЋ

ШТА ПИЈУ НИЈЕМЦИ

Вода слађа од пива

Иако се за Нијемце најчешће каже да су пивоијци, статистички подаци говоре сасвим другачије - већ другу годину заредом они пију више минералне воде него пива, а већ 25 година најрадије пију кафу.

Према подацима удружениа произвођача минералних вода ВДМ, прошле године у Њемачкој је потрошња минералне воде достигла 123 литара по становнику, што је пет литара мање него у 2003. години.

Тај лагани пад потрошње приписује се, како стоји у саопштењу издања Франс прес, климатским условима. Дугорочно гледано, међутим, потрошња минералне воде расте.

Што се пак тиче пива, већ извјестан број година присутна је тенденција опадања потрошње. Према Савезу произвођача пива прошле године је конзумација пива била отприлике на нивоу прет-

ходне, 2003. године, односно 11,7 литара по становнику.

Тачни подаци биће познати тек крајем јануара, али према ситуацији са краја новембра прошле године пад потрошње пива је приближно 0,6 одсто.

Најомиленији напитак Нијемца остаје ипак кафа, као што је била и последњих 25 година. Ни о потрошњи кафе прошле године у Њемачкој још нема прецизних података, али је за 2003. годину просјек потрошње по становнику био 153,5 литара. ■

ПРВИ ДИГИТАЛНИ ТУТАНКАМОНОВ ПОРТРЕТ

СКЕНИРАНИ ФАРАОН

Египатски научници су направили прву дигитални снимак лица легендарног фараона Тутанкамона након што су скенирали 3.000 година стару мумију. Слика коју је створио рачунар ствара савршене црте фараоновог лица, први пут откао је гроб отворен. Гроб фараона који је преминуо у тајанственим условима у двадесеттој години живота открили су британски археолози 1922. године у Долини краљева.

Екипа научника отворила је чврсти златни саркофаг и снимила мумију рачунарским томографским скенером, чије су снимке показале да је добана нетакнута. То је четврто испитивање мумије откао је отворен Тутанкамонов саркофаг први је пут то учинио 1925. године Хауард Картер, који је и открио гроб, а затим је то учињено рендгенским зрацима 1969. и 1986. године.

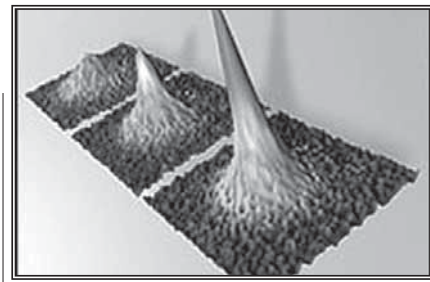
ОТКРИВЕН НОВИ ОБЛИК МАТЕРИЈЕ

У пару је лакше

Амерички научници тврде да су успјели да створе нови облик материје тзв. фермионски кондензат. Према извјештају, та се материја састоји од парова атома у гасу чија је температура близу апсолутне нуле. Тим стручњацима вјерује да ће њихово откриће у будућности омогућити стварање суперпроводног на собној температури.

Научници су 1995. успјели да створе Бозе-Ајнштајнов кондензат, у којем се хиљаде суперхладних атома налазе у истом квантном стању и стога понашају на идентичан начин. Овај Бозе-Ајнштајнов кондензат може се сматрати материјалним еквивалентом ласера.

Послије открића, научници широга свијета настојао су да остваре сљедећи корак. То је пошло за руком Дебри С. Цин и њеним сарадницима. Раслађујући атоме кали-

јума у вакуумском резервоару на температури од само 50 наноскелвина, научници су помоћу магнетних поља и ласерских зрака успјели да наведу атоме да створе парове. Послије спајања њихов отпор истовјетном понашању се смањило, па су стручњаци забилијежили стварање кондензата. Овакво спајање је слично ономе које је забилијежено у суперпроводницима, у којима се селективно спајају и крећу крив материјале без отпора.

Будући да сагана спајања у фермионским кондензатима одговара суперпроводљивости на собној температури, научници вјерују да ће њихово откриће омогућити стварање практичних суперпроводљивих материјала.

КВИЗ

Провјерите своје знање

1. Штетни инсект јабучина је:

- a) славина
- b) пипа
- c) чесма

2. Шампанска је сорта:

- a) вивонс лозе
- b) јабуке
- c) крушке

3. Јакобнице је предвио:

- a) Робеспјер
- b) Свети Јакоб
- c) Дантон

4. Парагалом се лови:

- a) рибе
- b) птице
- c) крзнаши

5. Пеллага је болест:

- a) костију
- b) очију
- c) коже

6. Пеницилин је пронашао:

- a) Салман
- b) Пастер
- c) Флеминг

7. Пегоклованаши су биле припаднице:

- a) Квислинга
- b) Мусолинија
- c) Франка

8. Кобра или:

- a) маја
- b) маја
- c) каја

9. „Први пут с оцем на јутрење“ написао је:

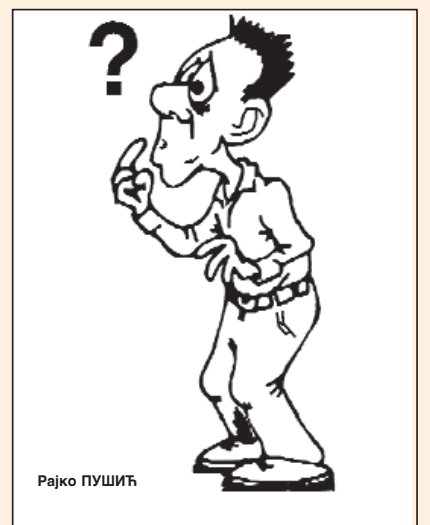
- a) Лазо Дазаровић
- b) Милован Глушић
- c) Симо Матавуљ

10. Студију „Млада Босна“ написао је:

- a) Васо Пелатагић
- b) Веселин Маслеша
- c) Иво Андрић

11. Макс Планк је био:

- a) хемичар

Рајко ПУШИЋ

- b) биолог
- c) музичар
- d) балету
- 12. Шумски полубог је:
- a) кентаур
- b) минотазур
- c) сатири
- 13. Скерно је термин у:
- a) музици
- b) балету
- c) филму
- 14. У пинакотеци се чувају:
- a) филмови
- b) скулптуре
- c) слике
- 15. Пламен - патра је:
- a) акроним
- b) хомоним
- c) синоним
- 16. Јакути живе у:

- a) Монголији
- b) Сибиру
- c) Индонезији

17. Нипон или:

- a) Јапан
- b) Кина
- c) Лаос

18. Мастоидит је изумрла врста:

- a) нилских коња
- b) слонова
- c) носорога

19. Маузолеј је:

- a) индуски гробница
- b) два музеја у истој згради
- c) велика гробница

20. Меласа се добија прерадом:

- a) шећерне репе
- b) пшенице у брашно
- c) воћа у сокове

Одговори:

1-6, 2-6, 3-а, 4-а, 5-в, 6-в, 7-в, 8-а, 9-а, 10-6, 11-в, 12-в, 13-а, 14-в, 15-в, 16-6, 17-а, 18-6, 19-в, 20-а.

НЕДЈЕЛНИ ХОРОСКОП

Ован (21.3 - 20.4)

Бићете у ситуацији да нешто прослављате. Читава недјеља пролази у знаку радосне новости која наговјештава позитиван исход важног догађаја.

Посао: На себе преузмите одговорност, крећете у акцију. Радите сходно својој природи, жустро и одлучно. Окупирани сте политичким проблемима.

Здравље: Могуће су повреде главе или главољобе. Избјегавајте промају и непромишљене поступке.

Љубав: Страсна веза доживљава кулминацију. Од партнера умногме зависи остваривање неких ваших пословних замисли.

Бик (21.4 - 20.5)

Пред вама је напорна радна недјеља, али засад без видљивих помака. Пошто волите опипљиве доказе за оно чиме се бавите, бићете помало незадовољни.

Посао: Потребно је бити организован, уколико желите да исплатите из проблема и утичете на то да напона ситуација буде боља.

Здравље: Пошто сте пред себе поставили мноштво обавеза на које тешко можете да одговорите, то се одражава и на ваше физичко здравље. Слаба тачка су плућа.

Љубав: Учвршћите везу. Мало толеранције према партнеру не би било на одмет. Сазнање да сте вољени свакоме прија.

Близанци (21.5 - 20.6)

Донесите одлуку коју утиче на даљи правца животних токова. Унутрашња хармонија је нешто што даје посебан шарм. Сачувајте је.

Посао: Нов пословни пројекат је на виду. Дигли сте руке од свега, посебно ако се бавите приватним бизнисом. Помоћ стиже изненада.

Здравље: Опорављате се од стресова којих је било претходно. Схватате да сте се узалуд нервирани. На ствари гледате благонаклоно. У фази сте опоравка.

Љубав: Свађа са партнером је нормална ствар, јер је веза већ одавно постала монотона. Трешите се, јер овог пута нисте ви криви. Партнер измиче контроли.

Рак (21.6 - 20.7)

Романтични догађаји могу да наруше свакодневну монотонију. Препуштате се жељама. Бићете у ситуацији да емотивно реагујете.

Посао: Оно што вам у наредном периоду добро иде наружу нећете муштру. Повлачите исправне потезе кад је у питању посао. Са минимумом напора остварујете корист.

Здравље: Могући су проблеми услед претеривања. На уздуку су јачице са унутрашњим луњем, а ту су и проблеми са јојезивањем.

Љубав: Нова веза неочекивано улази у ваш живот. Многи Ракови су управо ових дана у фази велике залуђељности. Пуно емоција и њежљивости.

Лав (21.7 - 21.8)

Нешто морате да жртвујете. Бићете у ситуацији да вам једно кајање не гуна. Па кад је већ тако, онда се не вриједи узалуд нервирати.

Посао: Уплочили сте у мирније воде. Посао се одвија по усталеном шаблону, па се не оптређујете.

Здравље: Налазите се у фази опоравка. Свој живот боље анализирајте. Размислите о наредним потезима, како бисте били здравији и срећнији.

Љубав: Љубав, ваша главна покретачка снага, чини да се добро осјећате. Успостављате унутрашњу равнотежу. То је оно право!

Дјевца (22.8 - 22.9)

Морате да кренете у одлучну акцију. Одговорни сте за своју судбину, али и за судбину многих. Зато поступајте опрезно!

Посао: Посао је кренуо избрдо, што вас додатно брине. Неке грешке сте починили, а да нисте ни били свјесни, па сада морате да исплатите.

Здравље: Могућност појаве проблема са уринарним трактом или гинеколошке смјетне. Још увијек није касно да нешто предузмете како бисте санирали стање.

Љубав: Наступа затиште. Партнеру немате шта да пребаците, што не значи да сте задовољни емотивном ситуацијом. Припремите се за отворен разговор.

Вага (23.9 - 22.10)

Тешко функционисте у тоталном пословном хаосу којим сте окружени. Пошто са инатором одговорите на постављене захтеве, могући су здравствени проблеми.

Посао: У посао уносите претеране емоције. У ситуацији сте кад вам се ништа не ради. Жеља за послом настану неочекивано, али околности не дозвољавају извршење.

Здравље: Није сјајно. Проблеми настанују због превеликих амбиција и емотивности. Малксалост је посљедица временских осцилација.

Љубав: Ове недјеље свијетла тачка вашег живота је љубав. Очекује вас пуно лијепих и незаборавних тренутака са вољеном особом или симпатијом.

Шкорпија (23.10 - 22.11)

Улазите у нов, далеко повољнији животни период. Ова недјеља биће у знаку пријатних догађаја и почетака.

Посао: Веома сте задовољни оствареним резултатима, посебно материјалном сатишфакцијом, коју добијате од претпостављених. Очекује вас слање.

Здравље: Будите опрезни кад је конзумирање пића или цигарета у питању, пошто можете имати проблема. Више времена провођате на свјежем ваздуху, јер су вам плућа угрожена.

Љубав: Нови почети или успостављање везе на савним новим основима. Схватате да однос са партнером захтева промјене. Није вам лако, али ће ипак то учинити.

Стријелца (23.11 - 20.12)

Функционисте мудро и великодушно. Бићете у ситуацији да се бавите филозофским проблемима и да повлачите мудре потезе.

Посао: Ове недјеље вас очекује пуно посла, али ћете га, пошто је енергија појачана, успјешно обавити. Финансијска ситуација се поправља.

Здравље: Могући су реуматске тегобе или ломови кости. Будите опрезни, уколико желите да избјегнете опасност.

Љубав: Уживате у загрљају вољене особе. Пуно лијепих тренутака уживање вријеме пред вама незаборавним. Партнера више привлачите како према њега причате.

Јара (21.12 - 19.1)

Уплочили сте у мирније воде. Ствари се одвијају рутински, што и није тако лоше. Проблем може наступити ако ово стање дуго потраје. Биће вам досадно.

Посао: Фантастичан период, посебно ако се бавите комуникацијом или радите са папирима. Остварите много више од замисљеног. Изузетно повољна недјеља.

Здравље: Пуни сте енергије и у свом сте елементу. Пожељно је бављење спортом и што више кретања, уколико желите да ово стање сачувате.

Љубав: Према партнеру осјећате физичку привлачност. Стога сиђејте богат сексуални живот, под условом да покушате да се изборите са стиђивошћу.

Водолија (20.1 - 18.2)

Иако немате разлога за депресивно стање, осјећате се безвољно. Недостaje вам стимуланс са стране, како бисте се покренули из мртвила у ком сте се сјесно или несвјесно нашли.

Посао: Могућ је сурет са јавношћу и успјех, посебно ако се бавите јавним радом. Остварујете завидне резултате. На скупу у пријатној атмосфери нешто славите.

Здравље: Стomatичне тегобе посљедица су неконтролисаних исхрана. Морате бити умеренији кад су јело и пиће у питању. Депресија.

Љубав: Мудро ћете осјетити да сједите на више столица у исто вријеме, а да то нико не примјети. Иако мислите да варате друге, сами себе заваравате.

Рибе (19.2 - 20.3)

Емоције су доведене до усјана. Многим припадницима овог хитерсензибилног знака дешаваће се ствари због којих неће моћи да остану равнодушни.

Посао: Шта год да урадите, имате осјећај да гријешите. Морате због нечега да се жртвујете, а то никако не желите. Мало сте себицини, бар кад је посао у питању. Нервозни сте.

Здравље: Ако сте били болесни, санирајте проблеме и улазите у бољи период. Можда неке од проблема стварате и сами или са плоч уобризање? Све потиче из главе.

Љубав: Уживате у породичној атмосфери. Настојите да избјегнете изласке, а да више времена проводе у кући са вољеном особом и гостима.

ИСКОРИШТАВАЊЕ БИЉНИХ ВЛАКАНА

КЕСЕ ОД ПАРАДАЈЗА

Од парадајза, краљевског поврња италијанских кува, до производње пластичних биоизградивих врећица само је један корак, објавила је експна истраживача италијанског Центра за истраживање (СНК). Процес трансформације је једноставан, тврди Барбара Николаус, ауторка истраживања о искористивања отпада парадајза и истраживач на Институту за биомолекуларну хемију Позоли у близини Напуља.

Наш програм истраживања усмјерен је на вађење и прочишћавање полисахарида који се добијају из отпада приликом трансформације парадајза како би се добили пластичне врећице. Пилот-пројекат је већ у току у неколико компанија на подручју Напуља и изазвао је интерес код страних произвођача - рекла је Николаус.

Полисахариди су шећери дугог ланца молекула који се могу наћи у биљним влакнима. Према истраживању, њихове физио-хемијске карактеристике могу развити биоизградивни материјал који се може користити као пластична врећица, али и као церда у гајену биља.

Екипа Павловић-турс: Јуриш на први трофеј

Екипа Арго сладолед Бања Лука: Тежак пут до суперфинала

ПАВЛОВИЋ-ТУРС ИЛИ АРГО СЛАДОЛЕД

Поред сениорског суперфинала тога дана биће одигран и меч за треће мјесто, те још пет одлучујућих сусрета у осталим старосним категоријама

БАЊА ЛУКА - У суботу већој или мањој мери послије побједних 29. традиционалног турнира у малом фудбалу „Борик 2005“. За пехар и примањиву повчану награду од 15 хиљада конвертибилних марка бориће се побједници групе „А“ Павловић-турс и најбољи у групи „Б“ Арго сладолед Бања Лука.

Ове двије екипе у досадашњем дијелу турнира показале су највише и савим заслужено су се нашле у суперфиналу. Павловић-турс, за кога наступају играчи из Словеније предвођени некадашњим голманом Борца Радованом Гајићем, у турниру је уврштени као подноснила група „А“ и био је слободан у првом колу. У другој рунди је савладао МекМилан са 5:3, а затим идентичним резултатом Жупу из Милосаваца. А у полуфиналу групе „А“ финале прије финала. Противник им је био Кафе бар „Вокс“. Ненад Куртић, Андреј Струна, Милан Андрић, Грета Режова и остали нису се упалили великом ривала. Играле су онако како они знају и на крају уједнарили тријумф од 5:2. Посљедњи противник пред улазак у суперфинале био им је Косиг Дунав осигурање. Дуго су се Словенци мучили са разиграњем банолочким младацима, али ипак заслужена побједа од 3:0.

„Можемо до пехара. Ова екипа искључиво игра мали фудбал и мислим да смо у великој предности. Још увијек је неизвјесно да ли ће нас у финалу појачати љубимац „Борика“ Миле Симеуновић, али и са њим и без њега смо фаворити - оптимиста је досада најбољи

играч у редовима Павловић-турса Грета Режова. Арго сладолед за кога наступају фудбалери Рудара из Угљевика и Бијељинског Радника имао је много тежак пут до суперфинала. Стартовао је још у првом колу савладавши Спирит Приједор са 6:2. Већ у другој рунди велики проблем. Противник им је био Кафе бар „Цепелин“ Нови Град,

који је десет минута прије краја водио са готово неостижних 5:2. А онда су се разиграли Младен Петричевић и Славиша Ујић и за само шест минута уједили се постигли три гола и тако стићи до пехара. А седмерици су били на страни Арго сладоледа, који је славно са 8:6. У четвртфиналу групе „Б“ чекано их је носила група „Б“ и побједник посљедња два турнира

Компанија „Субашкић“. Да већна буде још већа у Бању Луку су стигла само петорица играча и два голмана екипе Арго сладолед. Ипак, то их није обесхрабрило и већ у 11. минуту водили су са 3:1, а недуго потом са 4:1. Међутим, Компанија „Субашкић“ за коју је на овом сусрету наступала готово комплетна репрезентација Србије и Црне Горе у малом фудбалу се прибрала и минуто прије краја сти-

гла до вођства од 5:4. А онда на сцену ступа голман Арго сладоледа Синиша Јањић, који је и дотада био више него сјајно расположен. Он је у том посљедњем минуту са близу 20 метара постигао изједначајући гол и опет пенали. И опет срџа на страни Арго и пролаз у наредно коло. У полуфиналу и финалу групе „Б“ два лака задатка за ову веома искусну екипу. Прво је савладао Грађевинарство са 9:2, а потом и Фуд-тајм Гранд Метрополис са 6:2.

„Сјесени смо да су Словенци мајстори паркета, али ми се не предајемо. Ни у неколико претходних сусрета, а поготово оном са Компанијом „Субашкић“ нико смо није давао много шанси, али смо ми доиграли до суперфинала. Зато вјерујем да можемо и до пехара - истакао је један од најбољих појединаца Арго сладоледа Бања Лука Младен Петричевић.

У уводу суботње ревије малог фудбала у „Борик“ одиграше се меч за треће мјесто у којем ће снаге одмерити Косиг Дунав осигурање и Фуд-тајм Гранд Метрополис. Биће тешко стимулирати играче ова два састава да у борби за треће мјесто покажу шта знају, али објема екипа треба одати признање за сјајна издања у посљедњем дијелу турнира у малом фудбалу „Борик 2005“.

Ова традиционална смотри већ је у највећој добила прва два побједника. На турниру основних школа тријумфовала је ОШ „Иво Андрић“, док је код средњошколца најбоља била Електроенергетичка школа „Никола Тесла“. А поред сениора у суботу ће се сазнати побједници у још пет старосних категорија. Веома занимљив окршај очекује се у финалу ветерана, где ће се састати Камел Прима-трелд Брезичани и „Поповић-петрол“.

СУБОТА

Турнир у малом фудбалу „Борик 2005“ завршава се у суботу, када се игра суперфинале сениора, али и финала у осталим старосним категоријама. Састају се сениорски такмичи за треће мјесто: Косиг Дунав осигурање - Фуд-тајм Гранд Метрополис (15.15 часова), сениорске финале: СФК 2000 Мотел „Нана“ - Пишерића „Мошца“ (16.10), пионирске финале: Идеал петрол - Еуромедик (16.55), кадетске финале: Лека бар „Љубљана“ - Борца Венера (17.40), ветеранске финале: Камел Приједор - „Поповић-петрол“ (18.25), претлици: финале: Еврофудбал Грвачница - „Кантар-промет (19.20), сениорске суперфинале: „Павловић-турс“ - Арго сладолед Бања Лука (20.15 часова).

Биће то прилика да гледаоци још једном на једну више атрактивне потезе некадашњих мајстора паркета, које ће предводити Жељко Машира са једне и Ранко Станивић са друге стране.

Од ове године у програм турнира су први пут уврштени кадети, а за прво мјесто бориће се поновно једна екипа из Словеније, „Лека бар“ Љубљана. Они ће за ривала имати Борца Венерау. У најмлађој категорији, финалу претлици Еврофудбал Грвачница састаће се са „Кантар-прометом“ за кога наступају најмлађи фудбалери БСК „Црн Борје“.

Све у свему, пред љубитељима малог фудбала у суботу је у спортој дворани „Борик“ прави празник. Неко ће се са својим љубимцима радувати, други ће тугovati, а све са жељом да се поново окупе на 30. јубиларни смотри малог фудбала „Борик 2006“.

■ Д. ПАШАЊИЋ

Драган Симикић (Арго сладолед): Словенци фаворити, али... (Снимко Р. ШИБАРЕВИЋ)

ТРАДИЦИЈА ЗАПОЧЕТА ЈОШ ДАВНЕ 1976. ГОДИНЕ
Напријед први славио

БАЊА ЛУКА - Идеја о организовању турнира у малом фудбалу у „Борик“ родила се сасвим случајно. Иницијатива је потекла од тројице тадашњих радника ЈСУ СД „Борик“ Моше Јоксимовића, Божидара Станишљевића и Душка Црногораца.

„Жеља нам је била да активни фудбалери на неки начин прекрате зимску паузу, али и да пружи задовољство љубитељима малог фудбала. У сарајевској „Скејтерзи“ се већ играо сличан турнир и видјели смо да је добро појеснен. И тако је дошло. Број учесника се из године у годину повећавао, а рекорда је забиљежен 1984. када је под својем знаменом „Борика“ наступило 380 екипа.

Остало је записано да је први побједник 1976. године био Напријед - рекао је један од оснивача турнира Божидар Станишљевић, који је и данас радник „Борика“.

„За ове готово три деценије смотри није само једном одиграна. - Због ратних дешавања није одигран „Борик 93“, јер је већина способног станишљевића била на бранку отаџбине. Зато је одлука о неигрању једногласно донесена. Тада смо се истински упалили да ће једна дивна традиција бити прекинута. Међутим, није било тако и већ наредне године одигран је „Борик 94“ - додао је Станишљевић.

МАНОЈЛА ЗРНИЋ, ДИРЕКТОР БАЊОЛУЧКОГ ХРАМА СПОРТА

ТУРНИР СВИХ ГЕНЕРАЦИЈА

На овогодишњој смотри наступиле 184 екипе, чиме је премашен број учесника од прошле године

БАЊА ЛУКА - Да традиционална смотри малог фудбала, коју организује Спортски дворана „Борик“, протекле у најбољем реду брину се радиници ове установе са директором Манојлом Зрнићем на челу. Он и његови први сарадници Мирослав Дридаревић и Милован Живковић, те неуморни Божидар Станишљевић и Жељко Тешкић увијек су на висини задатка.

„Вјерујем да ће љубитељима малог фудбала у суботу у великом броју доћи у „Борик“ и да ће задовољни напустити бањолучки храм спорта. У седам утакмица, свако ће моћи наћи понешто за себе и сигуран сам да ће очекивања бити испуњена - истакао је директор Спортске дворане „Борик“ Манојла Зрнић.

Ове године на турниру је наступило укупно 184 екипе разврстанх у осам старосних категорија. На сениорском турниру било је 55 екипа, код ветерана 16, а код сениора четири. У кадетској конкуренцији на прво мјесто је јуришало 26 екипа, код пионира 25, а

код претлића 21. Масовни су били и турнири школа. На њима су наступиле 22 основне и 15 средњих школа из Бање Луке, Котор Вароша, Рибника и Кнежева. „Са правом се може рећи да је ова смотри турнир свих генерација. У односу на прошлу годину повећали смо број екипа, али и број старосних категорија, јер су у програм уврштени кадети. Надам се да ћемо наредне године, када ће бити одигран 30. јубиларни турнир у „Борик“ уједити да окупили смо још већи број екипа. Покушаћемо да за ту смотри припремимо још нека изненађења и за учеснике, али и за гледаоце - наставио је Зрнић.

Као што је познато СД „Борик“ је 2004. године прославила 30 деценије постојања. Турнир у малом фудбалу је један од њених заштитних знакова и игра се готово од њеног постанка. Зато смо у склопу јубилеја на овогодишњој смотри организовали ревијални сусрет ветерана Партизана и Бање Луке, гдје су

Манојла Зрнић: Турнир понос „Борика“

гледаоци могли да уживају у поезима некадашњих мајстора великог, али и малог фудбала - додао је на крају Зрнић. ■ Д. П.

ДОСАДАШЊИ ПОБЈЕДНИЦИ

1976. Напријед	1991. Кафе бар „Венеција“
1977. Папцион	1992. Стинг
1978. Далвин	1993. Турнир није одигран
1979. Рим	1994. Друга лака
1980. Ада	1995. Миг БМД
1981. БСК	1996. Арија Галерија
1982. БСК	1997. ЗЗ „Милка“
1983. Махапа	1998. Галија
1984. Гранал	1999. Тргокомерц
1985. Медицинар	2000. Бинго „Врбас“
1986. Спрано	2001. Столарија „Зрнић“
1987. Југопрогрес	2002. Ауто-отпад „Поповић“
1988. Карпоке	2003. Компанија „Субашкић“
1989. АхБаби	2004. Компанија „Субашкић“
1990. Ми се с вама зезамо	2005. ???